

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Aspekty rozpočtu územně samosprávného celku

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Magda DOČEKALOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Břetislav ANDRLÍK, Ph.D.

Znojmo, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Aspekty rozpočtu územně samosprávného celku* vypracovala samostatně pod vedením Ing. Břetislava Andrlíka, Ph.D. a veškerou literaturu a další prameny, které jsem v práci použila, řádně cituji a uvádím v příloženém Seznamu použitých zdrojů.

Ve Znojmě dne 24. 4. 2017

Magda DOČEKALOVÁ

Poděkování

Tímto děkuji svému vedoucímu práce Ing. Břetislavu Andrlíkovi, Ph.D. za odbornou konzultaci, poskytnuté rady a všeobecná doporučení při zpracování bakalářské práce a dále všem, kteří mi jakkoliv pomáhali.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Magda DOČEKALOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Aspekty rozpočtu územně samosprávného celku
Název (v angličtině)	Budget aspects of a local autonomous unit

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem bakalářské práce je, s využitím analýzy historicky sestavovaných rozpočtů územně samosprávného celku obce Jevišovice, navrhnout konkrétní aplikovatelné kroky vedoucí k efektivnějšímu přerozdělování do jednotlivých výdajových kapitol.

Postup práce:

1. Zpracování literární rešerše problematiky významu a tvorby rozpočtů územně samosprávných celků v podmínkách České republiky.
2. Analýza historicky sestavovaných rozpočtů územně samosprávného celku obce Jevišovice.
3. Zhodnocení postupů, které obec Jevišovice historicky využívá při tvorbě svého rozpočtu a identifikace hlavní slabiny aplikovaného postupu.
4. Na základě provedené analýzy navrhnou konkrétní kroky vedoucí k efektivnějšímu přerozdělování do jednotlivých výdajových kapitol.

Metody: Analýza, dedukce, deskripce, indukce, komparace, syntéza.

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-045-5.
2. MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5561-8.
3. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
4. PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Vyd. 4., aktualiz. a rozš. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2014. Skripta (Institut pro veřejnou správu). ISBN 978-80-86976-28-0.
5. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2017

Magda DOČEKALOVÁ
student

Ing. Břetislav ANDRLÍK, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

Abstrakt

Problematika financování územně samosprávných celků se neustále vyvíjí. Je to proces kontinuální, který je ovlivňován změnami ekonomickými, politickými a společenskými. Bakalářská práce se zabývá tematikou rozpočtu obcí, jeho tvorbou, realizací a dále všemi aspekty, jež ho ovlivňují. Teoretická část podrobně popisuje metodiku sestavování rozpočtů, základní pojmy nutné k aplikaci teorie do praxe a vzájemné vazby složek rozpočtu územně samosprávného celku. Praktická část bakalářské práce analyzuje hospodaření konkrétní obce Jevišovice v letech 2006 až 2016, se zaměřením na podstatné příjmové a výdajové položky rozpočtu. Závěr práce obsahuje navržená opatření, která by vedla k posílení rozpočtu obce a tím k efektivnějšímu hospodaření.

Klíčová slova:

obec, územně samosprávný celek, rozpočet, rozpočtový proces, příjmy, výdaje, analýza rozpočtu

Abstract

The issue of funding regional self-governing units is constantly evolving. It is a continual process which is affected by economic, political and social changes. The bachelor thesis deals with planning and executing the municipal budget as well as with all the aspects affecting it. The theoretical part describes the budgeting methodology, the essential terms necessary for putting theory into practise and the mutual links between the individual sections of the self-governing unit's budget. The practical part of the thesis analyzes the economic activities of the Jevišovice municipality between 2006-2016, focusing on the key revenue and expenditure items. The conclusion offers several measures for strengthening the municipal budget that would result in greater efficiency.

Keywords:

municipality, regional self-governing unit, budget, budgeting, revenues, expenditure, budget analysis

OBSAH

1 ÚVOD	8
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3 TEORETICKÁ ČÁST	12
3.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	12
3.2 FUNKCE ÚSC – SAMOSPRÁVA A PŘENESENÁ PŮSOBNOST	12
3.3 DEFINICE ROZPOČTU ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉHO CELKU – OBCE.....	13
3.3.1 ROZPOČTOVÝ VÝHLED	15
3.3.2 VÝSLEDNÉ SALDO ROZPOČTU	16
3.3.3 BĚŽNÁ A KAPITÁLOVÁ ČÁST ROZPOČTU	17
3.3.4 ZÁSADY A METODY PŘI SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTU	18
3.4 PŘÍJMOVÁ A VÝDAJOVÁ STRÁNKA ROZPOČTU OBCE	20
3.4.1 PŘÍJMY	21
3.4.2 VÝDAJE	28
3.5 ROZPOČTOVÝ PROCES.....	29
3.5.1 ETAPY ROZPOČTOVÉHO PROCESU	30
3.6 SHRNUÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	34
4 PRAKTICKÁ ČÁST	35
4.1 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE JEVIŠOVICE.....	37
4.2 PŘÍJMY A VÝDAJE	38
4.2.1 OBECNĚ O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH	38
4.2.2 PŘÍJMY OBCE JEVIŠOVICE	42
4.2.3 VÝDAJE OBCE JEVIŠOVICE	52
4.2.4 FINANCOVÁNÍ	62
4.3 ZHODNOCENÍ FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ OBCE JEVIŠOVICE	64
4.3.1 SHRNUÍ VÝSLEDKŮ	64
4.3.2 NAVRHNUTÁ OPATŘENÍ	66
5 ZÁVĚR	70

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
7 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ.....	77
8 SEZNAM PŘÍLOH.....	79
9 PŘÍLOHY	80

1 ÚVOD

„Jsou tři druhy hodnot, které potřebujete v jakékoli práci na světě: kapitál, vědomosti a svoboda.“ *Tomáš Baťa*

Tento citát Tomáše Bati, jednoho z našich nejvýznamnějších podnikatelů, lze bez nadsázky aplikovat i do veřejného života společnosti. Vždyť lidská společnost musela v jakékoli době a v jakémkoliv společenském zřízení řešit, vedle otázek filozofických, základní otázku bytí svojí existenci, to jest otázku ekonomickou. Pro to, aby přežily veškeré formy společného žití, bylo nutné shánět, vhodně rozmisťovat a kontrolovat použití finančních zdrojů. Každý dobrý vůdce věděl, že pro fungování svojí komunity, musí zvolit vhodnou strategii a řád, a to tak, aby zabezpečil jak generaci současnou, tak i budoucí. Ve starším období tato činnost vyplývala z tradic, náboženství a zvyklostí, což se postupně přetvářelo do podoby novověké, kdy otázku společných financí nazýváme „veřejnými financemi“ a proces řízení a zabezpečení veřejných statků a služeb procesem „rozpočetnictví“.

Poválečný vývoj Československa v oblasti místní správy charakterizuje vznik národních výborů, jakožto orgánů státní správy. Z hlediska obecního majetku dochází k významné změně – znárodnění obecního majetku.

Po roce 1990 dochází k rozhodující fázi vývoje reformy veřejné správy a k mnoha legislativním změnám, které zásadně ovlivnily podobu, postavení a fungování územních samospráv v České republice. Správa společnosti přestává být jen záležitostí státu a dochází k většímu podílu samosprávy na rozhodování a společenském zřízení. Dochází k větší samostatnosti měst a obcí.

Dnešní podoba „základního kamene“ státu je svěřena obcím, a to na základě Ústavy ČR. Ta také vymezuje „pravidla“ obce. Nezbytným nárokem i toho nejmenšího územního zřízení je právo občanů na samosprávu, která musí být ovšem ekonomicky zabezpečena. Za tímto účelem jsou představiteli obcí sestavovány roční rozpočty s vazbou na státní rozpočet, a rozpočet krajského úřadu, jako úřadu územně vyššího samosprávného celku, jehož součástí obce jsou.

Správa veřejných financí tak prošla za několik posledních let významnými změnami, které se na nich vždy podepsaly zásadním způsobem.

Současné právní normy dávají obcím značnou volnost v tom, jak si upraví rozpočtový proces. Rozhodovat tedy mohou v zásadě jak chtějí, ale samozřejmě je mnoho pravidel, kterými se musí řídit.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Základním nástrojem pro efektivní finanční řízení obcí je jejich rozpočet, zachycující příjmy a výdaje. Promítají se do něho všechny události, s kterými obec pro aktuální hospodářské období počítá a které lze naplánovat. Ovšem vzhledem k tomu, že se během roku vždy vyskytnou i události nepředvídatelné, je na zkušenostech a schopnostech zastupitelů, jež tvoří tuto normu, jak dokáží kalkulovat i s výdaji nahodilými. Jejich práce je limitována legislativními předpisy, které určují pravidla a zásady při procesu rozpočtování. Dále se musí vypořádat s omezeným množstvím finančních prostředků, které mají k dispozici pro financování potřeb obyvatel dané obce a konečně i pro chod obce, jako územně samosprávného celku. Veškerá tato činnost je hledáním kompromisu mezi financemi a komfortem života v obci.

Cílem bakalářské práce je, za pomoci analýzy historicky sestavovaných rozpočtů územně samosprávného celku obce Jevišovice, navrhnout konkrétní aplikovatelné kroky vedoucí k efektivnějšímu přerozdělování do jednotlivých výdajových kapitol. Současně s tím určit vliv ústřední vlády státu na financování obcí a zhodnotit postupy konkrétní obce Jevišovice, zda využívá všech dostupných nástrojů v případě samofinancování a hospodaření se svým majetkem, a to v souladu se zabezpečením primárních funkcí obce.

Práce by měla identifikovat rezervy, které konkrétní sledovaná obec v oblasti sestavovaného obecního rozpočtu má. Dále poukázat na případné nedostatky ze strany státu, jež jsou pro efektivní hospodaření obcí limitující a ztěžují proces řízení samosprávného celku.

Bakalářská práce bude rozdělena do tří celků. První část, pomocí deskripce, v obecné rovině vymezí právní úpravu místní samosprávy dle zákonných norem, spolu s definováním funkcí samosprávy a přenesené působnosti. Dále definuje problematiku sestavování rozpočtů územně samosprávných celků, včetně podrobnějšího popisu jednotlivých položek příjmů a výdajů, postupů a zákonitostí, jež je nutno při rozpočtování dodržovat a řídit se jimi.

Druhá část bakalářské práce bude analyzovat historicky sestavované rozpočty obce Jevišovice. Analýza bude provedena na časové ose jedenácti, po sobě jdoucích, let, a to r. 2006–2016, což se jeví jako dostačující a s potřebnou vypovídací schopností. Pro možné porovnání celkových příjmových a výdajových položek obce Jevišovice s ostatními územně samosprávnými celky České republiky, bude využita časová osa let 2010 – 2016. Údaje, pro tento účel, jsou získány z aplikace Ministerstva financí ČR.

V práci budou podrobněji analyzovány ty položky příjmů a výdajů, které jsou

z nějakého důvodu pro obecní rozpočet důležité a zajímavé. Pomocí komparace bude okomentován jejich vývoj v čase a zdůvodněn nastalý stav položky. Zároveň bude zhodnocen konečný výsledek hospodaření, a to vždy za každé hospodářské období.

Poslední, třetí část, bude zaměřena na možné problémy při finančním řízení obce Jevišovice. Současně s tím bude poukázáno na případně zjištěné nedostatky systému spoluúčasti státu na financování potřeb územně samosprávných celků v České republice. Pokud práce odhalí rezervy v sestavování rozpočtů, navrhne konkrétní aplikovatelné kroky, které by vedly k efektivnějšímu hospodaření obce Jevišovice.

Mezi metody, které budou použity v bakalářské práci, jsou metody indukce a dedukce, s jejichž pomocí budou z analýzy jednotlivých rozpočtů vyvozeny závěry a doporučení pro obec Jevišovice.

V závěru práce budou pomocí syntézy shrnuty dosažené výsledky.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Územně samosprávným celkem v České republice jsou v základní rovině obce, vyššími územně samosprávnými celky jsou Ústavou ČR definovány kraje (Ústava ČR, hlava sedmá)

Obec, základní územně samosprávný celek, má přesně vymezeny hranice území, svoje obyvatelstvo a svůj majetek. Postavení a činnost obcí je upraveno zákonem č. 128/2000 Sb., ve kterém je rovněž vymezen i statut obce v závislosti na počtu obyvatel. V právních vztazích vystupuje na vlastní odpovědnost a nese důsledky svých rozhodnutí. Obec je řízena orgány, kterými jsou zastupitelstvo, rada, starosta. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník (pokud je tato funkce zřízena), ostatní zaměstnanci a další zvláštní orgány obce. Zastupitelé, z kterých poté vzejde složení rady a funkce starosty i místostarostů, jsou voleni občany ve volbách a jsou povinni hospodařit s majetkem obce v mezích legislativy (zákon č.128/2000 Sb., § 1-5).

3.2 FUNKCE ÚSC – SAMOSPRÁVA A PŘENESENÁ PŮSOBNOST

Územně samosprávné celky vykonávají funkci veřejné správy, a to ve dvou rovinách. V přenesené působnosti je to výkon státní správy, která je na obce delegovaná státem a vykonávaná souhrnem institucí státem zřízených. K těmto činnostem lze uvést např. stavební úřad a matriku. Rozsah samostatné působnosti, územní samospráva, je vykonávaná prostřednictvím volených orgánů (zastupitelů). Ti by měli vytvářet příznivé podmínky pro sociální i ekonomický růst obce a jejich občanů, zabezpečovat celou řadu veřejných statků a služeb, ať již prostřednictvím svých neziskových organizací nebo i jinými způsoby, a to v souladu s maximální hospodárností a efektivitou (Provazníková, 2015, s. 16). Veřejným statkem rozumíme výrobky a služby, které slouží a přináší užitek všem občanům.

Ze znění zákona o obcích vyplývá, že hospodaření obce patří do samostatné působnosti územních samosprávných celků a stát zasahuje do jeho hospodaření jen v případě, že převezme na základě smlouvy obecní závazky (zákon č. 128/2000 Sb., § 38). Řádné hospodaření základních územně samosprávných celků se tedy obecně uskutečňuje na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Specifičtější právní normou jsou např. zákon č. 250/2000

Sb., o rozpočtových pravidlech, zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, vyhláška č. 323/2002 Sb., apod. Nedílnou součástí jsou různá usnesení vlády a směrnice vládou vydané.

3.3 DEFINICE ROZPOČTU ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉHO CELKU – OBCE

Zákon č.1/1993 Sb., Ústava ČR, článek 101 – „Územní samosprávné celky jsou veřejnými korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu“ (zákon č.1/1993 Sb., článek 101).

Rozpočet, coby základní nástroj a nedílná součást úspěšného fungování územní samosprávy a jeden z nejdůležitějších předpokladů k zabezpečení úkolů a činností (Peková, 2011, s. 94), je závazně upraven zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Tato legislativní norma v § 4 uvádí: „Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“ (zákon č. 250/2000 Sb., § 4).

Je sestavován z důvodu sjednocení potřeb územně samosprávného celku a příjmů na krytí těchto potřeb, dále zcela nezbytně k identifikaci výdajů, které se musí přizpůsobit příjmům, a to jak do výše, tak i do pořadí (Peterová, 2014, s. 11).

Rozpočet obce, který je také označován jako decentralizovaný peněžní fond a tvořen jako nenávratný, neekvivalentní a nedobrovolný, zahrnujeme do soustavy veřejných rozpočtů. Na každý veřejný rozpočet se tak, dle Provaníkové (2015, s. 51-53), můžeme dívat z několika hledisek. Veřejný rozpočet je tedy:

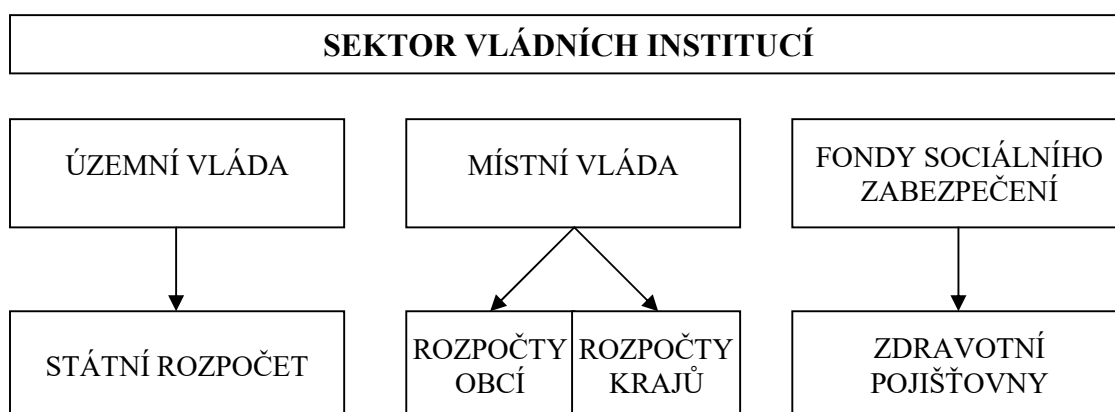
1. Bilance – bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období. Obdobím je kalendářní rok.
2. Finanční plán – zajišťuje solventnost obce tím, že připouští jen ty výdaje, které jsou kryty:
 - a) skutečnými příjmy,
 - b) skutečnými rezervami,
 - c) půjčkami, které je reálně skutečně získat a splatit.
3. Nástrojem, přes který obce realizují cíle ekonomického a sociálního rozvoje.

Rozpočet plní zároveň i tyto funkce:

- rozhodovací – čeho chce obec dosáhnout a rozhoduje o aktivitách, do kterých výdaje umístí,
- řídicí – vhodně rozděluje zdroje mezi organizační složky obce,
- kontrolní – kontroluje získané a vydané finančních zdroje a osoby oprávněné s těmito zdroji nakládat (Provazníková, 2015, s. 53).

V ČR je systém vládnutí rozdělen na centrální úroveň (což zajišťuje vláda republiky se státním rozpočtem) a systém místních vlád (samosprávná úroveň krajů a obcí se samostatnými rozpočty). Pro názornost začlenění rozpočtu územně samosprávného celku do soustavy veřejných financí je uvedeno následující schéma.

Obr. 1 Rozpočet územně samosprávného celku jako součást veřejných financí

Zdroj: Státní rozpočet v kostce 2015

Veřejný rozpočet, rozpočet územně samosprávného celku, je důležitým finančním nástrojem pro řízení daného celku a stává se nedílnou součástí práce zastupitelů a obecního úřadu. Reálnost jeho splnění závisí na kvalitním odhadu příjmů i výdajů rozpočtu, zejména na použití inkasovaných výlučných daní a místních poplatků za veřejné statky a přijatých dotací. Fundovaně odhadnuté výdaje na rozpočtové období, jakož i výhledové krytí potřeb obce, zaručí koncem roku dosažení plánovaného stavu salda. Pro co nejpřesnější odhad příjmů i výdajů by měly posloužit údaje o vývoji makroekonomické situace České republiky, v souvislosti s tím očekávané daňové příjmy, aktuální daňová legislativa včetně navržených a schválených změn a v neposlední řadě zkušenosti z let minulých (Ministerstvo financí,

c2016). „Finance samy o sobě nejsou cílem, ale prostředkem k uspokojování potřeb občanů. Nejsou vlastnictvím samospráv. Samosprávě je svěřen úkol s nimi hospodárně nakládat, dle zákona o obcích a zákona o finanční kontrole“ (Pavlík, 2014, s. 54). Jak zmiňují Maaytová, Ochrana a Pavel (2015, s. 38-39), významnou roli ve veřejných rozpočtech hraje byrokracie, kterou lze posuzovat třemi způsoby: zaprvé byrokracií nazýváme úkony, které vykonává veřejná správa, druhým pohledem na byrokracii je pohled na státní úředníky, kteří tyto úkony realizují a třetím způsobem, jakým lze vnímat byrokracii, je výkon státní moci, který dává pravomoci úředníkům. Byrokracie, díky tomu, že má přístup k informacím, dokáže v některých případech svého postavení zneužít a tím maximalizovat svoje vlastní užitkové funkce. To se projevuje tím, že rozpočet, který by mohl být ke konci období přebytkový, je neefektivně prohospodařen a disponibilní zdroje jsou často využívány neúčelně.

3.3.1 ROZPOČTOVÝ VÝHLED

Novelou č. 557/2004 Sb. zákona č. 250/2000 Sb., je obcím předepsaná povinnost sestavování rozpočtového výhledu. „Pomocným nástrojem územního samosprávného celku i dobrovolného svazku obcí je rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled slouží pro střednědobé finanční plánování územního samosprávného celku a dobrovolného svazku obcí“ (Peterová, 2014, s. 10). Aby plnil požadavek maximálně možné přesnosti, je nutno před jeho sestavením detailně znát opakující se příjmy a výdaje, které lze poté zcela jednoznačně aplikovat na období příští (Rucká, 2014). Rozpočtový výhled je, dle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, sestavován na 2 až 5 let následujících po roce, na který je sestaven roční rozpočet a musí zohledňovat závazky, do kterých obec již vstoupila. Rozpočtový výhled lze prognózovat jen ve stručné podobě, tzn. celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky, jak uvádí zákon (zákon č. 250/2000 Sb., § 3). Dle Peterové (2014, s. 11) by územně samosprávné celky měly reagovat na změny, které mají vliv na již dříve sestavené rozpočtové výhledy a tyto výhledy upravit, popřípadě je prodloužit na další léta.

„Rozpočtový výhled, stejně jako rozpočet, je nástrojem sloužícím k plánování, dá se tedy očekávat, že bude docházet ke změnám a zpřesňování údajů v něm obsažených, a to i s ohledem na to, že je tento dokument zpracováván na delší časové období. Aby tedy rozpočtový výhled plnil svou roli při řízení obce či svazku obcí, je třeba, aby byla prováděna průběžná kontrola a monitoring naplňování v něm obsažených ukazatelů“ (Rozpočtový proces obcí, 2016). Průběžná práce s rozpočtovým výhledem jistě ušetří čas a zúročí se při

sestavování ročních rozpočtů, kdy představitelé obce mají přehled o možnostech financování v delším časovém horizontu. Vývoj několika posledních let dává jasně najevo, že mezi potřeby, s kterými je nutno v rozpočtovém výhledu kalkulovat, lze bezesporu zařadit budování infrastruktury, a to jak dopravní, tak i technické, přičemž jsou ve velké míře využívány dotační programy z fondů EU nebo národních fondů. Právě využívání těchto zdrojů předpokládá jasnou představu o možnostech financování v budoucnu.

Úskalí, která jsou územně samosprávné celky nuceny překonávat a která ovlivňují již sestavené rozpočtové výhledy na dlouhou dobu, jsou neočekávané vlivy, působící na výdaje obcí. Těmi mohou být např. přírodní jevy, jako jsou povodně, záplavy, rozsáhlý požár apod. tzv. vyvolané investice (např. povodeň na horní a střední Moravě a Odře z července roku 1997, v červenci roku 1998 povodeň ve východních Čechách a v srpnu roku 2002).

Nesestavením rozpočtového výhledu, byť jen v hrubých rysech, riskují samosprávné celky uložení pokuty za správní delikt (zákon č. 250/2000 Sb., § 22).

3.3.2 VÝSLEDNÉ SALDO ROZPOČTU

Jak již bylo zmíněno, základní nástroj pro řízení potřeb obcí, jejich financování a zdrojů k financování nutných, je sestavený rozpočet územně samosprávného celku. Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný. Pokud lze ovšem předpokládat úhradu případného vzniklého deficitu přebytkem minulých rozpočtových období, je možné ho schválit i v podobě deficitní. Další možností, kdy je přípustné schválit schodkový rozpočet, je jeho úhrada z předem smluvně zajištěných návratných zdrojů, jako jsou úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci a v neposlední řadě příjem z prodeje vlastních dluhopisů. Nutno zdůraznit, že všechny uvedené možnosti musí být před schvalováním rozpočtu prokazatelně zabezpečeny. „Územně samosprávné celky nesmí schválit rozpočet včetně úvěru nebo půjčky k datu, kdy není úvěrová smlouva nebo smlouva o půjčce podepsána“ (Schneiderová, 2013, s. 210). Naopak přebytkovým rozpočtem lze splácet jistiny úvěrů nebo ho použít na krytí výdajů v budoucnu (zákon č. 250/2000 Sb., § 4). „Může se však stát, že vznikne nepředvídaný debetní stav účtu. Pro tento případ by územní samosprávný celek mohl mít s peněžním ústavem smluvně dohodnuty podmínky a pravidla pro poskytnutí kontokorentního úvěru“ (Peterová, 2014, s. 12). Tento postup lze uplatnit v případě neplánovaně vzniklého schodku v průběhu období.

Pro různé podoby rozpočtu platí tvrzení:

- Vyrovnaný rozpočet = příjmy jsou rovny výdajům
- Přebytkový rozpočet = příjmy přesahují výdaje
- Schodkový (deficitní) rozpočet = příjmy nepokryjí všechny výdaje

Pokud dojde k opakujícímu se schodku, stává se tento veřejným dluhem, který nikterak neprospívá „zdraví“ obce a může se stát velkým břemenem, zvláště u malých samospráv. V případě, že se deficit běžné části opakuje, je třeba analyzovat příčiny a předcházet jim. Dále je nutné zásadně přehodnotit hospodaření a přezkoumat opodstatněnost stanovených cílů a výdajů k jejich dosažení, stejně jak vyhodnocení způsobu a výši stanovených místních poplatků, které tímto obec získává do svého rozpočtu (Peková, 2011, s. 103).

Pokud obec přijme pouze taková opatření, která zajistí vyrovnaný stav rozpočtu ke konci roku, bez ohledu na začátek následujícího období, potom za účelem překlenutí doby, než začnou přicházet finanční prostředky v podobě daňových příjmů či dotací, jsou využívány krátkodobé návratné finanční prostředky, které je nutno následně splatit včetně úroku (např. krátkodobý bankovní úvěr, kontokorent apod.) (Peková, 2011, s. 103).

3.3.3 BĚŽNÁ A KAPITÁLOVÁ ČÁST ROZPOČTU

Obce sestavují pouze jeden rozpočet na hospodářský rok, který je shodný s rokem kalendářním (zákon č. 250/2000 Sb., § 4). Sestavený rozpočet odděluje běžné, resp. provozní, položky od položek kapitálových.

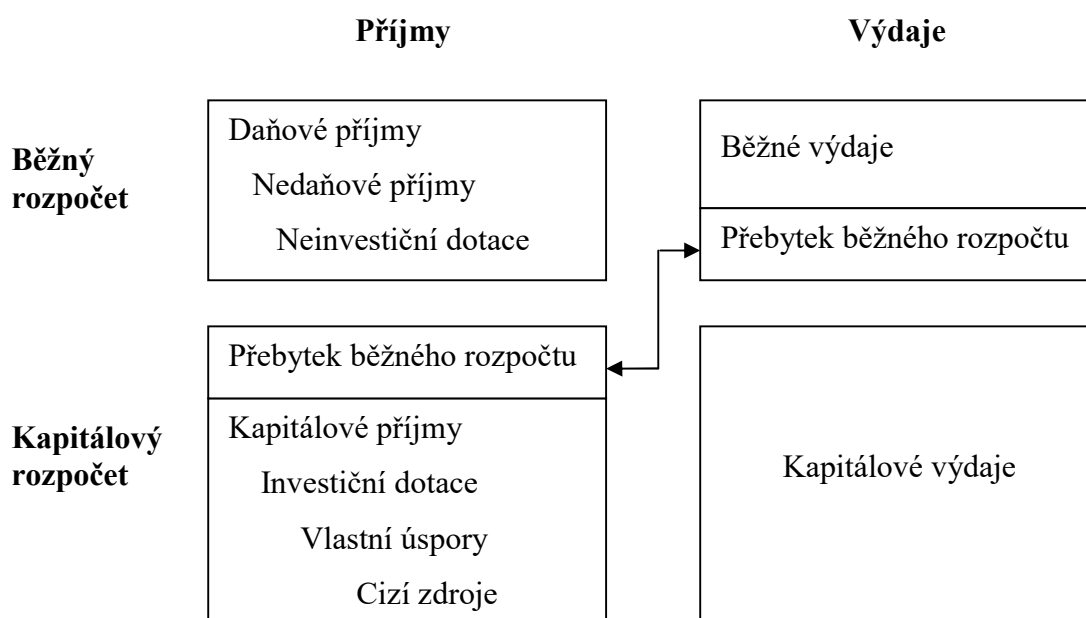
Běžnými příjmy se financují běžné výdaje. Jde zpravidla o každoročně stejné, opakující se operace. Pokud je běžný rozpočet sestaven jako vyrovnaný, nebo dokonce deficitní, vypovídá to o zhoršeném hospodaření obce. V tomto případě bude nutno použít kapitálovou část, která by ovšem měla prioritně financovat jednorázové investiční výdaje a také kumulovat běžné přebytky (Provazníková, 2015, s. 60-61).

V souvislosti s realizací nákladných investic, tedy použití kapitálové části rozpočtu, upozorňuje Peková (2011, s. 104) na nutnost důkladného zvažování takovýchto investic s ohledem na zadlužování příštích generací, a zdůrazňuje nemorálnost v případě, kdy v budoucnu nebude plynout užitek, ale bude trvat nutnost splátek, tzv. mezigenerační přerozdělování.

Relevantně sestavený kapitálový rozpočet je tudíž důležitým podkladem pro objem investic, jejichž financování je z větší části uskutečňováno z investičních dotací. Prodej majetku je v současné době již doplňujícím zdrojem, neboť se jeho objem snižuje. V případě nejmenších obcí je příjem z prodeje vlastního majetku zcela nereálný.

Následující schéma znázorňuje výše popsanou vazbu běžné a kapitálové části rozpočtu územně samosprávného celku. Je zřejmé, že případný přebytek běžného rozpočtu je převeden do příjmů kapitálové části a naopak, pokud by hospodářský rok skončil deficitem běžného rozpočtu, lze schodek financovat kapitálovými zdroji. Tento krok lze ovšem aplikovat jen krátkodobě, bez opakující se tendence.

Obr. 2 Běžný a kapitálový rozpočet

Zdroj: Maaytová, Ochrana a Pavel, 2015, s. 150

3.3.4 ZÁSADY A METODY PŘI SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTU

Při sestavování veřejného rozpočtu je nutno dodržovat obecně platné rozpočtové zásady (Peková, 2011, s. 118):

- zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu,
- zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti rozpočtu,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,

➤ zásada publicity rozpočtu.

Návrh rozpočtu obce sestavuje finanční odbor města, popř. finanční komise obce či přímo starosta. Proces sestavování rozpočtu je ovlivněn přístupem, který daný subjekt zvolí. V zásadě lze rozhodovat mezi přístupem tradičním a manažerským (americkým).

Tradiční způsob pojímá tuto fázi rozpočtového procesu jako podrobnou analýzu výsledků plnění loňského rozpočtu a na základě toho velmi pečlivě a uvážlivě zvažuje všechny okolnosti, které by nějakým způsobem ovlivnily rozpočet připravovaný, a to jak do obsahu tak i do výše jednotlivých položek. Uvažuje o vývoji inflace, o vývoji v socioekonomické oblasti (problém nezaměstnanosti), uvažuje vztah sestavovaného rozpočtu a jiných rozpočtů rozpočtové soustavy apod. Výrazně se snaží o co nejpřesnější odhad v daňových příjmových položkách (Grzywa Bagárová, 2000).

Manažerský přístup k sestavování rozpočtů je podporován a propagován centrem OSN pro vzdělávání zastupitelů. Je zde popírán tradiční položkový přístup vycházející z rozpočtové skladby Ministerstva financí a naopak je upřednostňováno manažerské rozhodování, tzv. poslání. V jeho rámci motivuje každého zaměstnance k šetření finančních prostředků, uvolňuje zdroje na nové inovativní nápady, každý vedoucí pracovník má dostatečnou rozhodovací pravomoc a samostatnost. Proces sestavování rozpočtu zeštíhluje na nezbytně nutný rozsah, což by mělo vést k úspoře financí pro rozpočtáře a auditory a zároveň zprostit volené zastupitele od úřednických povinností a dát jim dostatek prostoty pro řešení důležitých problémů (Grzywa Bagárová, 2000).

Předpokladem úspěšnosti při použití kterékoliv metody sestavování rozpočtu územně samosprávného celku, je nutno zcela bezesporu respektovat priority obce, zdroje, kterými obec disponuje, zohlednit jejich použití a dopady při použití a v neposlední řadě dodržovat a důsledně kontrolovat stanovené postupy (Provazníková, 2015, s. 58).

Pavlík (2014, s. 54) zmiňuje největší chyby měst a obcí při sestavování rozpočtů, jako je např. fakt, že rozpočet je sestavován „zvykovým právem“ a ne na základě efektivity, rozpočet postrádá propojenost strategie a vize měst, což se může projevit v zařazení investic bez podrobnější analýzy nákladů a budoucích výnosů, sestavování rozpočtu na poslední chvíli bez patřičné diskuze s odpovědnými pracovníky.

3.4 PŘÍJMOVÁ A VÝDAJOVÁ STRÁNKA ROZPOČTU OBCE

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, systematicky, přehledně a závazně třídí příjmy a výdaje příslušné do veřejného rozpočtu, což je povinna každá organizační složka dodržovat.

Položky, které obsahuje příjmová a výdajová strana rozpočtu územně samosprávného celku jsou uvedeny v zákoně 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a schematicky v následující tabulce:

Tab. 1 Obecné schéma rozpočtu obce

PŘÍJMY	VÝDAJE
Běžné	Běžné (neinvestiční)
- daňové – svěřené daně	- mzdy a platy
sdílené daně	- povinné pojistné za zaměstnance
místní poplatky	- materiálové
správní poplatky	- energie
- nedaňové – poplatky za služby	- nájemné
příjmy z pronájmu majetku	- sociální dávky
příjmy od O.S. a P.O.	- výdaje na municipální podniky
zisk z obecních podniků	- sankce za porušení rozpočtové kázně
- dividendy z akcií, přijaté úroky	- úroky
- transfery (dotace) - účelové	- pokuty
-neúčelové	- ostatní (dary apod.)
	- dotace vlastním organizačním složkám
Kapitálové	- neinvestiční příspěvky P.O.
- z prodeje majetku	- výdaje na sdružování fin. prostředků
- z prodeje akcií a majetkových podílů	- příspěvky dobrovolným svazkům obcí
- kapitálové transfery- účelové	Kapitálové (investiční)
- neúčelové	- na hmotný a nehmotný majetek
- přijaté úvěry	- nákup cenných papírů
- příjmy z emise komunálních obligací	- kapitálové poskytnuté dotace org.sl.
- přijaté splátky půjček	- investiční příspěvky P.O.
	- investiční půjčky různým subjektům
Ostatní	- splátky úvěrů
- doplňkové, přijaté sankční pokuty apod.	Ostatní

Pozn. O.S. – organizační složky, P.O. – příspěvkové organizace

Zdroj: Lajtkepová, 2013, s. 89

3.4.1 PŘÍJMY

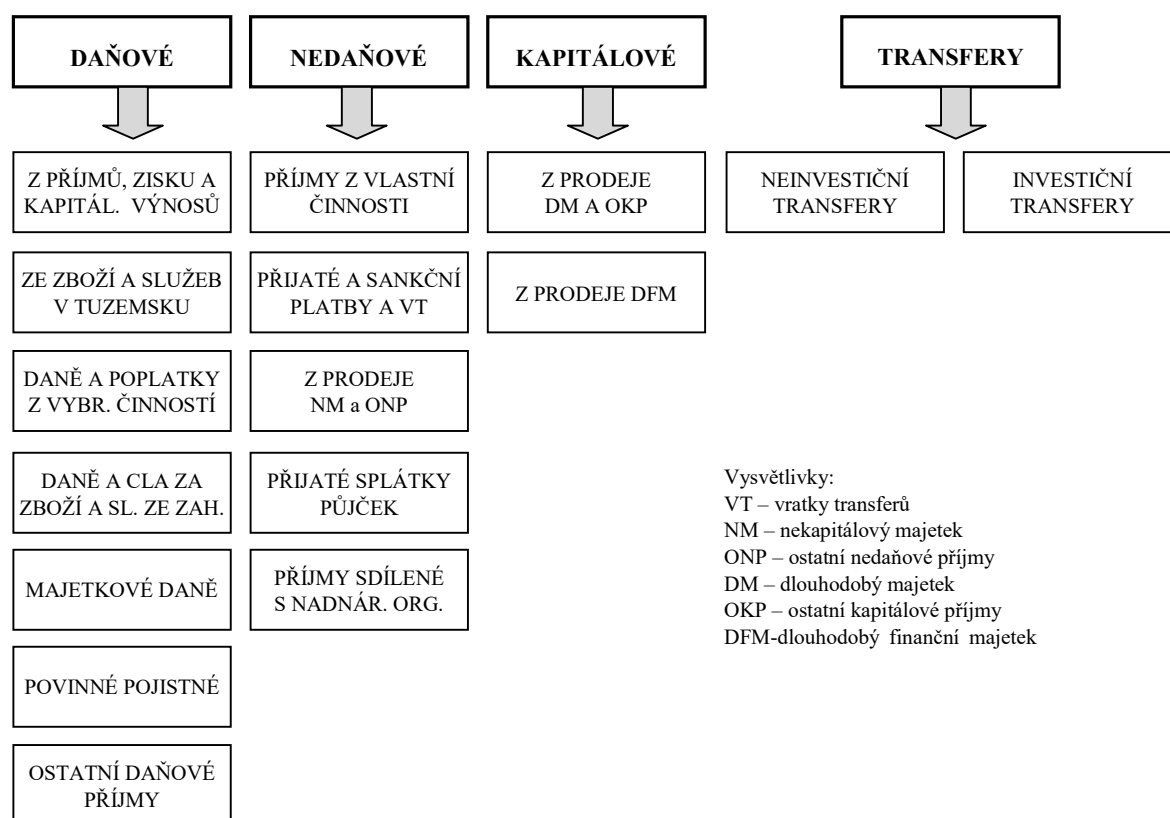
Veřejné příjmy lze ve stručnosti charakterizovat jako zdroj krytí veřejných výdajů. V případě sestaveného vyrovnaného rozpočtu příjmy zároveň plní funkci tzv. rozpočtového omezení, jelikož nelze vydat více prostředků než je v příjmové části (Lajtkepová, 2013, s. 30). Příjmy rozpočtů obcí, jakožto součást soustavy veřejných financí, upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v § 7. Členit veřejné příjmy je možno z různých pohledů, které vždy kladou důraz na časové hledisko, druhové hledisko, na rozlišení příjmů návratných (úvěry a půjčky) od nenávratných (daňové příjmy, poplatky, dotace, dary apod.), jenž jsou klasifikovány jako nejdůležitější zdroj rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 75). Dalším nezbytným kritériem je také zohlednění, zda se jedná o běžný (opakující se) či kapitálový (jednorázový) příjem. Míra závaznosti určuje příjem obligatorní (nárokovaný, povinný ze zákona) a dobrovolný. Uvedené kategorie nejsou ovšem konečné a jejich vymezení se může jevit jako ne zcela jednoznačné (Maaytová, Ochrana a Pavel, 2015, s. 108).

Boháč (2013, s. 35) ve své publikaci dále například zmiňuje třídění veřejných příjmů na dobrovolné a nedobrovolné. Při tomto třídění je klíčové, zda ten, od koho příjem do veřejného rozpočtu plyne, má tuto povinnost stanovenou právním předpisem, nebo zda se k ní dobrovolně zavázal. V případě právní povinnosti se jedná o příjem nedobrovolný (povinný), pokud příjem vyplývá z dobrovolného závazku, je příjmem dobrovolným. Soukromé příjmy bývají zpravidla dobrovolné (dary) a veřejné příjmy nedobrovolné (daně).

Příjmy do veřejných rozpočtů, ať už daňové či nedaňové, plynou na základě určitých skutečností a povinností vymezených v právních předpisech. V některých případech by povinnost platby, tedy příjmu do rozpočtu, mohlo být vnímáno jako „trest za vlastnictví“ (Boháč, 2013, s. 70). Příkladem by mohla být daň z nemovitosti, daň z příjmu apod. Na druhé straně je nutné si uvědomit, že existence daně z nemovitých věcí je stabilním příjmem obecních rozpočtů a to v plné výši. Zajišťuje tedy jistý a významný zdroj financování potřeb obce (Andrlík a Formanová, 2015).

Následující schéma je znázorněním jednoho z možných hledisek třídění veřejných příjmů.

Obr. 3 Druhové rozdělení příjmů dle vyhlášky 323/2002 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

DANĚ

Daň je zákonem stanovená povinná platba, která je odváděna do veřejných rozpočtů. Je to platba nenávratná, opakující se, neekvivalentní, a jak uvádí některé zdroje, i platba nedobrovolná. Nedobrovolnost lze vysvětlit tím, že poplatník sice plní svoji daňovou povinnost bez výzev a upomínek, ale vzhledem k tomu, že stát tuto platbu nařídil, lze ji považovat za nedobrovolnou (Boháč, 2013, s. 90).

Podle toho, kdo je příjemcem inkasované daně, rozlišují se daně na výlučné a daně sdílené. Blíže stále aktuální problematiku rozpočtového určení daní, která byla naposledy aktualizovaná novelou k 1. 1. 2017, upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Rozpočtové určení daní lze tedy pojmut jako předpis určující podíl a příjemce podílů vybraných jednotlivých daní. Díky tomuto úkonu stát posiluje příjmy obecních a krajských rozpočtů a tím zvyšuje jejich schopnost samofinancování. Sdílenými daněmi, kdy se inkaso rozděluje do více úrovní veřejných rozpočtů (stát, kraje, obce), jsou následující daně:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmu právnických osob,

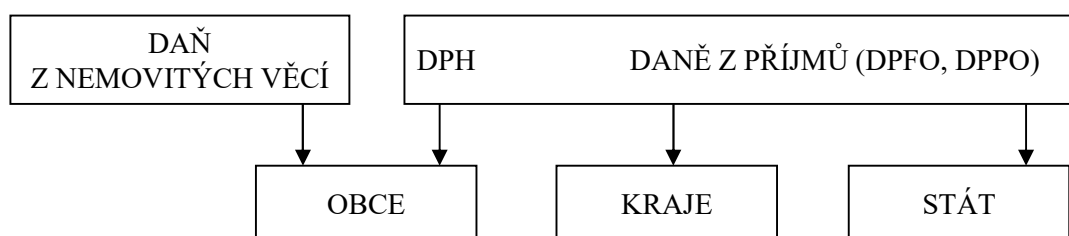
- daň z příjmu fyzických osob.

„Obce se státem dlouhodobě bojují o vyšší podíl na sdílených daních. Z hlediska obcí je to pochopitelný přístup, protože daňové příjmy tvoří naprostou většinou celkových příjmů“ (Kameníčková, 2016, s. 10).

Jediný příjemce výlučných daní v souvislosti s rozpočtem územně samosprávného celku – obec – inkasuje následující daně (zákon č. 250/2000 Sb., § 4):

- daň z nemovitých věcí,
- daň z příjmu právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Obr. 4 Rozpočtové určení daní ve zjednodušené podobě

Zdroj: Zpracování vlastní na základě zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Faktory, které se podepisují na velikosti jednotlivých podílů a které mají svou určitou váhu při rozdělování podílů, jsou (zákon č. 250/2000 Sb., § 4):

- výměra katastrálního území,
- počet obyvatel,
- počet dětí mateřských škol,
- počet žáků základních škol.

Od 1. 1. 2017 vstoupila v účinnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která mění poměr sdílených daní. Zvyšuje podíl obcí na hodnotu výnosu z DPH na 21,4 % a současně odnímá motivační složku 30 % u daně z příjmu fyzických osob z podnikání, viz příloha II. Zrušení motivační složky lze považovat u velké části obcí za výrazný výpadek ve financování potřeb územních samospráv a nastolení nemalých problémů souvisejících se schopností samofinancování (Chlátková, 2016).

Použití daňových výnosů zákonodárce nepředepisuje, územní samosprávy mohou libovolně nakládat s těmito finančními prostředky podle svých aktuálních potřeb. Zároveň

získávají přibližnou informaci o tom, kolik činí prostředky daňových příjmů jejich rozpočtů dle zákona č. 243/2000 Sb., § 4. (Rucká, 2014)

Daňové příjmy do obecních rozpočtů, jak je zmiňuje Pořízková (2016, s. 8), čelí stále velké kritice. Důvodem ostré kritiky je jednak velká míra přerozdělování ze strany státních orgánů bez vazeb na příslušnou obec a dále neexistence „místních daní“ o jejichž výši by obce samy rozhodovaly. Z toho vyplývá fakt, že kromě možnosti ovlivnit koeficient u daně z nemovitostí, výkonnému orgánu samosprávného celku není dána pravomoc daňově navýšit příjmovou část obecního rozpočtu.

DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí, upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, se svým charakterem řadí mezi daně majetkové, spadající do kategorie daní přímých. Jak vyplývá z níže uvedeného schématu rozpočtového určení daní, je to jediný daňový výnos, který plně připadá do rozpočtu obce, v jejímž katastrálním území se daný předmět daně nachází. I přestože jsou obce výlučným příjemcem, nemají žádné informace, kdo daň zaplatil a kdo nikoliv. Samosprávnému celku sice nevznikají žádné náklady spojené s výběrem, ten realizuje finanční úřad, ovšem na druhé straně je i nulová informovanost obcí (Kameníčková, 2015).

Daň z nemovitých věcí tvoří daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Plátcem daně je vlastník nemovitosti. Zvláštní případy, kdy se vlastník nemovitosti liší od poplatníka, jsou uvedeny v § 3 a § 8 zákona č. 338/1992 Sb. Jako podklad ke stanovení základu daně slouží výměra nemovitostí a případné využití pro podnikatelskou činnost (zákon č. 338/1992 Sb., § 11a). „Majetkové daně zdaňují bohatství, které představuje pevnou veličinu v daném čase, k určitému okamžiku. V podstatě lze říci, že je zdaňován majetek, který je nejsnáze zjištělný a zejména ocenitelný v peněžních jednotkách.“ (Peková, 2011, s. 339). Autorka dále srovnává Českou republiku a vyspělé země, kde se při stanovování základu daně používá nikoliv výměra, ale cena obvyklá na trhu se zřetelem na opotřebení. Toto se jeví jako důvod nízkého výnosu předmětné daně.

Specifikem daně z nemovitých věcí je platba dopředu a daňové přiznání podané pouze jednou. Platby v dalších zdaňovacích obdobích plátce realizuje na základě výzvy správce daně, což je finanční úřad. Jen v případě, pokud dojde ke změně, která by ovlivnila daňovou povinnost, je nutnost dalšího daňového přiznání (zákon č. 338/1992 Sb.).

Institut daně z nemovitých věcí má pro obce nezastupitelný význam, i když podíl výnosu na celkových příjmech je poměrně malý, nejvyšší je kolem 7 % a nejmenší kolem 4 % (Kameníčková, 2015). Jeho důležitost spočívá v tom, že je to jediný druh daně, přes kterou mohou obce navýšit příjem do svých rozpočtů, je to přesně ta daň, která hraje významnou roli z hlediska fiskální decentralizace (Andrlík a Formanová, 2015).

Zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, jsou stanoveny závazné koeficienty, sloužící k výpočtu daňové povinnosti poplatníka. Tyto koeficienty je možné zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. U budov pro rodinnou rekreaci a budov s doplňkovou funkcí k rekreaci, u garáží a u objektů pro podnikatelské účely lze stanovit koeficient pro vynásobení základní sazby daně, což je koeficient 1,5. Dalším nástrojem pro zvýšení výnosu z daně z nemovitých věcí je stanovení místního koeficientu podle § 12 (zákon ho zavedl s účinností od 1. 1. 2009), který lze aplikovat na všechny nemovitosti, vyjma pozemků zemědělské půdy (zákon č. 338/1992 Sb., § 6, § 11, § 11a, § 12). Veškeré uvedené kroky lze činit jen na základě zastupitelstvem vydané obecně závazné vyhlášky.

Konstatování Kameníčkové (2015, s. 22-23), ohledně využívání možnosti navýšení příjmů pro obce přes koeficienty daně z nemovitostí, vypovídá spíše o jejím nevyužívání. V roce 2014 vydalo 514 obcí závaznou vyhlášku o místních koeficientech, o rok dříve dokonce jen 404 a v roce 2015 navýšilo daňové příjmy díky zavedenému koeficientu 518 obcí z celkových 6248. Jedním z mnoha důvodů, proč je postoj obcí v otázce možného koeficientu rezervovaný, může být, dle Andrlíka a Formanové (2015), otázka komunální politiky a s tím související nepopulární zvyšování daní s ohledem na úspěch ve volbách, případně snížení popularity aktuálního vedení obce. Obce by si přistoupením na koeficienty zajistily, v některých případech, dost velký příjem na to, aby jejich rozpočet zůstal v přebytku. Z tohoto důvodu by bylo přínosné, aby využily alespoň základní úroveň možného místního koeficientu.

Pro porovnání rozpočtového určení daní roku 2017 s rokem 2016, tedy před již zmíněnou novelou zákona, včetně procentního vyjádření podílů jednotlivým příjemcům daním, jsou znázorněna schémata v přílohách I a II.

POPLATKY

POPLATKY MÍSTNÍ

„Vedle majetkových a důchodových daní jsou příjmem rozpočtů obcí v České republice místní poplatky, které sice nemají formu daňového zákona, ale jsou upraveny

zákonem o místních poplatcích, avšak charakter místních daní naplňují“ (Pořízková, 2016, s. 8). Legislativně tuto problematiku upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Správa a výběr místních poplatků se řadí do činností v rámci samostatné působnosti obcí, které je zavádějí prostřednictvím závazné vyhlášky, jež vydává zastupitelstvo obce. Vyhláška nesmí být v rozporu se zákonem a zvolené poplatky jsou 100% příjmem obecních rozpočtů.

Obce mohou, na základě zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích vybírat tyto místní poplatky a zároveň stanovovat podrobnosti jejich vybírání:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Ekonomická podstata místních poplatků, dle Pořízkové (2016, s. 2) spočívá v tom, že poplatník nedostává přímo službu v souvislosti se zaplacením poplatku, ale kumulace inkasovaných místních poplatků slouží k zabezpečení veřejných potřeb. Chybí zde, pro poplatky charakteristická, ekvivalence vzájemných plnění, a projevuje se spíše daňový charakter. Z tohoto důvodu bývají místní poplatky řazeny k daňovým příjmům rozpočtů.

Pořízková (2016) toto své tvrzení promítá do dvou zásadních funkcí poplatků, a sice:

1. poplatky plní funkce fiskální – zajišťují příjmy do obecních rozpočtů,
2. poplatky plní funkci regulační – ta vyplývá z autonomie obcí při rozhodování o poplatcích.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, § 14a stanovuje způsob výběru místních poplatků. Ten je dán oznamovací povinností poplatníka, ohlásit potřebné údaje a skutečnosti pro stanovení výše poplatků. Uvedená povinnost vzniká i v případě jakékoliv změny, která by měla vliv na stanovený poplatek.

Poplatky a jejich výše se u jednotlivých obcí zpravidla liší, což je dáno velikostí obce, ekonomickou situací, komunální politikou a ostatními aspekty. Zavedení či nezavedení určitého poplatku může do jisté míry ovlivnit kvalitu dané činnosti. Jako jasný příklad lze uvést poplatek za svoz komunálního odpadu, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybrané lokality (záměrem při stanovení tohoto poplatku může být omezení počtu vjezdu aut) apod.

„Místní poplatky nepředstavují velký příjem rozpočtu obcí, v průměru nepřesahují 2 % z celkových příjmů místních rozpočtů v České republice, nicméně vhodně doplňují příjmy a snižují napjatost ve finančním hospodaření municipalit“ (Pořízková, 2016, s. 9).

Obdobně jako u koeficientu daně z nemovitých věcí jsou i poplatky citlivým tématem v období komunálních voleb. V praxi by ovšem mělo jít čistě o zdravý úsudek toho, zda při absenci poplatku za konkrétní službu, dokáže potřebnou službu místní samospráva financovat z jiných zdrojů a nebude-li tím ohroženo hospodaření obce.

POPLATKY SPRÁVNÍ

Poplatky upravené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, jsou příjmem obcí za předpokladu, že splňují podmínky uvedené zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, § 1d. Musí se jednat o „příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak“ (zákon č. 250/2000 Sb., § 1d). Jedná se o poplatky, které jsou inkasovány za výkon státní správy, a na rozdíl od místních poplatků, jsou sazebníkem, který tvoří přílohu k výše zmíněnému zákonu, pevně stanovené ceny těchto úkonů. Sazebník mimo výčet správních poplatků obsahuje úkony, které jsou od poplatků osvobozeny či nejsou předmětem zpoplatnění (zákon č. 634/2004 Sb., § 2).

DOTACE

Dotaci, jakožto významný a neopomenutelný zdroj příjmů územní samosprávy, definuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, § 3, jako poskytnuté peněžní prostředky ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu k financování stanového účelu (zákon č. 218/2000 Sb., § 3). Jak je zmíněno (emoney1, c2011), je důležité upozornit z tohoto předpisu zvláště na slovní spojení „peněžní prostředky“, z čehož

vyplývá, že poskytnutá dotace je vždy v peněžním plnění, nikoliv v naturálním. Dotaci může obec získat na běžné výdaje, ale také na investiční výdaje, což je v současné době pro některé obce jediný způsob, jak zrealizovat nákladnější projekty. Nejmenší samosprávné celky se totiž mohou setkat s problémem při žádosti o bankovní úvěry, kdy bankovní domy upřednostňují větší obce se stabilnějším rozpočtem. Jejich případná investiční činnost je poté čistě závislá na míře získané dotace.

Důležitý pohled na dotace je z hlediska vyjádření jejich účelovosti, případně neúčelovosti. Účel účelových dotací je konkrétně definován a nelze se od něj odklonit. Ani v případě, že by dotace nebyla zcela vyčerpaná, nelze ji dočerpat jiným způsobem, ale je nutné ji vrátit. Neúčelovou dotaci lze využít dle uvážení představitelů jednotlivých obcí.

Dotace v rámci národních zdrojů jsou poskytovány ze státního rozpočtu, a to prostřednictvím dotačních programů jednotlivých ministerstev, dále ze státních mimorozpočtových fondů a také z krajských rozpočtů (Bez korupce, c2014-2016).

Pokud je čerpaná dotace s finanční spoluúčastí subjektu, podmínkou pro její poskytnutí je prokázání dostatečného množství vlastních prostředků. To samosprávné celky občas nutí k tomu, využít bankovní výpomoci, i za cenu zaplacených úroků za tyto půjčky.

Některé druhy dotací obce získávají bez vlastní žádosti, automaticky. Jedná se o dotace nárokové. Pokud je ale nutné pro získání dotace podat žádost, která ovšem nemusí být schválena, jde o dotaci nenárokovou. Samosprávné celky ve většině případů dotace využívají na zlepšení životního prostředí v obci, na budování dopravní infrastruktury, na zkvalitnění života obyvatel nebo na možné zapojení do mezinárodních programů na partnerství (Provazníková, 2015, s. 135-138).

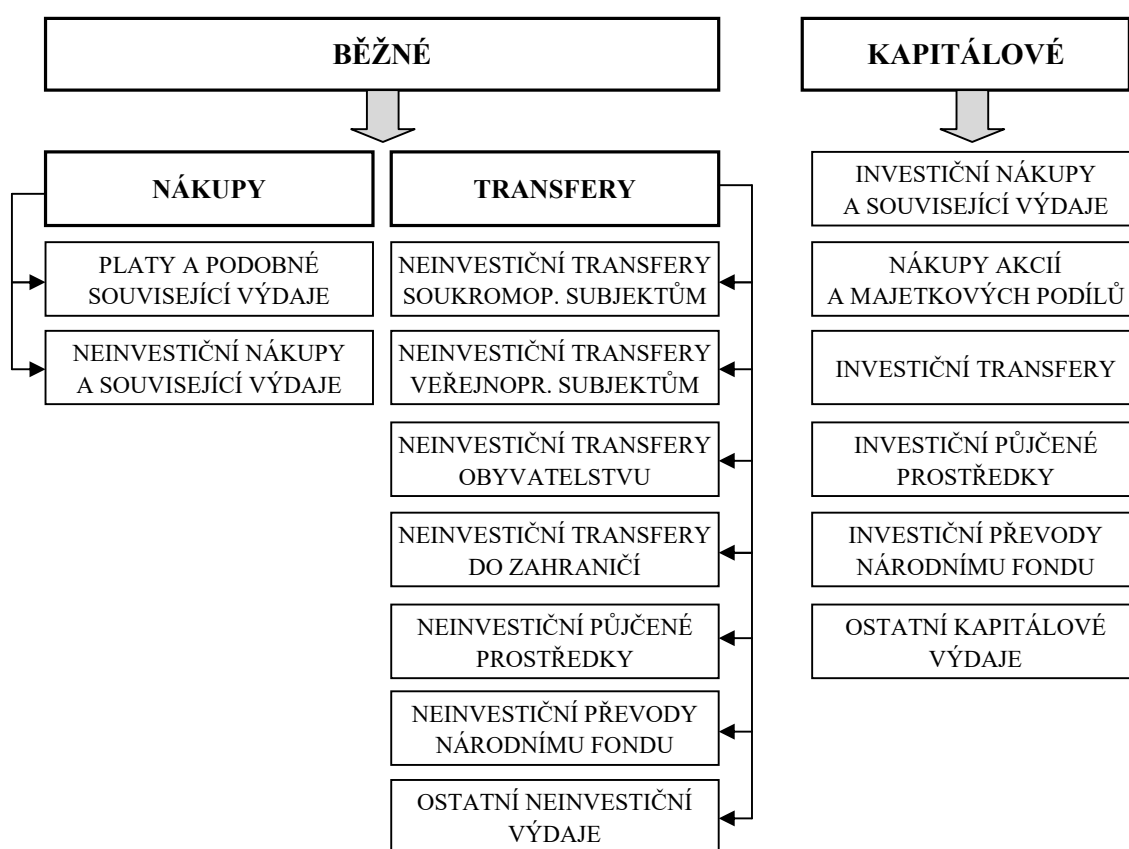
3.4.2 VÝDAJE

„Veřejné výdaje jsou takovou aktivitou veřejných financí, která je výstupem z veřejných rozpočtů. Jejich smyslem je finančně krýt cíle jednotlivých veřejných politik, ať už na úrovni centrální vlády, tak i politiky na úrovni samosprávy“ (Maaytová, Ochrana a Pavel, 2015, s. 48). Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v § 9 definuje výdajové položky rozpočtů obcí. Veřejné výdaje slouží k financování činnosti územně samosprávného celku, která není činností tržní. Výdaji dosahuje samospráva svých cílů a výdajové položky, jakož i jejich objem, neustále narůstají. Částečně je toto zapříčiněno stále se zvětšující odpovědností celků. Výše výdajů ovšem závisí a zároveň je omezena také příjmy do rozpočtů územních samospráv. Vzhledem k tomu, že samosprávám legislativa

ukládá povinnost zabezpečovat řadu veřejných statků a služeb, jako je např. péče o veřejné zdraví, veřejná doprava, sociální služby, poskytování školní docházky apod., jsou obce nuceny do svých rozpočtů zapracovávat právě uvedené výdaje. V souvislosti se zákonnou povinností se tak často dostávají do situací, kdy při dosažení určitého standardu služby její spotřebitelé předpokládají zvyšující se, nebo alespoň stejnou, úroveň i v budoucnu, a to i při změně ekonomické situace v regionu (Provazníková, 2015, s. 192-194).

Třídění rozpočtových výdajů dle jejich charakteru znázorňuje následující obrázek:

Obr. 5 Druhové rozdělení výdajů dle vyhlášky 323/2002 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě vyhlášky 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

3.5 ROZPOČTOVÝ PROCES

Rozpočtovou problematiku upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kde v § 11 - § 22b jsou v obecné rovině definována pravidla rozpočtového procesu. Vzhledem k tomu, že se obce liší velikostí, ekonomickou a sociální situací, svými cíli a potřebami, liší se v detailech i jejich obecní rozpočty, avšak zákonem dané etapy rozpočtového procesu musí být dodrženy.

Rozpočet územně samosprávného celku na kalendářní rok navazuje, a je sestavován, na základě údajů rozpočtového výhledu, přičemž zohledňuje aktuální ekonomickou a sociální situaci územně samosprávného celku. Výše uvedený zákon ukládá časové použití rozpočtu v návaznosti na datum, kdy byly prostředky příjmů či výdajové položky na účet připsány, resp. z bankovního účtu odepsány (zákon č. 250/2000 Sb., § 18). Toto pravidlo je jedním z několika dalších, uvedených Schneiderovou (2016, s. 43), která je nutno bezvýhradně dodržovat.

3.5.1 ETAPY ROZPOČTOVÉHO PROCESU

Na rozpočtový proces lze pohlížet jako na specifický úkon, který má svoje zákonitosti a pravidla a který se skládá z několika etap, které definuje Provazníková (2015, s. 63):

- analýza minulého období a vytyčení cílů podle významu pro následující období,
- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednání a schválení návrhu rozpočtu,
- kontrola plnění schváleného rozpočtu,
- sestavení závěrečného účtu – detailní přehled všech příjmů a výdajů,
- následné povinné přezkoumání hospodaření obce krajským úřadem nebo auditorem,
- aktualizace rozpočtového výhledu.

NÁVRH ROZPOČTU

Práce na sestavování návrhu rozpočtu začíná již několik měsíců před koncem hospodářského roku. Podkladem pro sestavování návrhu rozpočtu na konkrétní rok je rozpočtový výhled a platný státní rozpočet, kterým jsou dána pravidla pro rozpočty nižších stupňů. V návrhu musí být vyjádřeny vazby na rozpočty vyšších celků. Jednotlivé odbory by měly do návrhu předložit podrobně svoje požadavky, vyjádřené příjmy i výdaji. (Peterová, 2014, s. 17).

Legislativa nestanovuje samosprávným celkům povinnost sestavovat a schvalovat svoje rozpočty až na základě schválení rozpočtů jim nadřazených (státní rozpočet a rozpočet kraje). Ovšem v případě, že se takto stane, a zastupitelstvo obce sestaví a schválí rozpočet dříve než vyšší stupeň, je povinnost prostřednictvím rozpočtového opatření, vzhledem k dotacím z vyšších stupňů, na skutečnost reagovat, uvádí Peterová (2014, s. 17).

Schneiderová (2013, s. 241) ve své publikaci uvádí rekapitulaci toho, co by měl návrh rozpočtu, který je předkládán zastupitelstvu obce k projednání a ke schválení, obsahovat. Jeho

náležitosti lze rozdělit na údaje povinné (což jsou příjmy plynoucí z dotací ze státního rozpočtu, příjmy plynoucí z dotací krajů, výdaje jako vlastní podíl na spolufinancování projektů EU a příjmy a výdaje dle rozpočtové skladby) a na závazné ukazatele (výdaje dle odborů obecního úřadu, příspěvky, kterým obec přispívá na provoz svých příspěvkových organizací a dále ostatní příspěvky, dotace a finanční dary třetím osobám). Jak údaje povinné, tak závazné ukazatele je možné v průběhu rozpočtového roku, z opodstatněných důvodů, změnit pouze prostřednictvím rozpočtových opatření.

S návrhem rozpočtu je územní samosprávný celek, dle zákona č. 250/2000 Sb., § 11, povinen seznámit občany, a to prostřednictvím svojí informační tabule a způsobem umožňujícím dálkový přístup, nejméně 15 dnů před tím, než jej zastupitelstvo projedná na zasedání. Občané obce musí mít možnost vyjádřit se k navrhované bilanci (zákon č. 250/2000 Sb., § 11). Změnu ve schváleném rozpočtu je poté možné zrealizovat již jen jako rozpočtovou změnu. Proto by mělo být v zájmu zúčastněných stran, zastupitelů i občanů, všemi možnými dostupnými prostředky (místní časopis, webové stránky apod.) návrh přiblížit obyvatelům a zároveň reagovat na jejich věcné připomínky a námítky.

SCHVALOVÁNÍ NÁVRHU ROZPOČTU

Schvalování rozpočtu je zcela v kompetenci zastupitelstva obce (zákon č. 128/2000 Sb., § 84). Výkonný orgán, který předložený návrh schválí vyjádřením souhlasu nadpoloviční většiny zastupitelů, schválený rozpočet dále podrobně rozepisuje dle rozpočtové skladby platné pro konkrétní období a upravené vyhláškou č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě. Rozpočet je schválený jako vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Z ustanovení § 4, zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vyplývá, že jako schodkový může být schválen jedině v případě, že schodek bude kryt finančními prostředky minulých let, smluvně zabezpečenou půjčkou nebo prodejem finančních aktiv (emoney1, c2011).

ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM

V případě, že rozpočet územně samosprávného celku není schválen a přijat před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se celek do doby jeho schválení rozpočtovým provizoriem. Pravidla provizoria stanovuje zastupitelstvo obce na svém posledním zasedání před rokem, na který má být schválen řádný rozpočet. Finanční pohyby v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení (zákon č. 250/2000 Sb., § 13). Při stanovování pravidel rozpočtového provizoria je třeba zajistit výkon státní správy, běžný

chod obce, plnění závazků, do kterých obec již vstoupila (např. splátky úvěrů apod.) a dále nezbytně nutná opatření k odvrácení vzniku případné škody na majetku (emoney1, c2011).

ZMĚNY V ROZPOČTU

Je zcela běžné, že výkonný orgán obce musí reagovat na náhlé změny v potřebách a prioritách. Tyto změny svým charakterem více či méně ovlivňují schválený obecní rozpočet a je třeba s nimi pracovat. Proto zákonodárce taxativně vymezuje důvody, kdy lze učinit změnu rozpočtu, a sice rozpočtovým opatřením. Jsou to změny organizační, metodické a věcné. Za rozpočtové opatření lze, dle zmíněného paragrafu, považovat přesun prostředků beze změny jejich celkového objemu, použití nových příjmů k úhradě nových výdajů, a v případě, že jsou ohroženy rozpočtové příjmy, také vázání rozpočtových výdajů. Vázáním rozpočtových výdajů se snižuje objem rozpočtu (zákon č. 250/2000 Sb., § 16). Povinně se rozpočtová opatření provádějí v situaci, kdy jde o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, tj. např. přijetí dotaze ze státního nebo krajského rozpočtu, a dále pokud hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodu (emoney1, c2011).

Dle § 102, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, provádí rozpočtová opatření rada obce v rozsahu, které stanoví zastupitelstvo. Jím je dána jednotlivým samosprávným celkům volnost při přidělování kompetencí radě, případně starostovi, v rozhodování o změnách v rozpočtu, o kterých starosta zastupitelstvo informuje (zákon č. 128/2000 Sb., § 102).

KONTROLA HOSPODAŘENÍ

V průběhu celého rozpočtového období je nutná pravidelná kontrola dodržování a plnění rozpočtu. Ta probíhá na dvou úrovních. Lajtkepová (2013, s. 90-91) je definuje jako vnitřní a vnější. Vnitřní kontrolu zajišťuje zastupitelstvo a dále povinně zřizovaný finanční výbor a kontrolní výbor. Vnitřní kontrola je prováděna minimálně jednou za tři měsíce a její výsledky musí být zveřejněny. Vnější kontrolou se rozumí roční přezkoumání hospodaření auditorem nebo krajským úřadem.

ZÁVĚREČNÝ ÚČET

Poslední etapou v rozpočtovém procesu je vyhotovení závěrečného účtu, který obsahuje údaje o plnění rozpočtu v položkách příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích, o tvorbě a použití fondů, hospodaření příspěvkových organizací a vyúčtování finančních vztahů ke všem ostatním rozpočtům a

subjektům (zákon č. 250/2000 Sb., § 17). Pro názornost a lepší přehlednost se doporučuje, aby obsahoval tabulky, komentáře a grafy (Provazníková, 2015, s. 64).

Skutečné výsledky hospodaření se od plánů obvykle liší. Bývá to zpravidla ovlivněno výdaji, které nebylo možno předem naplánovat. Je ovšem nutné, aby vzniklá odchylka byla opodstatněná, řádně dokladovaná a aby příslušné orgány obce dokázaly najít prostředky k financování těchto neplánovaných výdajů v rámci legislativy.

Územně samosprávné celky jsou ze zákona povinny dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý hospodářský rok. Legislativa dle zákona č. 420/2004 Sb., umožňuje dvojí způsob, a sice žádostí ke krajskému úřadu o provedení kontroly nebo oznámením krajskému úřadu o zadání auditu auditorovi nebo auditorské firmě. V obou případech je zpráva vyplývající z provedených prověrek součástí závěrečného účtu, který na svém zasedání projedná výkonný orgán obce (zákon č. 420/2004 Sb., § 4). Předmětem přezkoumání je dodržování povinností daných právními předpisy, soulad rozpočtu se skutečností, dodržení účelů poskytnutých dotací a věcná a formální správnost dokladů (zákon č. 420/2004 Sb., § 3).

S vypracovaným návrhem závěrečného účtu, včetně výsledku přezkoumání hospodaření obce, jsou seznámeni obyvatelé prostřednictvím úřední desky, nejméně 15 dnů před jeho projednáním v obecním zastupitelstvu. Do 30. 6. následujícího roku vyjádří zastupitelé souhlas s hospodařením buď bez výhrad, nebo v případě chyb a nedostatků, s výhradami. Na základě souhlasu s výhradami obec přijímá nápravná opatření a vyvozuje důsledky za nastalý stav vůči zodpovědným osobám (zákon č. 250/2000 Sb., § 17).

Pro větší přehlednost a názornost výše popsaných etap rozpočtového procesu samosprávných celků, je zde uveden následující přehled, obsahující k jednotlivým fázím i časový údaj.

Tab. 2 Etapy rozpočtového procesu

ETAPA ROZPOČTOVÉHO PROCESU	ČASOVÝ ÚDAJ	ORGÁN
Sestavení návrhu	Kdykoliv během roku	Starosta nebo finanční odbor
Projednání návrhu	Do 31. 12. předcházejícího roku	Finanční výbor, rada
Schválení rozpočtu	Do 31. 12. předcházejícího roku	Zastupitelstvo
Rozpis rozpočtu	Neprodleně po schválení	
Rozpočtová opatření	Během roku při změně rozpočtu	Rada obce, starosta
Kontrola rozpočtu – vnitřní	Během roku, min. třikrát ročně	Zastupitelstvo, finanční výbor, kontrolní výbor
Kontrola rozpočtu – vnější „Závěrečný účet“	Nejpozději k 30. 6. následující rok	Vykonává krajský úřad nebo auditor, projednává zastupitelstvo

Zdroj: Schneiderová, 2013, s. 241

V příloze IX jsou uvedeny vybrané legislativní změny, související s problematikou rozpočtu ÚSC, jež jsou účinné od 1. 1. 2017.

3.6 SHRNU TÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce podrobně popsala proces sestavování rozpočtů územně samosprávných celků. Dále seznámila s jeho jednotlivými položkami a vzájemnými vazbami, ať už uvnitř jednotlivých obcí nebo obec ve vztahu ke státnímu rozpočtu. Pro potřeby pochopení rozpočtu jako celku byla využita jednoduše dostupná odborná literatura, které je na trhu dostatek a to ve všech možných formách. Pro možné přistoupení ke zpracování praktické části práce budou použity získané znalosti, a to jak z oblasti rozpočtového určení daní, systému místních poplatků, tak povinností, které pro obec z jejího statutu vyplývají.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Územně samosprávným celkem, který bude předmětem analýzy bakalářské práce, je město Jevišovice a jeho rozpočty za období let 2006 – 2016.

Jevišovice leží 16 km od okresního města Znojma, v centru Přírodního parku Jevišovka, na řece Jevišovce. První písemná zmínka o Jevišovicích pochází z roku 1289, tedy z doby, kdy zdejší panství vlastnil rod z Kunštátu, kteří zde vystavěli „Starý zámek“, jehož exteriéry dnes slouží muzejním účelům. Až do roku 1945 byly Jevišovice městem, zpět tento statut získaly v roce 2007. Rozloha města, mimochodem nejmenšího města v Jihomoravském kraji, je 787 ha, počet obyvatel 1152 s průměrným věkem 40,7 let. Ve městě je pošta, zdravotnické zařízení včetně lékárny, policie, knihovna včetně studovny, škola a mateřská škola, domov pro seniory se 150 lůžky, sídlící v zámku postaveného v novogotickém slohu uprostřed anglického parku. V rámci občanské vybavenosti je nutno uvést, že obec disponuje několika obchody s potravinami, drogistickým zbožím, domácími potřebami, stavebninami a také restauracemi. V rámci sportovního vyžití místních obyvatel je zde fotbalové hřiště s umělým povrchem, tenisové kurty, hřiště na plážový volejbal, zimní umělé kluziště, fitcentrum. V obci má sídla a provozovny několik výrobních firem a poskytovatelů drobných služeb. Je zde jedna z nejstarších kamenných přehrad ve střední Evropě, která slouží pro letní koupání a zároveň k možnosti celoročního rybolovu. V Jevišovicích je vodovod, plynofikace a kanalizace, která prochází v současné době dokončovací fází. Městem prochází Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, který spojuje obyvatele s okolními vesnicemi a městy.

V čele Městského úřadu Jevišovice stojí uvolněný starosta a dva neuvolnění místostarostové. Zastupitelstvo tvoří devět zvolených zastupitelů, obec má zřízen kontrolní a finanční výbor. V rámci svojí činnosti vykonává funkci samosprávy a v přenesené působnosti výkon státní správy. Je zde matrika a stavební úřad.

Město Jevišovice je zřizovatelem příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola, Jevišovice, jejíž součástí je školní družina a školní jídelna. Školu navštěvuje 192 žáků, žáků mateřské školy je 65.

Od roku 2002 jsou Jevišovice členem Dobrovolného svazku obcí Jevišovicka, jež má sídlo v Jevišovicích a sdružuje osm okolních vesnic. Tento svazek byl vytvořen za účelem sladění zájmů a činností samospráv, pro rozvoj cestovního ruchu a kulturního a sportovního života v mikroregionu.

Finanční plán obce, jak bývá rozpočet nazýván, se sestavuje, a poté prochází schvalováním, coby vyrovnaný plánovací dokument. Pro velikost takového samosprávného celku, jakým Jevišovice jsou, je schválený rozpočet s přebytkem prakticky nemožný, což se dá jednoduše vysvětlit mnoha potřebami vedoucími k zajištění rozvoje města a na druhé straně omezenou možností obce získat zdroje na jejich financování.

V teoretické části byla provedena deskripce rozpočtu a jeho konstrukce. V rámci této části bakalářské práce bude uveden konkrétní postup ve zvoleném územně samosprávném celku.

Práce na rozpočtu příštího období začíná podrobnou analýzou hospodaření běžného roku a analýzou jednotlivých položek, zvažováním jejich potřebnosti a přínosu. Největší podíl na tvorbě návrhu rozpočtu má starosta obce spolu s místostarosty a finančním výborem. Zastupitelé obce dodržují zákonem předepsané postupy a proto návrh rozpočtu, včetně rozpočtového výhledu, prochází procesem schvalování na schůzi zastupitelů, čemuž předchází zveřejnění návrhu na úřední desce, poté už samotné projednávání a schvalování.

Schválený rozpočet obce je detailně rozpracován v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě. Dle § 1a uvedené vyhlášky jsou příjmy a výdaje tříděny hlediskem druhovým, tedy jsou řazeny podle příjmových a výdajových druhů.

V případě, že v době schvalování rozpočtu územně samosprávného celku není ještě k dispozici schválený státní rozpočet a rozpočet kraje, je tento zpracován bez vazeb na rozpočty nadřazené. Transfery, které plynou od státu a od kraje, jsou poté do obecního rozpočtu zapracovány formou rozpočtového opatření.

Jelikož se v minulosti již několikrát stalo, že při schvalování finančního plánu na daný rok zastupitelé nevyjádřili souhlas s návrhem rozpočtu, bylo k 1. 1. uplatněno stádium rozpočtového provizoria. Po tuto dobu se realizovaly jen mandatorní výdaje, nezbytné k zajištění běžného chodu obce, dle (zákona č.250/2000 Sb., § 13).

Rozpočtové změny musí zastupitelé během hospodářského roku operativně zapracovat do rozpočtu obce prostřednictvím tzv. Rozpočtového opatření.

V průběhu roku je intenzivně prováděna kontrola hospodaření obce, kterou vykonává finanční a kontrolní výbor. Při této kontrole je prověřováno, zda prostředky, které obec dosud vynaložila, byly v souladu se sestaveným a schváleným rozpočtem. O každé provedené kontrole je vyhotovený zápis, který je součástí dokumentace.

Závěrečný účet je zpracováván v podobě zprávy o hospodaření celku za hospodářský rok a zastupiteli projednán na řádném zasedání s vyjádřením souhlasu či nesouhlasu výsledku

hospodaření obce. Jeho nezbytnou součástí je i přezkoumání hospodaření obce, ke kterému se využívá Krajský úřad v Brně. Zastupitelé Jevišovic zatím vždy vyjádřili souhlas s výsledným saldem i s výsledkem auditu.

4.1 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE JEVIŠOVICE

Prostřednictvím analýzy jednotlivých položek příjmů a výdajů práce zprůhlední hospodaření obce Jevišovice v rámci dané legislativy a dá odpověď na otázku, zda jsou využity všechny možnosti k efektivnímu hospodaření.

Podkladem jsou Výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu za jednotlivá období, a sice rok 2006 až rok 2016. Údaje, které budou sloužit analýze, jsou skutečnými dosaženými výsledky za hospodářský rok.

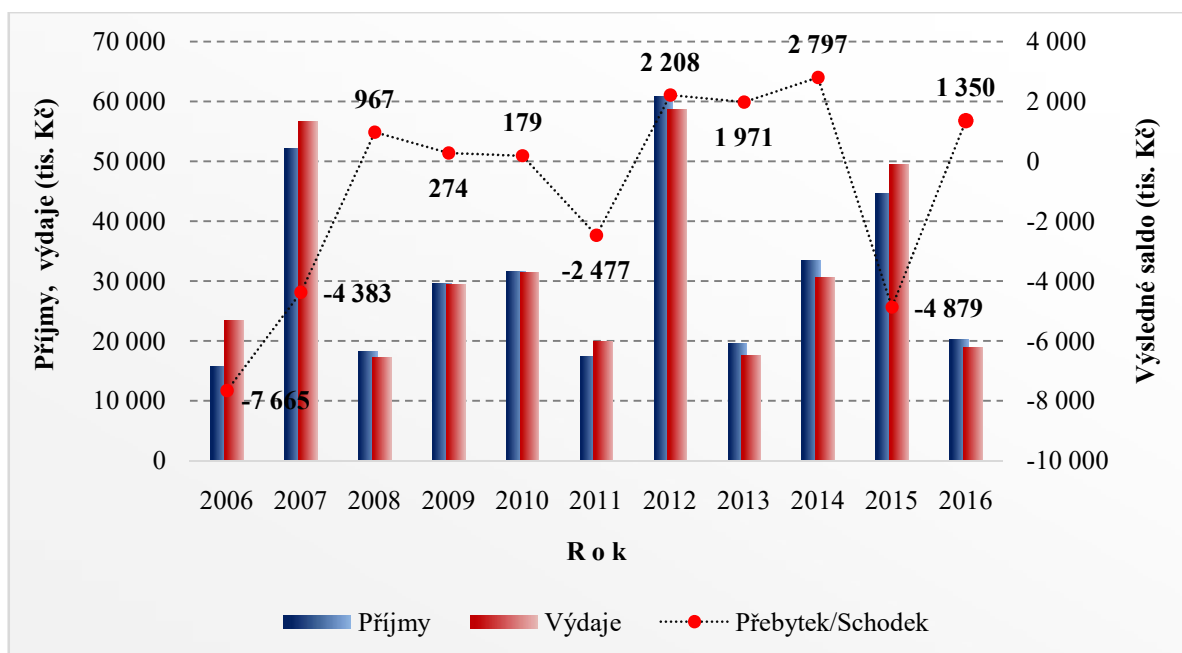
Příjmy a výdaje jsou ve Výkaze pro hodnocení plnění rozpočtu tříděny dle druhu následovně:

- TŘÍDA 1 – DAŇOVÉ PŘÍJMY – třída obsahuje příjmy z daní a poplatků
- TŘÍDA 2 – NEDAŇOVÉ PŘÍJMY
- TŘÍDA 3 – KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY
- TŘÍDA 4 – PŘIJATÉ DOTACE
- TŘÍDA 5 – BĚŽNÉ VÝDAJE
- TŘÍDA 6 – KAPITÁLOVÉ VÝDAJE
- KONSOLIDACE – přesuny příjmů a výdajů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů.

Celkový přehled o příjmech a výdajích za sledované období ukazuje, že obec hospodařila jak s výsledným přebytkem, tak i schodkem. Přebytek byl dosažen v letech 2008 – 2010, poté roky 2012 – 2014 a posledním přebytkovým rokem byl rok 2016. Naopak schodek byl vykázán za hospodářský rok 2006 – 2007, 2011 a rok 2015. Výsledné deficity měly hodnoty od -2500tis až do -7600tis.

Vývoj příjmů, výdajů a konečného výsledku je zobrazen na následujícím grafu 1.

Graf 1 Vývoj příjmů, výdajů a konečného přebytku/schodu obce Jevišovice

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

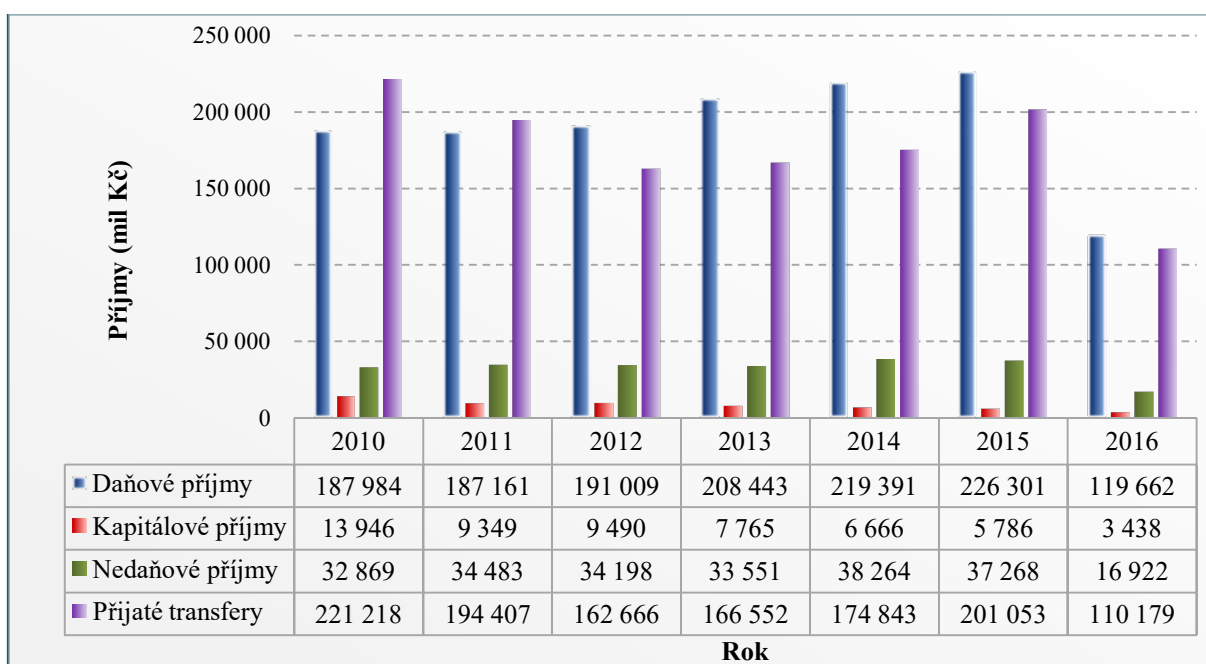
4.2 PŘÍJMY A VÝDAJE

4.2.1 OBECNĚ O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH

PŘÍJMY ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Níže uvedené údaje v grafu 2 dokládají skutečnost, že od roku 2012 v příjmech územních rozpočtů převládají příjmy daňové a tyto příjmy mají stále vzestupnou tendenci, což platí i u transferů (dotaci).

Graf 2 Vývoj příjmů územních rozpočtů

Rok 2016 – údaje k 30. 6. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů převzatých z Monitor, 2010–2016

Příspěvek daňových příjmů do obecních rozpočtů, jak již bylo zmíněno dříve, závisí na rozpočtovém určení daní na základě zákona č. 243/2000 Sb. Pro obce se přerozdělují prostředky vybrané z daně z přidané hodnoty a z daní z příjmů právnických a fyzických osob. Výrazné posílení svých příjmů obce zaznamenaly od 1. 1. 2013, s účinností novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Ta změnila podíl na sdílených daních pro obce, což vyjadřuje následující schéma v tabulce 3.

Další výraznou změnu rozpočtového určení daní přinesla od 1. 1. 2017 novela zákona č. 243/2000 Sb., a to odnětím motivační složky u daně z příjmů fyzických osob z příznání a současné navýšení podílu na DPH o 0,57 procentního bodu, oproti roku 2016, na celkových 21,40 %, viz tabulka 3.

Tab. 3 Rozpočtové určení daní

		2012 Podíl z celostát. inkasa v %	2013 Podíl z celostát. inkasa v %	2017 Podíl z celostát. inkasa v %
DPH	SR	71,78	71,31	69,68
	obce	19,93	20,83	21,40
	kraje	8,29	7,86	8,92
DPPO	SR	69,68	67,50	67,50
	obce	21,40	23,58	23,58
	kraje	8,92	8,92	8,92
DPFO-závislá činnost	SR	68,18	66,98	66,00
	obce	21,40	22,87	23,58
	obce	1,50	1,50	1,50
	kraje	8,92	8,65	8,92
DPFO- kapitálové výnosy	SR	69,68	67,50	67,50
	obce	21,40	23,58	23,58
	kraje	8,92	8,92	8,92
DPFO- příznání	SR	10% a 69,68% z 60%=51,81	10% a 67,5% z 60%=50,50	40% a 67,5% z 60%=80,50
	obce	30,00	30,00	0,00
	obce	21,4% z 60%=12,84	23,58% z 60%=14,15	23,58% z 60%=14,15
	kraje	8,92% z 60%=5,35	8,92% z 60%=5,35	8,92% z 60%=5,35

Zdroj: MF ČR, 2013, Finanční správa, 2017

Kapitálové příjmy obcím klesají. Toto se dá vysvětlit úbytkem obecního majetku, který samosprávné celky již v minulosti, jako nepotřebný, prodaly.

V oblasti správy a výběru místních poplatků, patřících do skupiny nedaňových příjmů, mají sice obce relativní svobodu, zákon jim však předepisuje, které poplatky lze vybírat a jaká je jejich maximální možná výše. Je evidentní, že obcím chybí nástroj v podobě možnosti vlastní volby, co zpoplatnit a v jaké výši. Pokud by došlo k legislativní změně, a místním poplatkům by byl přiřazen statut místních daní, obce by posílily schopnost vlastního samofinancování a i výběr místních poplatků by znamenal výrazné zvýšení příjmů rozpočtů územně samosprávných celků. Současnému přínosu poplatků pro obecní rozpočet je věnována samostatná kapitola praktické části této práce.

Srovnání efektu místních poplatků ve stávající podobě a v podobě místních daní lze nalézt např. na Slovensku, kde došlo díky reformě v oblasti financování měst a obcí, s platností od 1. 1. 2005, k transformaci poplatků na místní daně. Pro porovnání je uveden následující přehled vybraných nejvýznamnějších položek a celková částka za výběr místních poplatků a daní k 31. 12. 2003 a 31. 12. 2005.

Tab. 4 Vybrané místní poplatky na Slovensku před fiskální decentralizací a po ní (v Sk)

	Daň z nemovitostí	Prodejní automaty	Komunální odpad	Pes	Celkem inkaso za všechny poplatky/daně
31. 12. 2003	3 794 045 tis	Poplatek 2 035 tis	2 416 190 tis	Poplatek 64 149tis	7 372 749 tis
31. 12. 2005	6 242 786 tis	Daň 16 986 tis	2 794 035 tis	Daň 85 083tis	9 892 732 tis

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů převzatých z Gáfríková, 2006

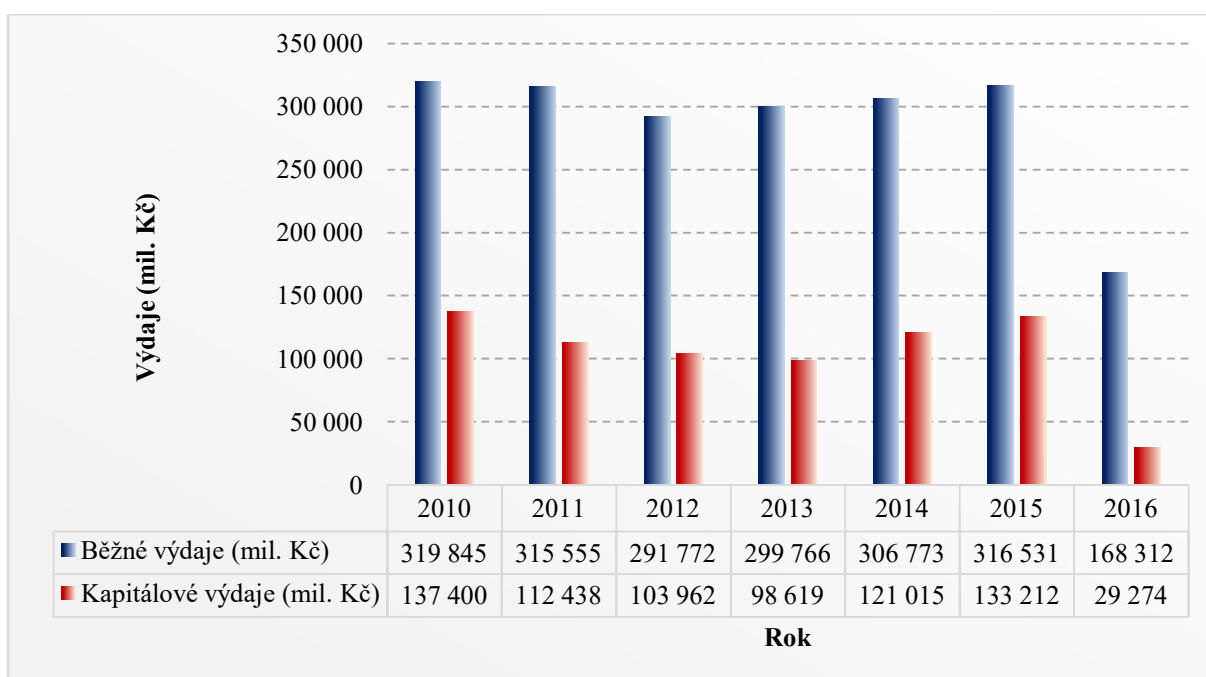
Výsledný výběr těchto položek se navýšil o 34%, a to i přesto, že v souvislosti se vstupem Slovenské republiky do EU byl zrušen k 1. 1. 2004 poplatek z prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků. U daně z nemovitosti je základem daně z pozemku skutečná hodnota na základě cenových map (Gáfríková, 2006).

System místních daní byl zaveden i v ostatních zemích, např. Belgie, Finsko, Itálie, Maďarsko, Německo apod.

VÝDAJE ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Ve výdajích rozpočtů obcí a měst České republiky prokazatelně převažují výdaje běžné. Kapitálové tvoří zhruba jednu třetinu běžných výdajů, od roku 2010 do 2013 s klesající tendencí, kdy došlo ke změně, a kapitálové výdaje začaly nabírat na intenzitě, díky zvýšenému tempu při budování technické a dopravní infrastruktury v souvislosti s poskytnutými účelovými dotacemi z fondů EU, jak ukazuje následující graf.

Graf 3 Vývoj běžných a kapitálových výdajů územních rozpočtů

Rok 2016 – údaje k 30. 6. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů převzatých z Monitor, 2010-2016

4.2.2 PŘÍJMY OBCE JEVIŠOVICE

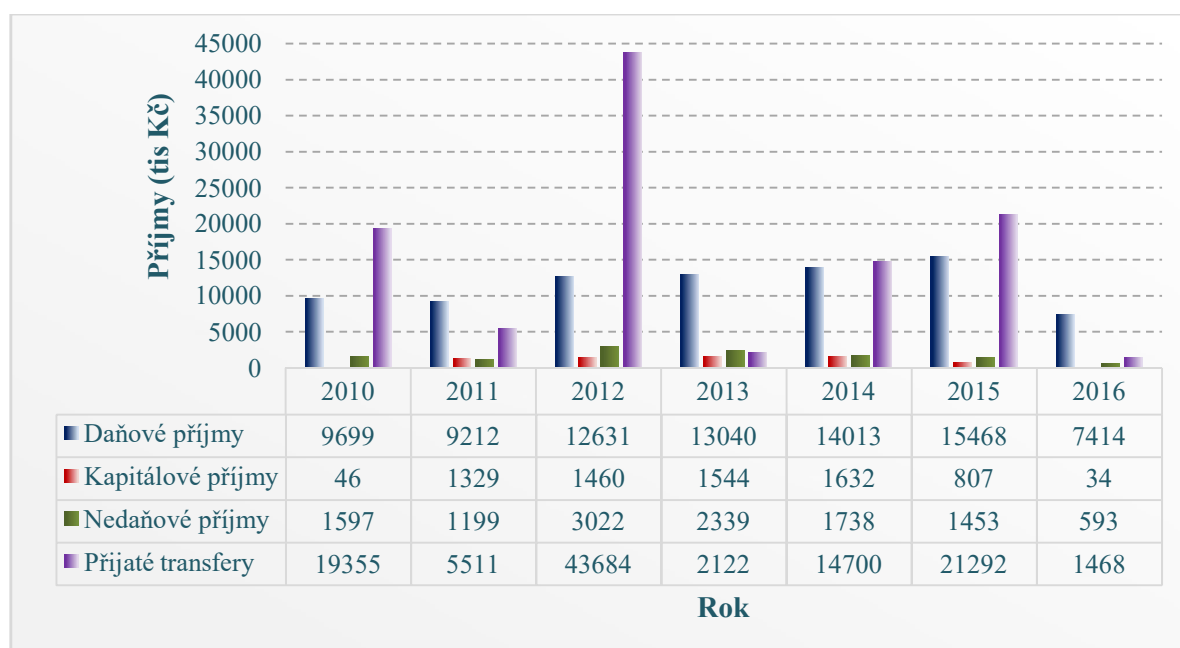
DETAILNÍ POHLED NA PŘÍJMY OBCE JEVIŠOVICE

Příjmy rozpočtu územně samosprávného celku obce Jevišovice jsou z největší části tvořeny těmito položkami:

- daňové příjmy včetně poplatků místních a správních,
- investiční a neinvestiční transfery z rozpočtu státu, kraje, obcí a z jiných fondů,
- příjmy z prodeje a pronájmu majetku,
- příjmy spojené s komunálním odpadem,
- příjmy za poskytované služby – knihovnické činnosti, pohřebnictví apod.

Struktura příjmů je zobrazena v grafu 4.

Graf 4 Vývoj příjmů obce Jevišovice

Rok 2016 – údaje k 30. 6. 2016

V údaji „Daňové příjmy“ jsou ve výkaznictví zahrnuty položky ve tř. 1, což jsou daně a poplatky. „Přijaté transfery“ neobsahují převod z rozpočtových účtů a ostatních převodů z vlastních fondů (položky konsolidace)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů převzatých z Monitor, 2010–2016

Následující tabulka vyčísluje rozdělení celkových příjmů obce Jevišovice podle tříd rozpočtové skladby, a to ve všech analyzovaných letech 2006 až 2016.

Tab. 5 Rozdělení příjmů obce Jevišovice podle druhových tříd (v tis. Kč)

rok	Daňové	Nedaňové	Kapitálové	Transfery
2006	8 284	837	570	6 000
2007	9 079	1 854	2 129	39 062
2008	10 383	1 114	1 535	5 116
2009	9 029	1 805	4 261	14 385
2010	9 699	1 597	46	19 355
2011	9 212	1 199	1 329	5 511
2012	12 631	3 022	1 460	43 684
2013	13 040	2 339	1 544	2 122
2014	14 013	1 738	1 632	14 700
2015	15 468	1 453	807	21 292
2016	14 946	1 383	67	3 203

V údaji „Daňové“ jsou ve výkaznictví zahrnuty položky ve tř. 1, což jsou daně a poplatky. „Transfery“ neobsahují převod z rozpočtových účtů a ostatních převodů z vlastních fondů (položky konsolidace).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Pro potřeby analýzy v této bakalářské práci jsou zvoleny položky, které jsou svým významem pro obecní rozpočet nezastupitelné, tedy:

- dotace a úvěry,
- daňové příjmy,
- kapitálové příjmy,

a dále příjmy v podobě místních poplatků, které je nutno, z pohledu autora práce, zmínit pro jejich možnou variabilitu, co do výše inkasované částky.

DOTACE A ÚVĚRY

DOTACE INVESTIČNÍ

Jevišovice zcela průkazně nekopírují poměr složení příjmů rozpočtů územně samosprávných celků, uvedených v grafu 2.

V porovnání s celorepublikovým trendem převládajících daňových příjmů, je obec ve více případech závislá na přijatých transferech – dotacích ze státního a krajského rozpočtu, nebo z fondů EU a úvěrech, které bude muset v požadované výši a požadovaném čase vrátit. Tato tendence se může v budoucnu negativně odrazit v nutnosti omezovat některé výdaje na úkor splácení přijatých cizích zdrojů. Je evidentní, že obec nemá a ani nemůže mít, pro realizaci investičních záměrů ke svému rozvoji, dostatek vlastních zdrojů.

Z přehledu v příloze III je patrné, že se obec při rozhodování o možnosti získat a využít investiční dotace opírá více o hledisko kultury žití v obci než o hledisko finanční, přičemž vstupuje do daného rizika možné budoucí platební neschopnosti v případech, kdy je pro poskytnutí dotace stanovena podmínka finanční spoluúčasti. Subjektivním názorem nezávislého pozorovatele nelze dojít k jednoznačnému závěru, zda by obec, velikosti Jevišovic, měla rozhodovat z pohledu občana a jeho vnímání svého okolí, či z pohledu úředníka zpravující obecní finance. Hodnocení rozhodnutí o přijetí dané dotace není předmětem této práce.

Od investiční aktivity obce se tedy odvíjí výše celkových příjmů, která je závislá na zmíněných dotacích a případných přijatých úvěrech. Maximální přijatá dotace na jeden investiční záměr byla v roce 2007 v částce 24 982 tis. Kč, kdy obec tímto transferem hradila stavební úpravy a vybudování školního hřiště v příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Jevišovice. Celkový rozpočet na projekt byl 25 167 tis. Kč.

Největší objem investičních projektů, závislých na přijatých dotacích, byl realizován v letech:

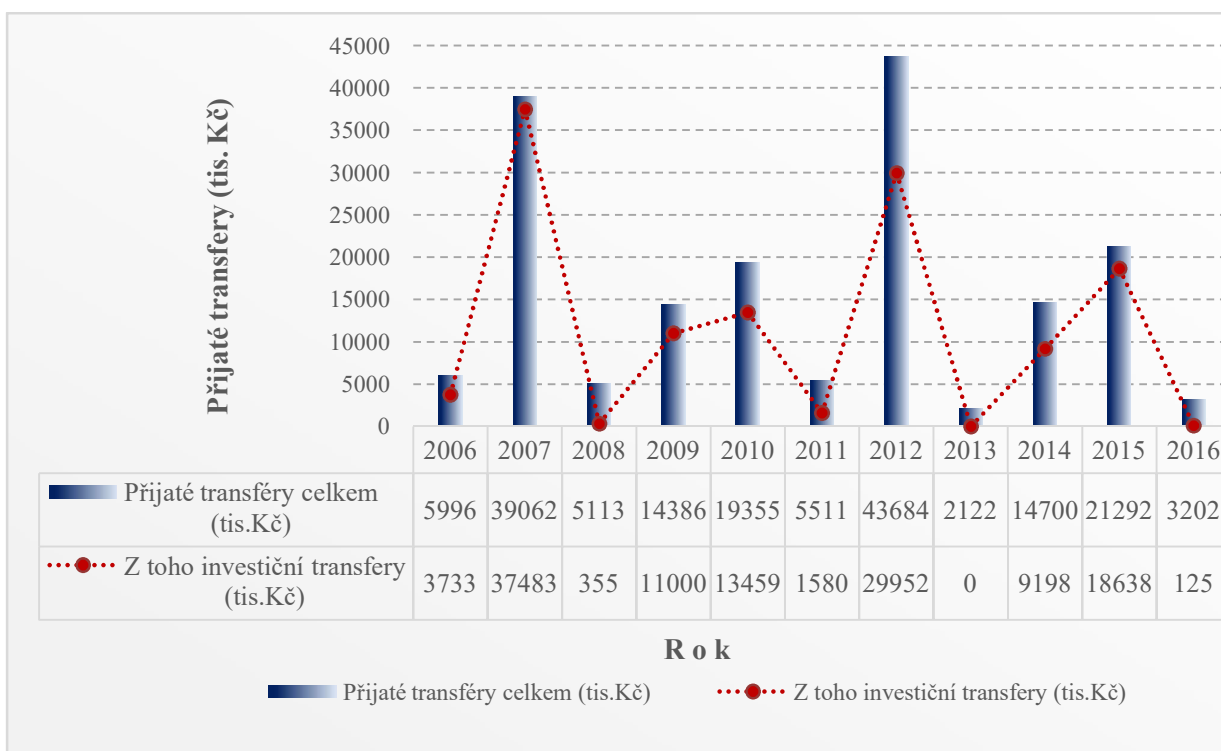
- 2007 – výstavbou čističky odpadních vod a místní splaškové kanalizace,
- 2012 – rekultivací skládky a obnovou Jevišovické přehrady,
- 2015 – opravou a zpřístupněním předzámčí Starého zámku.

V souvislosti s opravami silnic a chodníků v obci byl v roce 2007 přijat investiční úvěr ve výši 10 000 tis. Kč.

Vedle přijatých dotací, vyznačených v příloze III, obec průběžně čerpá menší dotační prostředky, např. na výsadbu zeleně, údržbu travnatých prostor v obci apod. Tyto dotace, stejně jako investiční dotace, s sebou nesou závazek na několik příštích období, v podobě nutnosti udržovat v požadovaném stavu objekt, kterého se dotace týkala, pod sankcí vrácení poskytnutých prostředků.

Pro názornou představu, kolik z celkových transferů je tvořeno investičními dotacemi, přijatých na tvorbu nového majetku obce či na opravu a údržbu stávajícího majetku, je uveden následující graf 5.

Graf 5 Přijaté transfery obce Jevišovice

Zahrnuje transfery - ze státního rozpočtu, krajského rozpočtu, ostatních obcí - neobsahuje převod z rozpočtových účtů a ostatních převodů z vlastních fondů (položky konsolidace).

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

DOTACE NEINVESTIČNÍ

Součástí přijatých transferů jsou i dotace na výkon státní správy, uvedené v tabulce 6, na které má obec, na základě zákona, právní nárok. Podle hodnot neinvestičních přijatých dotací ze státního rozpočtu lze mluvit o nedostatečném státním krytí činností, které obec v přenesené působnosti vykonává, i navzdory tomu, že příjem z vybraných správních poplatků náleží v plné výši obci. V Jevišovicích je výkonem státní správy stavební úřad, matrika, evidence obyvatel. Neinvestiční dotace by tedy měla minimálně pokrýt náklady obce, které jsou spojeny např. s odměňováním pracovníků vykonávajících agendu státní správy, jejich cestovní náhrady, provoz automobilu, provoz kanceláří apod.

Tab. 6 Přehled o příspěvku na výkon státní správy obce Jevišovice (v tis. Kč)

r. 2006	r. 2007	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2016
679	727	731	725	1 336	1 147	1 165	841	845	854	852

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Zatímco do roku 2012 se příjem ze sdílených a výlučných daní podílel na celkových příjmech v průměru 33,78 %, od roku 2013 se zvýšil na průměr 51,72 % (viz tab. 8). Jak již bylo zmíněno, tuto skutečnost ovlivnilo nové rozpočtové určení daní, znamenající nárůst podílů ze sdílených daní. Je nutno mít stále na paměti, že na výši přijatého podílu má vliv, vedle procentního podílu, také celostátní výnos konkrétní daně. Za zmínku stojí fakt, že s účinností od 1. 1. 2016 vznikla všem plátcům DPH povinnost podávat k řádnému daňovému priznání také kontrolní hlášení, které by mělo eliminovat daňové úniky. Ministerstvu financí, které si od tohoto opatření slibovalo efektivnější výběr daně z přidané hodnoty, se opravdu podařilo vybrat odhadem o 10 až 12 miliard korun více - odhadované údaje jsou ke konci třetího čtvrtletí roku 2016 (ČTK, 2017a).

Podíl územně samosprávného celku obce Jevišovice na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, dle přílohy k vyhlášce 272/2016 Sb., a dle zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, a doplňující ukazatelé jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Tab. 7 Podíl obce Jevišovice na sdílených daních

	r. 2017		r. 2016	
Počet obyvatel	k 1.1.2016	1 140	k 1.1.2015	1 159
Započtená výměra katastrálních území obce v (ha)	k 1.1.2016	785,9285	k 1.1.2015	785,9381
Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí	k 30.9.2015	260	k 30.9.2014	257
koeficient postupných přechodů		1,0700		1,0700
procentní podíl obce na výnosu daní dle §4, odst. 1b – f		0,008445		0,008588
Počet zaměstnanců	k 1.12.2015	411	k 1.12.2014	399
Procentní podíl obce na výnosu daní dle §4, odst. 1 i.		0,008112		0,008099

Zdroj: Vlastní zpracování na základě zákona 272/2016 Sb., vyhlášky 213/2015 Sb.

Jak se daňové příjmy podílely na celkových rozpočtových příjmech, je v procentuálním vyjádření uvedeno v tabulce 8.

Tab. 8 Podíl daňových příjmů na celkových příjmech Jevišovic (v tis. Kč)

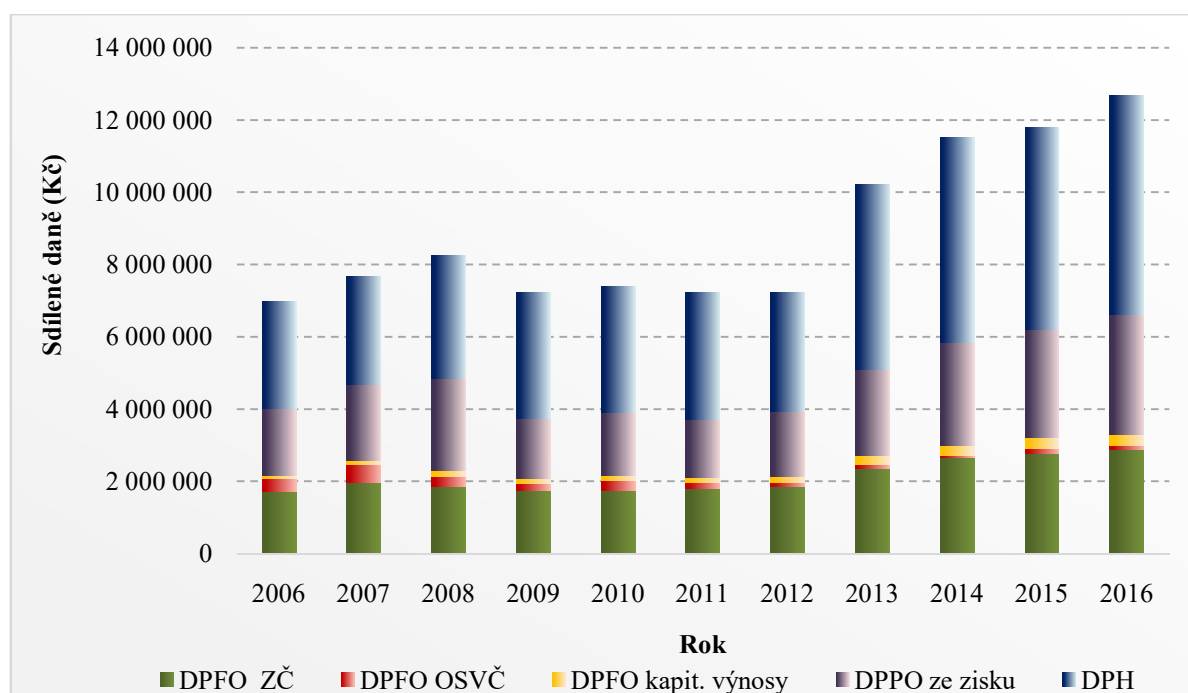
	Příjmy celkem	Příjmy z daní sdílených a výlučných	Vyjádření %podílu daní na celku	Ostatní příjmy nedaňového charakteru
2006	15 689	7 284	46,42 %	8 405
2007	52 124	8 408	16,13 %	43 716
2008	18 148	9 706	53,48 %	8 442
2009	29 480	8 315	28,20 %	21 165
2010	32 697	8 982	29,26 %	21 715
2011	17 251	8 455	49,01 %	8 796
2012	60 797	8 498	13,97 %	52 299
2013	19 045	12 140	63,74 %	6 905
2014	32 083	13 216	41,19 %	18 867
2015	32 020	12 682	32,50 %	26 338
2016	19 599	13 617	69,48 %	5 982

Od 1. 1. 2013 byly větší daňové příjmy v souvislosti s novým rozpočtovým určením daní

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Následující schéma zobrazuje poměr ve struktuře příjmů z jednotlivých druhů sdílených daní. V roce 2012 (před účinností novelizace rozpočtového určení daní) bylo inkaso sdílených daní 7 218 tis. Kč, v roce 2013 (po účinnosti novelizace rozpočtového určení daní) to bylo již 10 219 tis. Kč, což je meziroční nárůst o 41,57 %. Grafické a číselné vyjádření sdílených daní je zachyceno v grafu 6 a tabulce 9.

Graf 6 Poměr jednotlivých druhů sdílených daní obce Jevišovice

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Tab. 9 Celková hodnota sdílených daní obce Jevišovice

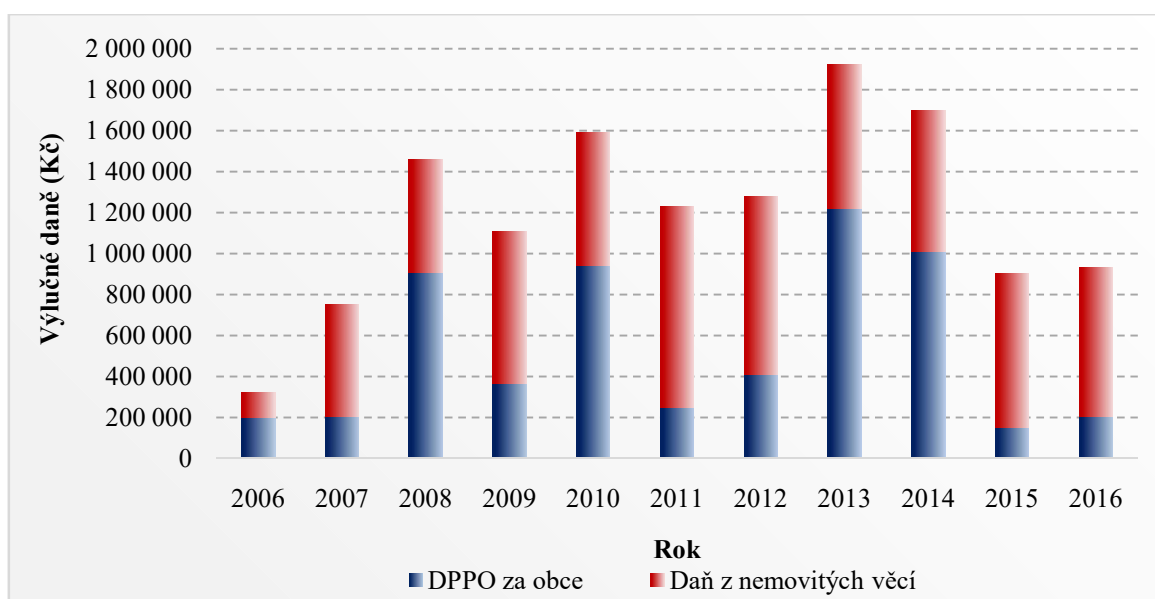
Rok	Sdílené daně celkem (Kč)	Rok	Sdílené daně celkem (Kč)
2006	6 963 240	2012	7 217 877
2007	7 655 785	2013	10 218 814
2008	8 248 957	2014	11 520 049
2009	7 208 776	2015	11 779 645
2010	7 390 057	2016	12 685 388
2011	7 228 304		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Výlučné daně, jako druhá složka daňových příjmů, znamenají skutečný a reálný přírůstek finančních zdrojů jen v případě daně z nemovitých věcí. U daně z příjmů právnických osob, je-li poplatníkem obec, jde prakticky jen o přeúčtování daňové povinnosti obce a jejího nároku na položku.

Vyčíslení přínosu daně z nemovitých věcí, resp. faktického přínosu z výlučných daní, do rozpočtu obce je v následující tabulce 10. Graf 7 vyjadřuje poměr DPPO za obce a daně z nemovitých věcí, tedy strukturu výlučných daní.

Graf 7 Poměr jednotlivých druhů výlučných daní obce Jevišovice

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Tab. 10 Daň z nemovitých věcí obce Jevišovice

Rok	Daň z nemovitých věcí (v Kč)	Rok	Daň z nemovitých věcí (v Kč)
2006	119 890	2012	870 409
2007	549 477	2013	699 660
2008	548 421	2014	684 994
2009	740 627	2015	750 673
2010	650 485	2016	725 071
2011	980 494		

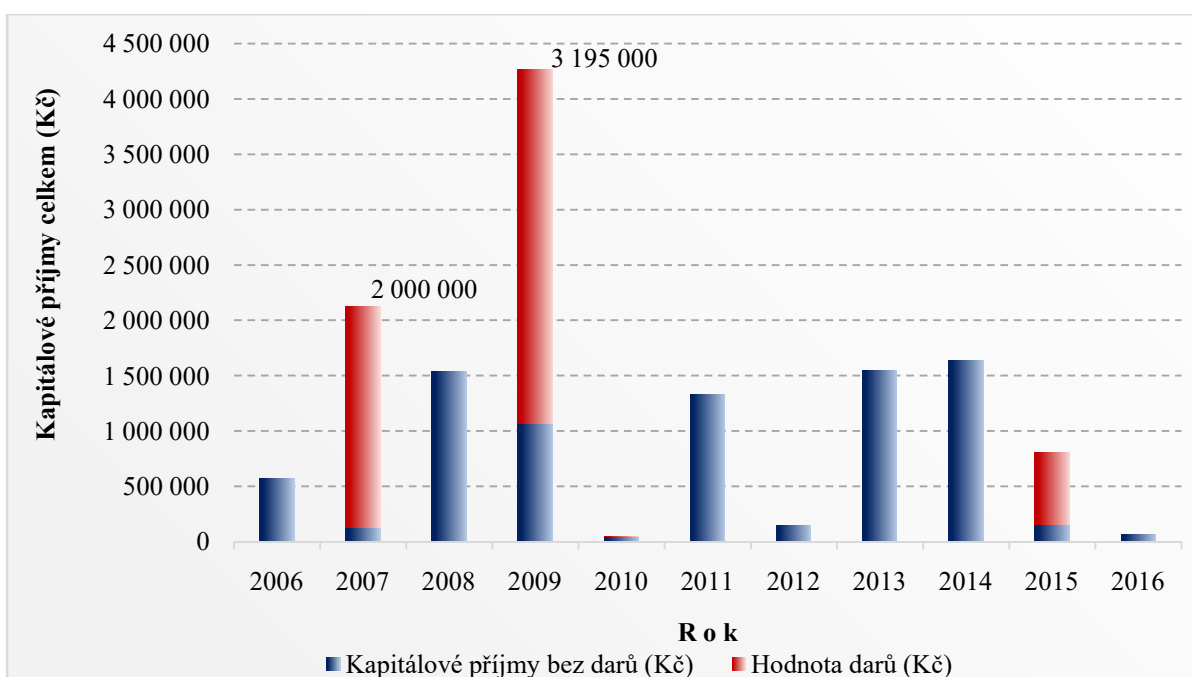
Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

V případě daně z nemovitých věcí se jedná o inkaso na základě zákonem stanoveného koeficientu přiřazeným obci podle počtu obyvatel, tj. 1,4.

KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Vývojem prochází také příjmy z kapitálových výnosů, které ovlivňuje stav obecního majetku a tempo jeho prodeje či pronájmu.

Graf 8 Kapitálové příjmy obce Jevišovice celkem, z toho dary

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Zatímco samotný prodej obecního majetku kulminoval v roce 2014 prodejem části předzámčí Starého zámku, celkové kapitálové příjmy zaznamenaly největší přínos v roce 2009, když obec obdržela dar ve výši 3 195 tis. Kč, obdobně jako částku 2 mil. Kč v roce 2007. Těmito finančními transakcemi mohla zrealizovat výstavbu tenisových kurtů, volejbalového hřiště, fotbalového hřiště s umělým povrchem a dětského hřiště.

POPLATKY

Místní poplatky, které jsou ve výkaznictví součástí daňových příjmů, jsou v Jevišovicích vybírány následující:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za využívání veřejného prostranství,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za likvidaci komunálního odpadu.

Údaje uvedené níže v tabulce dokladují přínos místních poplatků do obecního rozpočtu, z čehož vyplývá, že pouze v letech 2012, 2015 a 2016 se vybralo výrazně více. Ve všech případech šlo o poplatek za užívání veřejného prostranství, a to v souvislosti s realizací

čistění Jevišovické přehrady, při rekultivaci skládky a při obnově předzámčí Starého zámku, kdy vždy dodavatelské firmy hradily za zábor veřejných míst.

Níže vyčíslené zinkasované místní poplatky neobsahují inkasované poplatky za sběr a svoz odpadů. Ty jsou, pro samostatnou analýzu, ponechány bokem.

Tab. 11 Výběr místních poplatků v obci Jevišovice (v tis. Kč)

r. 2006	r. 2007	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2016
24	31	45	53	73	103	3 525	113	115	1 994	424

Neobsahuje poplatky za sběr a svoz odpadů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

POPLATEK ZE PSŮ

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích stanovuje maximální hranici poplatku vybíraného za psa 1 500,- Kč a dále ho upravuje dle dalších parametrů, např. důchodový věk držitele psa, invalidita, druhý a další pes apod. Zpoplatněných psů je v Jevišovicích evidováno 311, přičemž poplatky jsou obecně závaznou vyhláškou upraveny tak, že držitelé, kteří jsou v důchodovém věku, zaplatí za psa 40,- Kč a ostatní majitelé 80,- Kč.

Tab. 12 Vybrané poplatky ze psů v obci Jevišovice (v Kč)

r. 2006	r. 2007	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2016
16 920	15 780	16 340	15 720	15 980	19 760	17 220	16 100	16 500	15 000	14 120

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Pro potřeby posílení rozpočtových příjmů se zcela jistě nejedná o významnou položku. Obec poplatkem sleduje pouze symbolickou spoluúčast držitelů psů při zvýšených nárocích na údržbu prostředí v obci, jako jsou např. instalace stojanů na sáčky na psí exkrementy apod.

POPLATEK Z UBYTOVACÍ KAPACITY

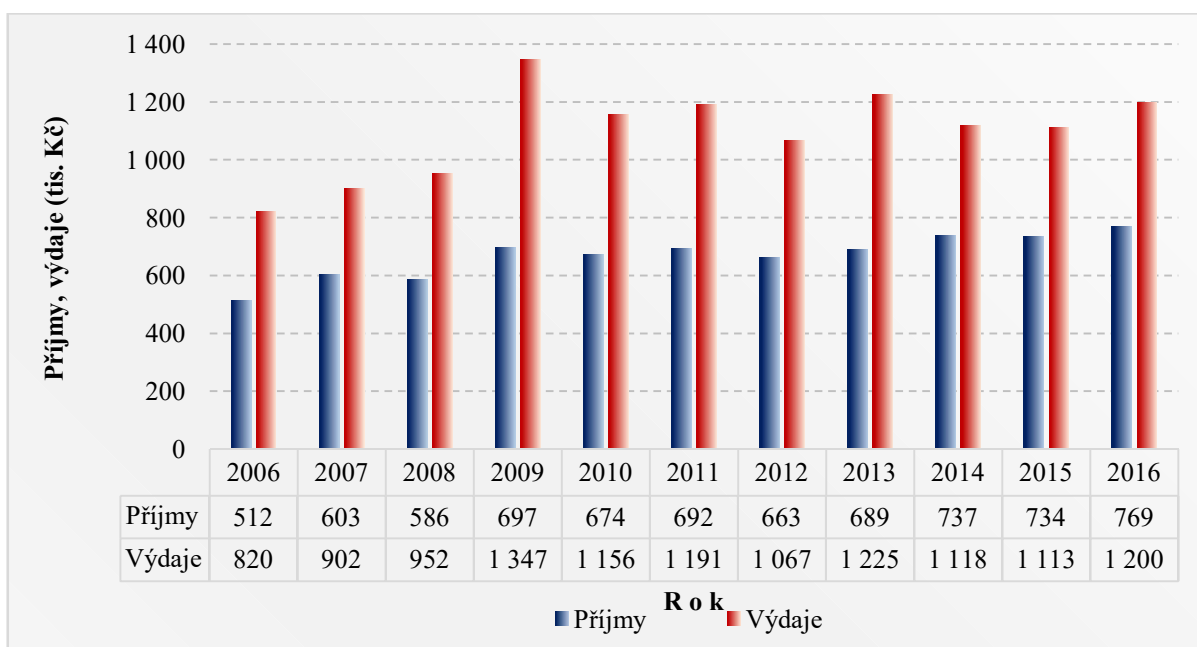
Poplatek z ubytovací kapacity je vybírán ve čtyřech případech. Lze se tedy domnívat, i bez podrobnějšího zkoumání příjmu, že se jakákoliv vyhláškou stanovená sazba nemůže v rozpočtu projevit.

POPLATEK ZA PROVOZ SYSTÉMU KOMUNÁLNÍHO ODPADU

Otázka poplatku za likvidaci komunálního odpadu je klasickou ukázkou toho, jak je územně samosprávný celek nucen, i za předpokladu maximálního využití svých možností, dotovat činnosti, které mu ukládá zákon. Ačkoliv je uvedený poplatek vybírán v nejvyšší možné sazbě, na pokrytí výdajů s tímto spojených není ani tak dostačující, což dokazuje následující graf 9.

Zde jsou vyčísleny výběry od obyvatel a částky, které obec každoročně vydává. Pro Jevišovice dlouhodobě zajišťuje, na základě smluvního vztahu, svoz komunálního odpadu, firma FCC Prostějov s.r.o. (dříve A.S.A. Eko Znojmo).

Graf 9 Příjmy a výdaje za svoz komunálního odpadu obce Jevišovice

Položka výdaje obsahuje pouze provozní výdaje bez kapitálových výdajů.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

4.2.3 VÝDAJE OBCE JEVIŠOVICE

DETAILNÍ POHLED NA VÝDAJE

Na celkových rozpočtových výdajích obce Jevišovice mají největší podíl následující výdaje kapitálové a běžné, jejichž souhrnné vyjádření za roky 2010–2016 je uvedeno v grafu 10 níže pod výčtem:

- výdaje na investice,

- výdaje spojené s příspěvkovou organizací Základní škola a Mateřská škola Jevišovice,
- výdaje na opravy a udržování,
- výdaje spojené se zajištěním likvidace komunálního odpadu,
- výdaje na činnost místní správy a obecního zastupitelstva,
- výdaje na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň,
- výdaje na komunální služby a územní rozvoj,
- výdaje na kulturní záležitosti,
- výdaje na kulturní památky,
- výdaje na údržbu komunikací – silnic a chodníků,
- výdaje na kulturní a tělovýchovné záležitosti,
- výdaje bytového hospodářství.

Bakalářská práce bude postupně analyzovat uvedené výdaje obecního rozpočtu Jevišovice, jež jsou, díky svému objemu, pilířem výdajové části:

- kapitálové investiční výdaje,
- výdaje ve spojitosti se sběrem a svozem odpadů,
- výdaje na příspěvkovou organizaci Základní škola a Mateřská škola Jevišovice,
- výdaje na opravy a udržování,
- výdaje na výkon místní správy a zastupitelstva,
- výdaje na kompostárnu.

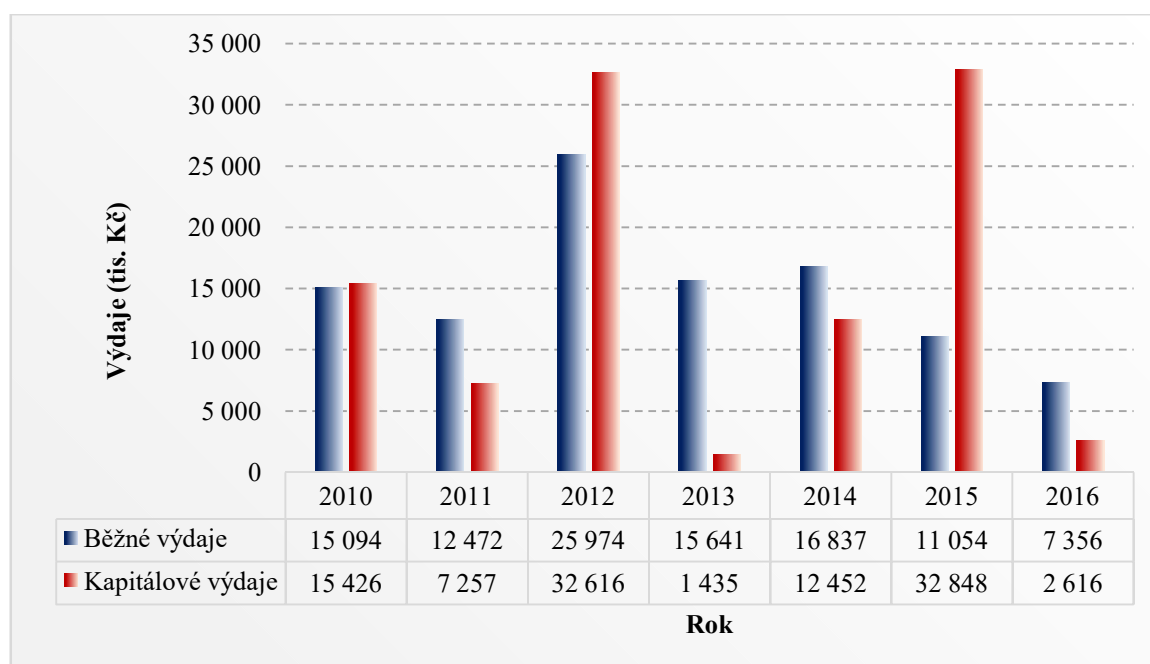
A dále položky, významem nutné pro komfort místních obyvatel:

- výdaje pro Sbor dobrovolných hasičů,
- výdaje na knihovnické činnosti.

Pro účely srovnání poměru běžných a kapitálových výdajů obce Jevišovice a obcí v rámci republiky, viz graf 3 v kapitole 4.2.1., je uveden následující graf 10.

Z porovnání obou vyplývá, že ačkoliv ostatní územně samosprávné celky každoročně vydávají větší podíl běžných výdajů, v případě Jevišovic toto neplatí. Vysvětlení lze nalézt ve velkém objemu uskutečněných investic.

Graf 10 Vývoj běžných a kapitálových výdajů obce Jevišovice

Rok 2016 – údaje k 30. 6. 2016

Položka „Běžné výdaje“ neobsahuje převody vlastním rozpočtovým účtům a ostatní převody vlastním fondům (položky konsolidace)

Položka „Kapitálové výdaje“ obsahuje položky třídy 6, což zahrnuje výdaje na investice a investiční transfery jiným rozpočtům – Dobrovolnému svazku obcí Jevišovicka

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů převzatých z Monitor, 2010-2016

Podklady pro možnou analýzu sledovaných let 2006 až 2016 jsou uvedeny následně.

Tab. 13 Rozdělení výdajů obce Jevišovice (v tis. Kč)

rok	Běžné	Kapitálové
2006	18 320	5 034
2007	10 950	45 558
2008	12 246	4 935
2009	12 140	17 068
2010	15 094	15 426
2011	12 472	7 257
2012	25 974	32 616
2013	15 641	1 435
2014	16 837	12 452
2015	11 054	32 848
2016	15 426	2 823

Položka „Běžné“ neobsahuje převody vlastním rozpočtovým účtům a ostatní převody vlastním fondům (položky konsolidace)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Kapitálově významné výdajové položky, kterými se vytvořil, či technicky zhodnotil dlouhodobý majetek obce, byly realizovány ve všech sledovaných letech, a to s různou měrou intenzity.

Rok 2007 byl „rokem investic“, když se vybuďovala čistička odpadních vod v celkové hodnotě 18 344 tis. Kč, dále byla provedena generální oprava základní a mateřské školy v hodnotě 26 967 tis. Kč a proběhla, za podpory daru 2 000 tis. Kč, první část budování sportovního zařízení v majetku obce. V roce 2009, opět pomocí přijatého daru, obec učinila druhou část investice v podobě umělého povrchu místního fotbalového hřiště, v roce 2010 byl zbudován a předán do užívání autobusový terminál, jehož pořizovací náklady byly 10 400 tis. Kč. V roce 2012 se zrealizovala rekultivace skládky za 23 900 tis. Kč a v hodnotě 8 002 tis. Kč pokračovala další etapa budování splaškové kanalizace. Pro rok 2014 obecní zastupitelstvo rozhodlo o vybudování nového varovného systému v obci za 1 850 tis. Kč a dále se uvedla do provozu kompostárna, jejíž náklady byly 9 310 tis. Kč. Zatím posledním významným investičním projektem byla v roce 2015 za 30 660 tis. Kč oprava a zpřístupnění předzámčí Starého zámku. Za zmínku stojí také roky 2010 a 2011, kdy se postavilo šest sociálních bytů, celkem za 6 600 tis. Kč.

BĚŽNÉ VÝDAJE

Výdaje jsou položkou, kterou lze s požadovanou mírou přesnosti naplánovat jen velmi obtížně. Výjimkou jsou běžné, každoročně se opakující výdaje, vyplývající z běžného chodu obce.

VÝDAJE PRO PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA JEVIŠOVICE

Takovýmto výdajem lze označit příspěvek pro zřízenou příspěvkovou organizaci, což je v případě Jevišovic, Základní škola a Mateřská škola Jevišovice.

Princip fungování vzájemného vztahu je postaven na tvorbě rozpočtu ZŠ a MŠ. Ten je do požadovaného data předložen starostovi městského úřadu a následně zpracován do předkládaného návrhu obecního rozpočtu. Rozpočet příspěvku pro ZŠ a MŠ obsahuje provozní výdaje, jako je nákup knih, učebních pomůcek, materiálu pro školní družinu, dále voda, plyn, energie apod. Kompletní předkládaný rozpočet Základní školy a Mateřské školy je přiložen v příloze IV.

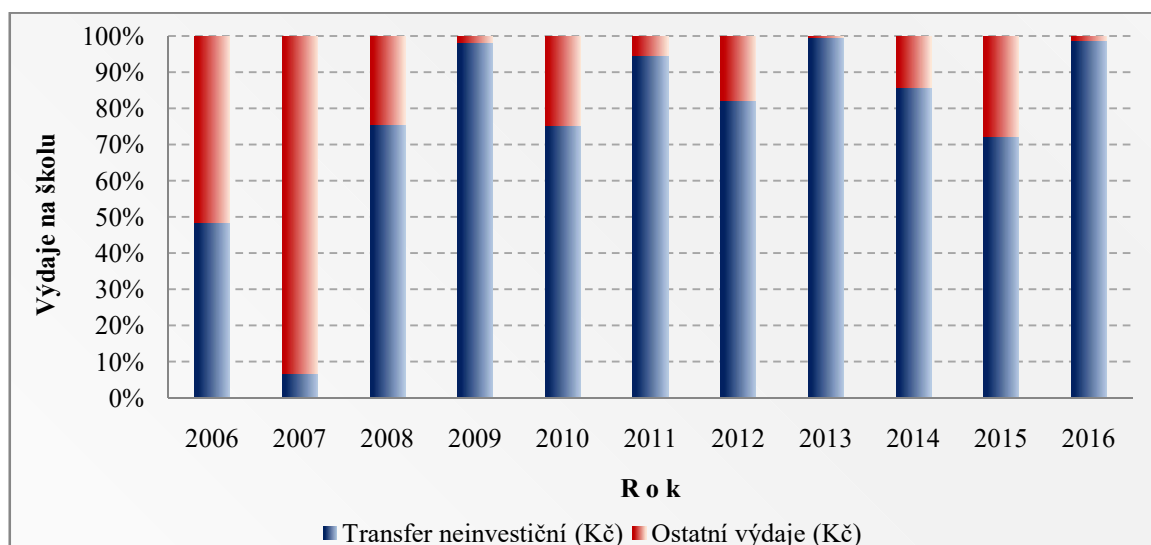
Ekvivalentem k této platbě jsou obci státem poskytnuté neinvestiční dotace, jejichž výše je určena rozpočtovým určením daní a odvíjí se od počtu žáků v základní škole a dětí v mateřské škole. Nutno v této souvislosti zmínit, že obec Jevišovice má s okolními sedmi vesnicemi uzavřeny dohody o jejich příspěvku na děti a žáky z obcí, navštěvující školu v Jevišovicích, přičemž dohody a příspěvky jsou postaveny pouze na dobrovolnosti zúčastněných obcí.

Výhledově se počet žáků sníží ve školním roce 2018–2019 o dva, v roce 2020–2021 o jednoho a v roce 2021–2022 dokonce o osm žáků. Plánované snížení je dáno větším počtem žáků deváté třídy, jež budou školu opouštět, a počtem dětí, které nastoupí do první třídy. Mimo zůstávají děti přistěhované a odstěhované. V letech, kdy dojde k poklesu žáků, dojde zároveň s tím i k menší neinvestiční dotaci od státu.

Jak již bylo zmíněno, neinvestiční transfer od obce pro základní školu je položkou opakující se a pohybující se v rozmezí 1 800 tis. Kč až 2 017 tis. Kč. Vedle těchto běžných výdajů na základě rozpočtu, obec realizuje i ostatní ojedinělé platby. Ty se pohybovaly ve sledovaném období v mezích 0,3 % až 38 % v poměru k běžným transferům. Výjimkou byly v roce 2006 částka 1 900 tis. Kč na opravy a udržování a v roce 2007 poskytnuté prostředky na stavební úpravy v areálu základní a mateřské školy a přilehlého hřiště, v celkové výši 25 167 tis. Kč.

Přehled o struktuře celkových výdajů určených příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Jevišovice je zobrazen v následujícím grafu 11.

Graf 11 Výdaje obce Jevišovice na ZŠ a MŠ v procentuálním vyjádření

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

VÝDAJE SPOJENÉ SE SBĚREM A SVOZEM ODPADŮ

Zásadní výdajová položka obecního rozpočtu je beze sporu spojena se sběrem a svozem komunálního odpadu. Celková částka je součtem za sběr a svoz domovního odpadu a sběr a svoz kontejnerů rozmístěných v obci.

Bližší analýza výdajů a příjmů je provedena v části „příjmy“ této bakalářské práce.

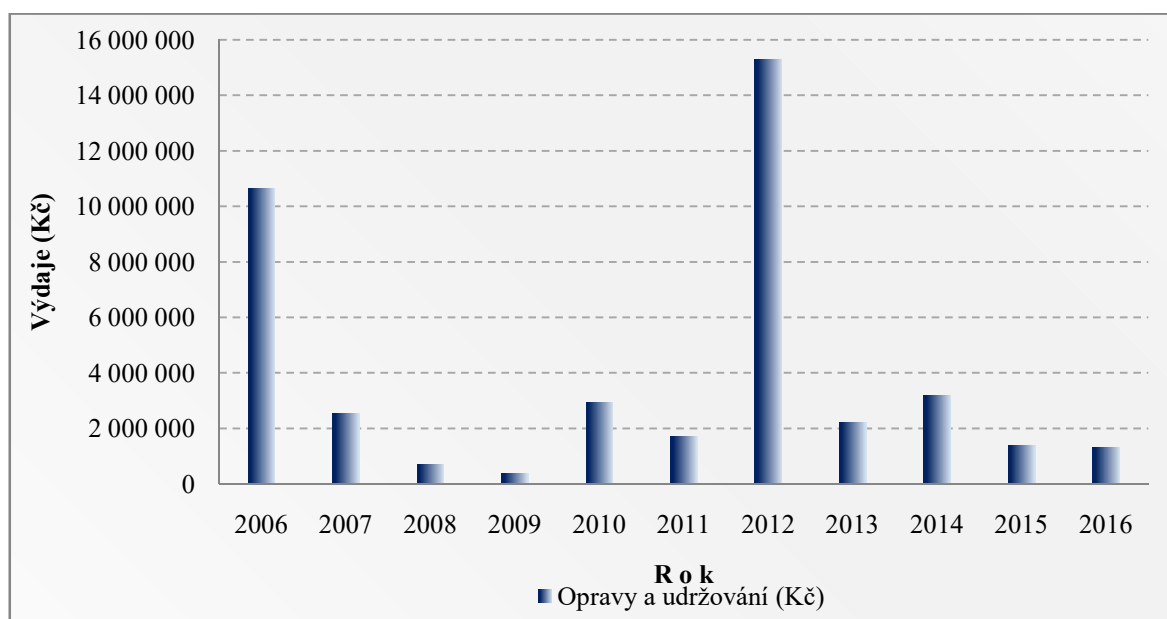
VÝDAJE NA KOMPOSTÁRNU

V souladu s legislativou byla v roce 2014, z větší části z dotačních prostředků, zřízena kompostárna pro uložení bio odpadu, tudíž se promítá ve výdajích položka související s jejím provozem. Jelikož možnosti uložení bio odpadu využívají i okolní vesnice, vlastní příjem kompostárny, jako jediný zdroj příjmů z ní vyplývající, je tvořen fakturací právě za pohonné hmoty, spotřebované při svozu z těchto vesnic. Provozní náklady za roky 2014 až 2016 činily 1 124 tis. Kč.

OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ

Pravidelnou výdajovou částí jsou náklady související s různými opravami a údržbou majetku obce. Jedná se jednak o akce, které jsou předem naplánované, ty obec plánuje podle důležitosti, disponibilních zdrojů a s přihlédnutím k možnosti získat dotační podporu, a dále okamžitě nutné opravy, viz graf 12.

Graf 12 Celkové výdaje obce Jevišovice na opravy a udržování

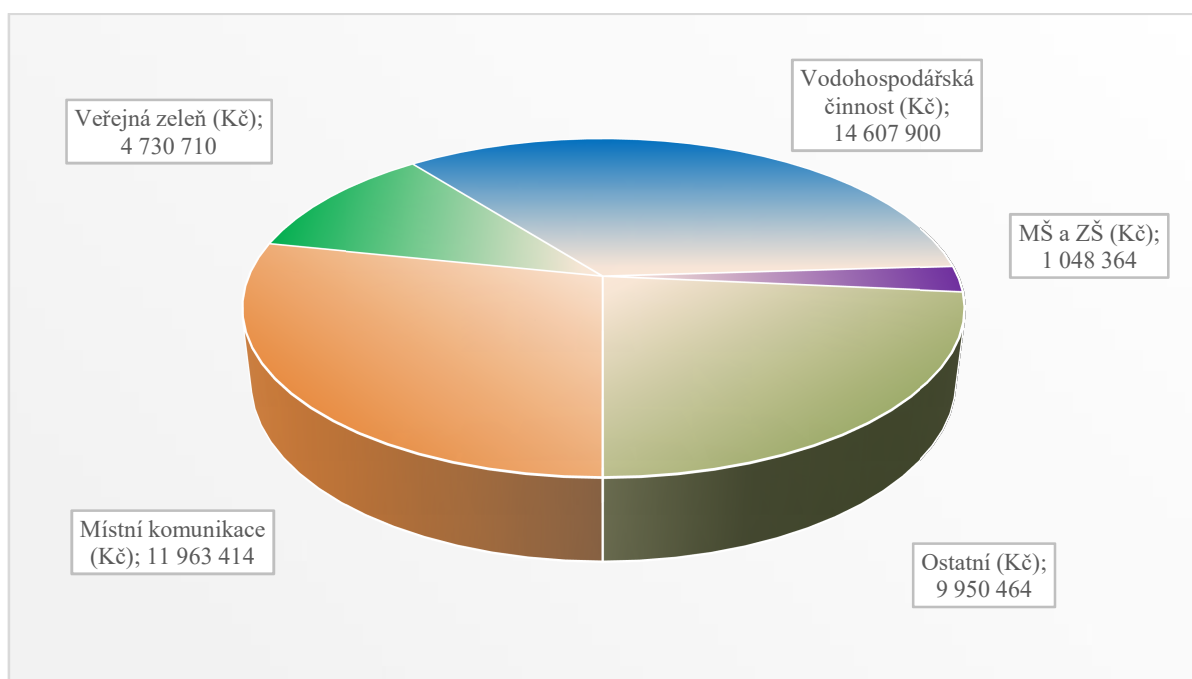
Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Z grafu jednoznačně vyplývá, že vyjma let 2006 a 2012 se obci daří udržet limit těchto nákladů v „přijatelných mezích“, čímž plánovaně přispívá ke stabilitě provozních výdajů.

V celkových nákladech na opravy a udržování jsou nejvýznamnějšími položkami opravy místních komunikací v částce 11 963 tis. Kč v r. 2006, záležitosti vodních toků a vodohospodářských děl za 14 607 tis. Kč v r. 2012 a nezanedbatelný je i výdaj na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň, celkem v hodnotě 4 730 tis. Kč. Uvedená položka, týkající se veřejné zeleně, je z části podmíněna přijatými dotacemi, z kterých se investovaly úpravy zeleně v obci, a tudíž je nutná jejich údržba v požadovaném stavu, viz část Dotace a úvěry na str. 45.

Následující graf 13 znázorňuje oblasti nejvíce zatížené opravami a udržováním souhrnně za analyzované roky 2010 až 2016.

Graf 13 Podíl nejsilnějších oblastí pro opravy a udržování v obci Jevišovice

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

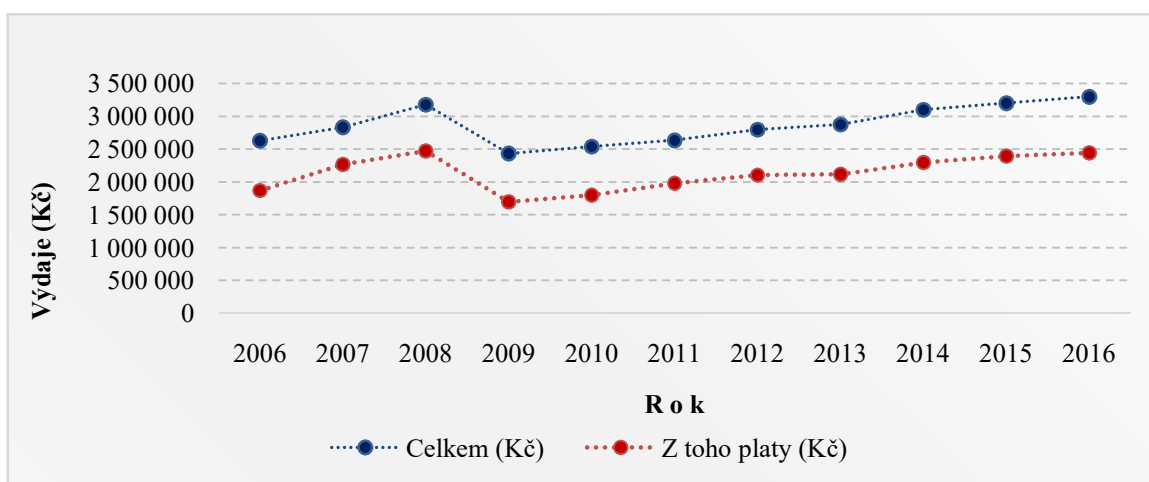
FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI MÍSTNÍ SPRÁVY A OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA, VÝDAJE KOMUNÁLNÍCH SLUŽEB

Nezbytným výdajem, s vzestupnou tendencí od roku 2009, je v rozpočtu obce Jevišovice financování místní správy a výkonů činností místního zastupitelstva. Zobrazení nákladů, viz grafy 14 a 15, vypovídá o tom, že k růstu celkových výdajů místní správy

i zastupitelstva přispívá paralelní nárůst v oblasti odměňování za výkony řízení a správu obce. Fakt, že se výdaje, mimo platů včetně sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, ve všech sledovaných letech pohybovaly přibližně ve stejné výši, a to v průměru 730 tis. Kč u činností spojených s místní správou a průměrných 60 tis. Kč za rok u činnosti zastupitelstva, dokazuje snahu o úspory v této oblasti.

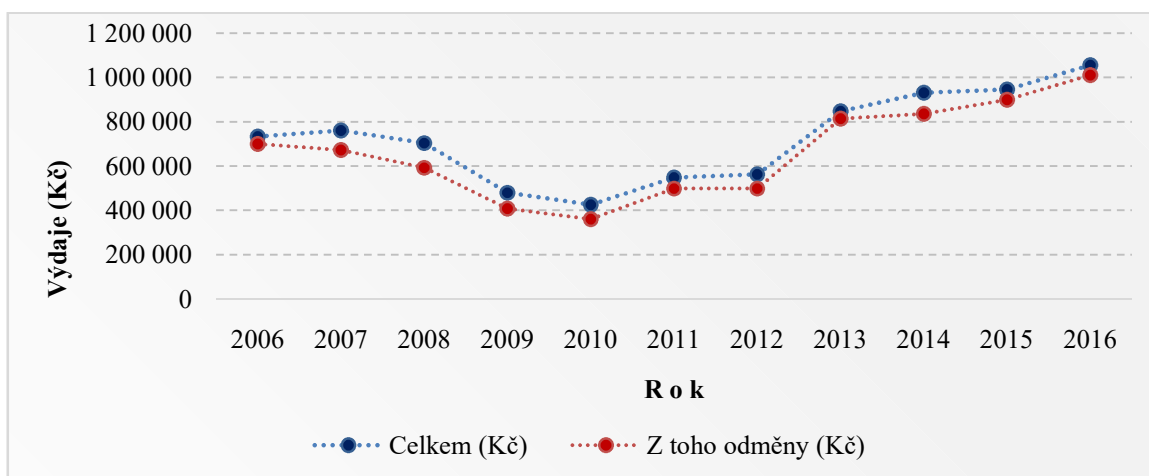
Grafické znázornění výdajů obou řídicích složek obce je v následujících grafech. Počty úředníků i zastupitelů se po celé analyzované období neměnily.

Graf 14 Výdaje na činnost místní správy obce Jevišovice celkem – z toho platy - včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Graf 15 Celkové výdaje místního zastupitelstva obce Jevišovice - z toho odměny včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Komunální služby v současné době zajišťují v obci Jevišovice tři pracovníci v hlavním pracovním poměru. Pro představu o částce, kterou obec vynaloží na běžné činnosti a nákupy spojené s údržbou obce, je uvedena následující tabulka 14. Celkové výdaje, jakožto i výdaje na platy zaměstnanců, nelze meziročně srovnávat, a to z důvodů rozdílného počtu zaměstnanců pro komunální služby a sazbou minimální mzdy.

Tab. 14 Výdaje na komunální služby obce Jevišovice - z toho platy včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (v tis. Kč)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Výdaje celkem	145	150	528	1008	1304	951	1065	1360	1571	1589	1509
Z toho platy	27	31	63	623	573	656	687	663	1025	1127	1220

Údaje neobsahují výdaje kapitálového charakteru

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Poslední složkou podílející se na údržbě obce, jsou zaměstnanci veřejně prospěšných prací. Úřad práce, na základě uzavřené dohody s Městským úřadem Jevišovice, přiděluje na časově omezenou dobu zájemce o zaměstnání. Přitom se podílí na jejich platech neinvestiční dotací, jejíž výše je závislá od počtu umístněných zájemců o práci, délce jejich působení a v neposlední řadě opět i stanovenou minimální mzdou, stejně jako u pracovníků pro komunální služby.

V roce 2016 činil obci transfer ze státního rozpočtu na tři zaměstnance 507 893,- Kč, proti tomu náklady na platy, včetně sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, byly 582 105,- Kč. I když obec na tuto transakci v loňském roce doplatila 74 212,- Kč, v případě, že by využila dodavatelskou firmu na údržbu zeleně, lze se domnívat, že výdaje by byly větší.

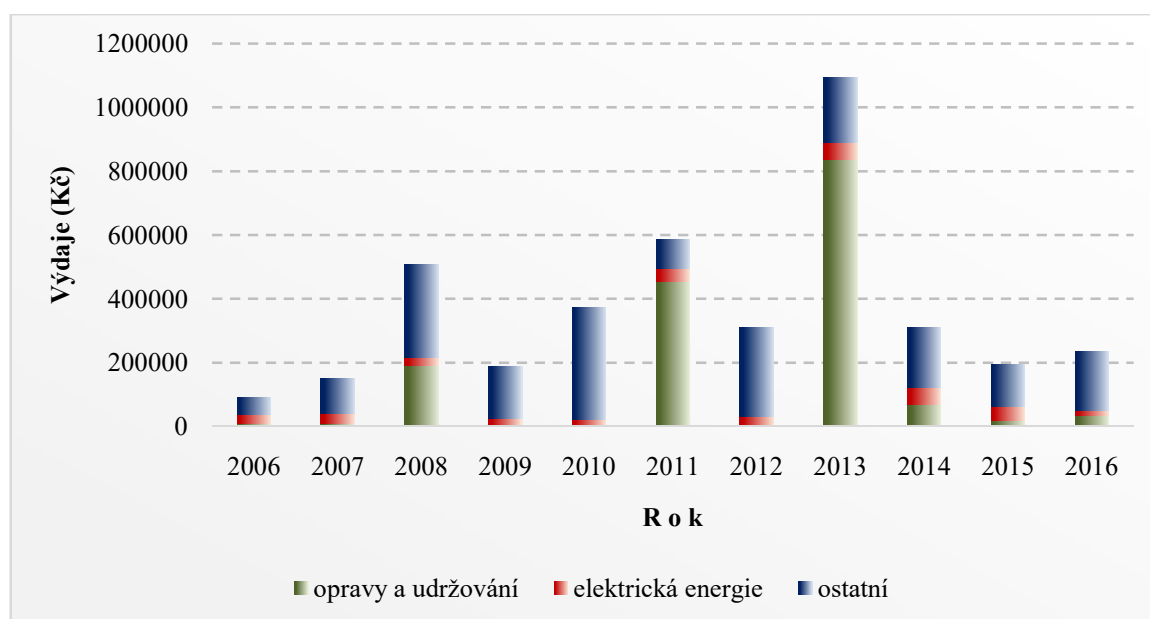
VÝDAJE NA POŽÁRNÍ OCHRANU

Nezbytně nutným rozpočtovým výdajem je podpora Sboru dobrovolných hasičů Jevišovice, kteří jsou zapojeni v integrovaném záchranném systému.

Rozpočet obce musí každoročně počítat s výdaji pro místní hasiče, viz graf 16, přičemž běžná finanční podpora ochrany obyvatel a jejich majetku ze strany státního rozpočtu je pouze na drobné opravy a úhrady cestovních výdajů vzniklých účastí hasičů na školení, což se jeví jako nedostačující.

V roce 2012 byla akceschopnost hasičského sboru podpořena investiční dotací 120 000,- Kč, která pomohla při pořízení vozidla s celkovým rozpočtem 199 000,- Kč.

Graf 16 Výdaje obce Jevišovice na požární ochranu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Následující tabulka vyčísluje příjmy v podobě nekapitálových příspěvků a náhrad (např. půjčení hasičského auta, náhrada za spotřebované pohonné hmoty apod.) a dále příspěvky, kterými si sami hasiči zajišťují částečné krytí výdajů. Jedná se o poskytnuté služby okolním obcím, jako je např. dovoz vody v cisternách apod.

Tab. 15 Příjmy Sboru dobrovolných hasičů Jevišovice (v Kč)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Příspěvky						1100		2700	1700	11000	
Vlastní služby	14000	12400	41300						1300		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

VÝDAJE NA ČINNOSTI KNIHOVNICKÉ

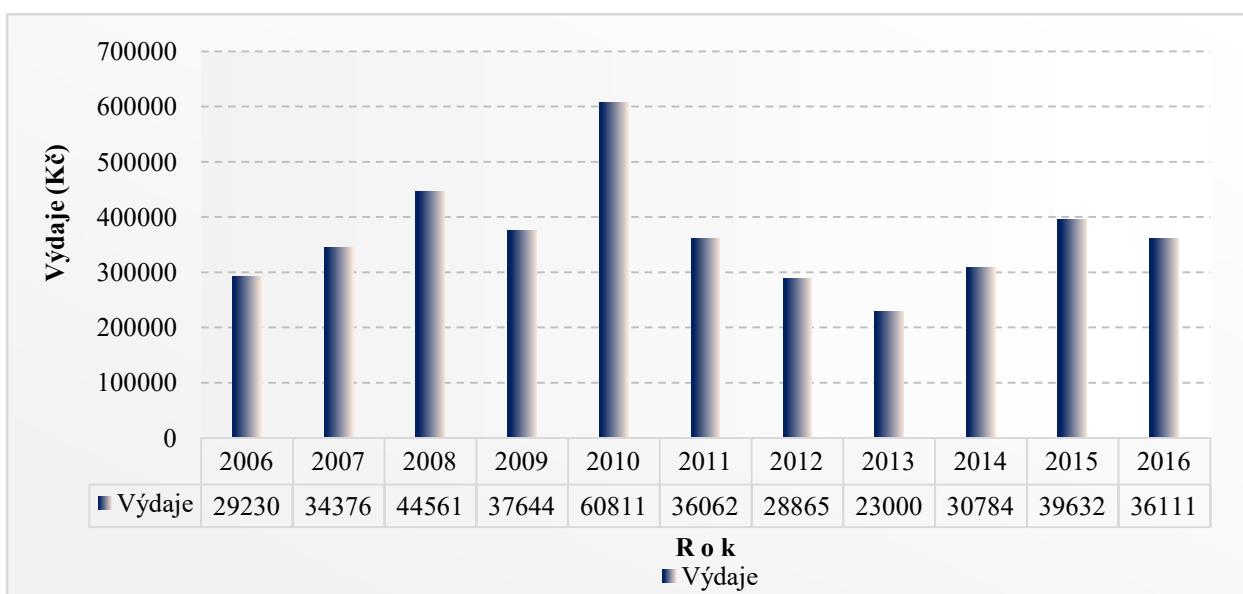
V úvodu bylo zmíněno, že obec Jevišovice disponuje místní knihovnou s dětskou knihovnou a studovnou. Tuto svoji organizační složku, knihovna mimo jiné získala druhé místo v ocenění Knihovna roku 2016 a dále byla nominována na udělení ceny Ministerstva kultury, provozuje čistě z důvodů behaviorálních. Její provoz je z ekonomického hlediska ztrátový, nicméně pro místní občany je svým významem nezastupitelná.

Vzhledem k uvedeným aspektům, má analýza příjmů a výdajů místní knihovny, svoje opodstatnění.

Náklady na provoz knihovny jsou každoročně bez výraznějších změn. Výjimkou byl rok 2010, kdy došlo k rekonstrukci prostor, v nichž je knihovna provozovaná a tudíž k jednorázovému navýšení o 200 tis. Kč, viz následující graf 17.

Příjmy jsou tvořeny registračními poplatky ve výši od 10,- Kč do 30,- Kč, podle čtenáře, a dále poplatky za případné upomínky a vymáhání poplatků za pozdní vrácení knih. Tedy částky pouze symbolické.

Graf 17 Výdaje na knihovnické činnosti obce Jevišovice

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Uvedené výdaje na knihovnické činnosti jsou včetně osobních nákladů spojených s platem zaměstnankyně knihovny.

4.2.4 FINANCOVÁNÍ

Rozpočet územně samosprávného celku netvoří pouze příjmy a výdaje, nezbytnou součástí je i tzv. financování. Zde jsou zachyceny pohyby na bankovních účtech v souvislosti s přijatými krátkodobými a dlouhodobými půjčkami a jejich splácením.

Třída 8, kde je financování rozepsáno podle jednotlivých položek, je posledním článkem ke kompletnímu výkazu o hospodaření obcí. V případě, že rozdíl mezi příjmy a

výdaji k 31. 12. vykáže kladný zůstatek, je tento převeden přes financování buď na jiné vlastní účty obce, nebo na splátky závazků. Opačná situace nastává v případě, že je saldo příjmů a výdajů záporné. Potom slouží financování k dorovnání vzniklého schodku, a to právě opět buď převodem z vlastních účtů, nebo přijetím finanční výpomoci.

Lze tedy vyvodit rovnost: **FINANCOVÁNÍ = PŘÍJMY – VÝDAJE**

Z toho vyplývá, že samotný číselný údaj vyjadřující rozdíl příjmů a výdajů není zcela vypovídající. Je vždy nutné přihlížet i ke způsobu, jakým se hradil vzniklý schodek, případně, kam byl odveden přebytek hospodaření. Schodek v hospodaření nemusí nutně znamenat chybné rozhodování ve finančním řízení obce. Může to být vyjádření toho, že větší investiční projekty byly hrazeny pomocí vlastních zdrojů vedených na účtech, nikoliv např. přijatými dotacemi či půjčkami. Naopak přebytek lehce vznikne přijatým transferem a zároveň neuskutečněným záměrem, na který byly peníze původně plánovány.

Postupy výše popsané, jsou obsahem přílohy V.

Stručný seznam, kdy rozpočet obce Jevišovice vykázal k 31. 12. přebytek a ten se projevil na změně bankovního účtu jako přírůstek, je uveden následně:

- Rok 2008 – saldo příjmů a výdajů – přebytek 967 tis. Kč – výsledná změna prostředků na bankovních účtech + 212 tis. Kč., částkou 754 tis. Kč byly uhrazeny splátky přijatých dlouhodobých půjček
- Rok 2012 – saldo příjmů a výdajů – přebytek 2 208 tis. Kč – výsledná změna prostředků na bankovních účtech +899tis. Kč, částkou 1 309 tis. Kč byly uhrazeny splátky přijatých dlouhodobých půjček
- Rok 2013 – saldo příjmů a výdajů – přebytek 1 971 tis. Kč – výsledná změna prostředků na bankovních účtech + 870 tis. Kč, částkou 1 101 tis. Kč byly uhrazeny splátky přijatých dlouhodobých půjček
- Rok 2014 – saldo příjmů a výdajů – přebytek 2 797 tis. Kč – výsledná změna prostředků na bankovních účtech + 1721 tis. Kč, částkou 1 075 tis. Kč byly uhrazeny splátky přijatých dlouhodobých půjček

4.3 ZHODNOCENÍ FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ OBCE JEVIŠOVICE

4.3.1 SHRnutí VÝSLEDKŮ

První fází rozpočtového procesu územně samosprávného celku, jak je popsáno v teoretické části této bakalářské práce, je sestavení rozpočtového výhledu na 2 až 5 let, což je doba poměrně dlouhá pro predikci příjmů a výdajů.

Z příloženého dokumentu v příloze VI lze snad i usoudit, že sestavený rozpočtový výhled je spíše formální záležitostí a splnění zákonné povinnosti, jak relevantním podkladem pro rozpočtování aktuálních období.

Hospodaření územně samosprávného celku obce Jevišovice skončilo v letech 2006 až 2016, jak bylo ukázáno výše, v sedmi případech přebytkem. Ve čtyřech schodkových letech nejvíce převýšily výdaje nad příjmy v roce 2006, kdy výsledné saldo hospodaření představovalo schodek – 7 665 tis. Kč. Důvodem byly objemné investice na opravy a udržování místních silnic a chodníků a budování čističky odpadních vod.

Z grafu 1 uvedeného v kapitole 4.1 Analýza hospodaření vyplývá značná kolísavost příjmů i výdajů, což zastupitelům ztěžuje práci v plánování. Nutnost uskutečnit některé investiční akce přispívá k využití dotačních programů.

Dotace tvořily v letech 2006 až 2016 největší složku příjmové části celkem šestkrát. Ve zbývajících letech převládaly daňové příjmy, kapitálové byly prokazatelně nejmenší a to i přes skutečnost, že na celkových kapitálových příjmech 14 071 tis. Kč měly 41,6 % podíl dary, ve výši celkem 5 850 tis. Kč. Z nich bylo vybudováno sportovní zázemí v obci a částečně uhrazen investiční projekt zpřístupnění nádvoří Starého zámku v Jevišovicích.

U výdajů se vzájemně střídal větší vliv běžných a kapitálových výdajů. Celkové sumy obou složek byly v úhrnu vyrovnané, jelikož některé finančně náročné operace byly uskutečněny jako opravy a údržby stávajícího majetku, ve výkazu tudíž vedeny v druhové třídě běžných výdajů, jako např. v roce 2006 částka 9 464 tis. Kč oprava silnic, v roce 2012 ve výši 14 607 tis. Kč čištění přehrady. Důležitou součástí každoročně se opakujících výdajů byly a stále jsou, výdaje spojené s nakládáním a likvidací komunálního odpadu. Za jedenáct sledovaných let došlo k jejich celkovému převýšení nad výběrem poplatků s tímto spojených o 4 734 tis. Kč.

Největší objem kapitálových výdajů sledovaného období byl uskutečněn v roce 2007 výstavbou čističky odpadních vod, která byla započata v roce 2006, a stavebními úpravami

v Základní škole Jevišovice.

Z porovnání schváleného a skutečného rozpočtu obce, podle jednotlivých druhových tříd rozpočtové skladby, vyplývá následující rekapitulace, jejíž podrobnější znázornění je obsahem přílohy VII. Výsledné údaje zobrazují skutečnost, jak je v Jevišovicích dodržován a plněn rozpočet, který se v průběhu roku upravuje rozpočtovými opatřeními.

Tab. 16 Průměrné vyjádření shody schváleného a skutečného rozpočtu obce Jevišovice za roky 2006–2016 (vyjádření v %)

DAŇOVÉ PŘÍJMY	97,05
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	87,15
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	84,11
PŘIJATÉ DOTACE	99,46

BĚŽNÉ VÝDAJE	94,16
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	94,48

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Splnění příjmové části na průměrných 91,94 % upraveného schváleného rozpočtu, za období 2006 až 2016, a 94,32 % splnění výdajů za totéž období, naznačuje větší intenzitu v čerpání prostředků a možné rezervy, které obec má v plnění příjmové části. Z logiky vyplývá, že těsnější přiblížení se ke 100 % schváleného rozpočtu ve výdajích více jak v příjmech, by mělo zastupitelstvu signalizovat nutnost přijetí opatření, pro snížení výdajů nebo navýšení příjmů. Efekt takového opatření by se znásobil kombinací obou.

Největší rozdíl vykazují kapitálové příjmy, a to konkrétně rok 2013, kdy obec plánovala prodej nemovitostí a pozemků ve výši 3 000 tis. Kč. Inkaso z této transakce bylo 1 500 tis. Kč. Dále rok 2016 plánem prodeje bytů ve vlastnictví obce ve výši 400 tis. Kč, oproti nulové skutečnosti této položky bytového hospodářství.

Skutečné nedaňové příjmy se od plánovaného rozpočtu nejvíce odchylovaly v roce 2015, a to nenaplněním příjmů z oblasti kultury, kde byl rozpočet splněn pouze na 20,16 %. Rok 2016 nepřinesl rozpočtované příjmy ve výši 400 tis. Kč za prodej obecních bytů. Ani příslibená dotace na zachování a obnovu kulturních památek, ve výši 500 tis. Kč, nebyla z důvodu chybných postupů, prozatím poskytnuta.

Položky daňových příjmů a přijatých dotací byly naplánovány takřka se 100% úspěšností.

Kapitálové výdaje se nejvíce lišily proti plánu v roce 2013, kdy plánovaná investice části kanalizace ve výši 700 tis. Kč byla zrealizována pouze z 67 %. Obec také snížila rozpočtované výdaje na zachování a obnovu kulturních památek o 94 %, resp. 1 270 tis. Kč, v roce 2014 a to v souvislosti s neuskutečněným projektem.

Běžné výdaje, jimiž jsou výdaje každoročně se opakující, byly jen drobně regulovány v případech oprav a udržování, a to ve všech analyzovaných letech. Obec naplnila plán výdajů běžných na 94,16 % a výdajů kapitálových na 94,48 %.

4.3.2 NAVRHNUTÁ OPATŘENÍ

Cílem bakalářské práce byla analýza rozpočtu obce Jevišovice a v případě zjištění rezerv a nedostatků ve způsobu hospodaření, také navrnutí opatření, která by mohla vést k jejich odstranění.

Jak již bylo zmíněno, výsledky hospodaření jednotlivých let jsou značně kolísající, střídají se výsledné přebytky a salda, a to s dost velkými rozdíly. Eliminace těchto výkyvů lze dosáhnout buď navýšením příjmů do rozpočtů, nebo snížením výdajů.

Rozpočet obce je každoročně nejvíce zatížen nesouladem příjmů a výdajů v oblasti nakládání s odpady. Vzhledem k tomu, že je poplatek vybírán v maximální možné výši, měla by obec zvážit možnost vypsát výběrové řízení na dodavatele těchto služeb za výhodnějších finančních podmínek, a to jak v okrese Znojmo, tak i v přilehlém kraji Vysočina, nebo vstoupit do vyjednávání o cenách za provedené služby s firmou stávající. Pro možné oslovení jsou uvedeny následující firmy:

- AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o. U vlečky 592, Brno – Modřice
- TSMB s.r.o. Dopravní 1334, Moravské Budějovice
- SAKO Brno, Jedovnická 2, Brno
- Kaiser servis Trnkova 111, Brno
- ESKO – T s.r.o. Hrotovická 232, Třebíč

V současné době je ztrátovou záležitostí provozování kompostárny. Její provoz, dle právních norem, nesmí být v příštích pěti letech po uvedení do provozu výdělečnou činností. Jelikož toto pětileté období bude trvat ještě do r. 2019, měla by do té doby obec přistoupit alespoň k větší spolupráci okolních obcí, využívajících uložení bio odpadu a fakturovat nejen pohonné hmoty, které jsou spotřebovány při svozu odpadu, ale stanovit i sazbu za měrnou jednotku a to tak, aby byl tímto alespoň zčásti pokryt provoz kompostárny a nebyla porušena dotační podmínka tvorby zisku.

Pokud nebudou přijata patřičná opatření, bude se ztráta z provozu nadále navyšovat.

Daňový příjem, jenž může obec vlastní iniciativou navýšit, je výnos daně z nemovitých věcí, který připadá ve 100% výši obci, na jejímž území se daná nemovitost nachází. Obec může obecně závaznou vyhláškou navýšit koeficient, kterým se násobí základní sazba daně a stanovit místní koeficient. Jevišovice tuto možnost nevyužívají a základní sazba daně z nemovitých věcí se násobí koeficientem přiřazeným podle počtu obyvatel. Doporučením je navýšit koeficient a tím využít zákonné možnosti pro příjem do rozpočtu, stejně jak to využilo dalších 599 obcí a měst, to je o 26 více než v roce 2016 (ČTK, 2017a).

Legislativním nedostatkem při výběru daně z nemovitých věcí je nulová informovanost obce o platební kázni poplatníků, jelikož tyto informace náleží pouze správci daně, a tím je místně příslušný finanční úřad. Nelze tedy provést kontrolu, zda všichni, jenž mají povinnost být poplatníkem daně z nemovitých věcí, jim skutečně jsou. Obec je v tomto případě zcela odkázaná na součinnost finančního a katastrálního úřadu a jejich vzájemné informovanosti.

Bakalářská práce několikrát konstatovala, že je obec Jevišovice silně závislá na dotacích, kterými financuje jak zásadně důležité projekty, tak je také, z pohledu občanů, využívá pro méně podstatné účely, jako např. oprava kašny v obci, pořádání historických slavností, obnova přírodního jezírka. Pro názornou představu o žádostech o dotace, které obec podala v roce 2009, je jejich výčet přiložen v příloze VIII (tak jak jej uveřejnil starosta obce na webových stránkách obce). Dotace nejsou přitom poskytovány ve 100% výši, vždy je nutná spoluúčast. Představitelé obce by měli mít stále na paměti, že není nutno získat jakoukoliv aktuálně se hodící dotaci, ale je nutno zvažovat její přínos do budoucna a co nejmenší finanční zatížení spojené nejen s vlastní účastí na projektu, ale rovněž při jeho provozování. Názorným příkladem je např. přiznaná dotace ve výši 599 805,- Kč na obnovu přírodního jezírka. Z jezírka, které se nachází v okrajové části, neplynou žádné přínosy, a to ať už z pohledu občana, či návštěvníka obce. Je nevýznamné, mnozí občané z řad chalupářů o něm ani nevědí, a je mimo centrum Jevišovic. Obecní rozpočet byl zatížen finanční spoluúčástí na projektu a dalšími nutnými výdaji na udržování, a to bez adekvátního přínosu. V případě obhajoby dotace, na téma rozkvět obce, lze doporučit k investici objekty a lokality významově výraznější, např. prostory před školou. Zmíněnou opravu kašny, uskutečněnou z dotační podpory, byla obec nucena zrealizovat z důvodu městské památkové zóny, která klade nároky na některé stavby. Pokud představitelé obce plánovali nákladnou opravu kašny,

měli zároveň zvážit potřebnost a smysl čerpání prostředků např. na pořádání historických slavností.

Obec by se měla pokusit využít svých silných stránek, které by jí dopomohly k navýšeným rozpočtovým příjmům. Jevišovice disponují velkým počtem historicky zajímavých objektů, jako je Starý zámek a jeho přílehlé části, zřícenina Starého hradu, Nový zámek s anglickým parkem, v němž je 22 barokních soch z 18. století apod., a dále přehradou vhodnou k přírodnímu koupání, která do devadesátých let sloužila, společně s kempem, pro rekreaci jak domácích, tak i zahraničních turistů. Obcí prochází osm značených cyklotras, jsou zde nové tenisové kurty, volejbalové hřiště. Pokud by se podařilo obnovit turistický ruch, znamenalo by to příliv prostředků do obecního rozpočtu v podobě poplatků za rekreační pobyt, z ubytovací kapacity a prostřednictvím sdílených daní. Pro oslovení potenciálních návštěvníků je nutná zvýšená propagace obce, a to jak např. v regionálním tisku Znojemska a Znojemský deník, vydávání propagačních letáků, rozsáhlejší prezentace na webových stránkách. Při těchto aktivitách lze využít skutečnost vyhlášené památkové zóny a dalších, výše zmíněných, objektů a turistických možností.

Rozpočtové určení daní by bylo, v případě příjmů se sdílených daní, větším přínosem, pokud by kritérium výměry katastrálního území bylo doplněno a nahrazeno kritériem s větší vypovídací hodnotou o potřebách obce. V případě Jevišovic by takovým kritériem mohlo být vytvoření kategorie měst s městskou památkovou zónou. Vyhlášení památkové zóny znamená náročnost pro obecní rozpočet v případě údržby domů, ulic a jiných staveb. Stát vyžaduje určitou vizualizaci, která je v případě malých obcí silně zatěžující, ovšem jeho podpora je maximálně v možnosti poskytnutí dotace, která nikdy není ve 100% výši.

Systémy, které ovlivňují výši podílu obce na sdílených daních, jsou jednoznačně nastaveny ve prospěch velkých měst. Změnou přístupu by se měla odstranit diskriminace malých obcí, což by znamenalo navýšení jejich daňových příjmů.

Nezanedbatelným zdrojem pro navýšení příjmů je DPPO a DPFO, jejichž části, prostřednictvím sdílených daní, plynou do obecního rozpočtu. Kritérium sídla firmy nebo bydliště podnikatele nelze hodnotit jako zcela správné. Změnou příjemce podílu inkasa zmíněných daní, a tedy přiřazení té obci, v jejímž katastrálním území je provozována podnikatelská činnost, by se obcím rentovaly zvýšené výdaje, které vznikají např. se zásobováním podnikajících subjektů, což má vliv na místní komunikace, zvýšenou produkci komunálního odpadu apod. Firmy, které z jakéhokoliv důvodu volí sídlo firmy ve velkých městech a provozovny umísťují na vesnicích, zajišťují příjem do rozpočtu právě velkým a

silným samosprávným celkům. Obce s umístěnou provozovnou jsou nuceny jen k financování zvýšených výdajů.

Jako jedno z možných opatření, jak vlastní iniciativou navýšit příjem rozpočtu, se nabízí úprava obecně závazné vyhlášky o výběru místních poplatků, která je nezměněna od roku 2011, a kde je možno přistoupit k navýšení poplatků ze psů. Nutno podotknout, že přijetí zvýšených místních poplatků by v žádném případě nepřineslo do rozpočtu zásadní změny, na druhé straně by zatížilo např. důchodce v obci, kteří tyto poplatky řádně hradí.

Pokud by se ovšem zavedl institut místních daní, mezi které by se zařadily poplatky, obce by na základě svých specifických podmínek a možností, mohly spolehlivě identifikovat zdroj svých potenciálních příjmů. V Jevišovicích by se místní daní mohlo stát nakládání s odpady, čímž by obec mohla vyřešit schodek, který takto každoročně vzniká.

V oblasti podpory vzdělávání by měl stát stanovit povinný příspěvek obcí, které nejsou zřizovateli škol a jejichž děti navštěvují základní a mateřské školy zřízené jinými územně samosprávnými celky. Pokud by se totiž Jevišovice do budoucna, z nějakých důvodů, nedohodly na dobrovolném příspěvku okolních vesnic, mohlo by se stát, že financování takto velké školy by bylo, pro stabilitu finanční situace obce, velmi ohrožující.

V případě výdajů pro příspěvkovou organizaci Základní školy a Mateřské školy v Jevišovicích není žádoucí, s ohledem na účel, jakkoliv tento transfer směrem dolů upravovat, a to ani v případě, že se počet žáků sníží.

Stát by měl, dle názoru zpracovatele, obce podporovat přinejmenším v oblasti zabezpečování statků a služeb souvisejících s bezpečností jejich obyvatel. Z analýzy položek, týkající se příjmů a výdajů pro místní sbor dobrovolných hasičů, je patrné, že obec sama pokrývá většinu těchto výdajů. V případě, že by státní rozpočet počítal pro obce s částkou pokrývající např. úhradu elektrické energie, pro Jevišovice by to znamenalo úsporu ročně v průměru 30tis. Kč. Nejedná se sice o částku významného charakteru, nicméně by tato úspora mohla eliminovat např. neziskový provoz místní knihovny.

Současně by bylo žádoucí, ze strany státního rozpočtu, přehodnocení výše příspěvku, který plyne na výkon státní správy. S přihlédnutím k tomu, že každý úředník, vykonávající činnosti pro stát, musí být zaplacen, musí mít prostory a ostatní zajištění potřebné k výkonu, je transfer ze státního rozpočtu nedostačující. I když nelze přesně identifikovat a od sebe oddělit úkony státní správy a samosprávy, podíl státu není adekvátní.

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo pomocí analýzy rozpočtů územně samosprávného celku obce Jevišovice, posouzení využívání legislativních možností pro co nejefektivnější hospodaření s veřejnými zdroji a v případě zjištěných nedostatků navržení postupů ke zlepšení situace. Současně s tím i zhodnocení podpory ze strany centrálního rozpočtu.

Výsledky, s nimiž byly jednotlivé roky uzavírány, značí zřetelné rozdíly v hospodaření obce. I přes to, že výsledná salda za sledované období vykazují ve čtyřech případech schodek, a to i dost výrazný, nelze hovořit o chybném rozhodování ve finančním řízení. Schodky byly způsobeny nesouladem příjmů pro objemné investice a jejich realizací. Dále je ve schodku promítnuta skutečnost, že ne všechny realizované projekty byly dokončeny v tom roce, kdy započaly. Příkladem je výstavba splaškové kanalizace v obci, která byla postupně dokončována v jednotlivých částech obce. Nicméně fakt, že obce neuskutečnila žádný investiční projekt bez přijatých dotací či úvěrů, vypovídá o nemožnosti financování vlastními zdroji.

Pro zajištění stabilního příjmu do obecního rozpočtu a zároveň redukci výdajů, bylo navrženo následující:

- změnit „přezíravý“ postoj k značnému rozdílu mezi výběrem za svoz a likvidaci komunálního odpadu a výdajovou položkou s tímto spojenou,
- vyřešit ztrátový provoz kompostárny dohodami s okolními vesnicemi,
- využití možnosti navýšit koeficient a stanovit místní koeficient v případě daně z nemovitých věcí,
- důsledně zvažovat potřebnost eventuálně přijaté dotace s ohledem na finanční dopad pro obec,
- větší využívání historické hodnoty obce pro rozvoj turistického ruchu, z čehož by plynuly větší daňové příjmy.

Toto všechno jsou oblasti, kde obec Jevišovice může svoji vlastní iniciativou působit na rozpočet. Opatření spojená s výběrem daně z nemovitých věcí, jakožto i vypsání výběrového řízení na dodavatele služeb pro zajištění likvidaci odpadu, by se mělo stát jedním z hlavních bodů příštích zasedání zastupitelstva.

Bakalářská práce dala i odpověď na otázku týkající se úlohy státu v hospodářském životě obcí. Jeví se, že stát přenesl na obce, zároveň se samosprávnou činností, i nelehký úkol zajištění prostředků pro tuto samosprávu, byť se jí i z části účastní. Obce jsou v určitých

situacích postavení před rozhodnutí, zda preferovat hledisko financí či zohlednit potřeby a zájmy svých obyvatel. Ne vždy je volba jasná a přínosná.

Pro větší finanční podporu obcí by bylo, ze strany legislativy a státního rozpočtu, přínosné:

- změna kritéria v rozpočtovém určení daní – vytvoření kategorie měst s vyhlášenou památkovou zónou,
- změna kritéria v rozpočtovém určení daní – příjemcem podílu DPPO i DPFO z podnikání ta obec, kde se nachází provozovna podnikatele,
- transformace místních poplatků do podoby místních daní,
- u titulu daně z nemovitých věcí zahrnout obce do systému výběru daně,
- stanovit obcím, které nejsou zřizovateli základních a mateřských škol, povinnost poskytovat příspěvek těm obcím, jež školu zřizují,
- zajistit obcím každoroční nárokové dotace na provoz činnosti místních dobrovolných hasičů,
- zvýšit pro obce příspěvek na výkon státní správy.

Pro objektivitu interpretace závěrů nutno uvést, že Jevišovice, díky komunálním politikům, kteří uskutečňují kroky k budování a rozvoji obce, zajišťují místním občanům zázemí srovnatelné s menšími městy.

Ze zjištění, která vyplývají z jednotlivých finančních výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, je nade vše pochybnost, že vynaložené výdaje plní svoje účely. A pokud je připuštěna myšlenka, že obec nelze řídit jako ziskovou firmu, ale je vždy nutno uvažovat o vytváření prostředí pro spokojený život místních obyvatel, lze dospět k závěru, že v tomto ohledu územně samosprávný celek obec Jevišovice zcela naplňuje svoje poslání.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

BOHÁČ, Radim, 2013. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 332s. ISBN 978-80-7478-045-5.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. 130 s. ISBN 978-80-7204-861-8.

MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada. Expert (Grada). 208 s. ISBN 978-80-247-5561-8.

PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada. Manažer. 160s. ISBN 978-80-247-5256-3.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 644s. ISBN 978-80-7357-698-1.

PETEROVÁ, Helena, 2014. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. Vyd. 4. dopl. Praha: Institut pro místní správu. Skripta (Institut pro místní správu). ISBN 978-80-86976-13-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada. 288s. ISBN 8024720973.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana, 2013. *Rozpočtová skladba v roce 2013: rozpočtová skladba, rozpočtová pravidla, vzory a směrnice k rozpočtu*. Praha: Archaobecúčtuje. 256 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana, 2016. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Vyd.1. Praha: Archa obec účtuje. 251 s. ISBN 978-80-905420-3-7.

Periodika

ANDRLÍK, Břetislav a Lucie FORMANOVÁ, 2015. The role of the taxon immovable property in the municipal budgets in the Czech republic. *Acta academica karviniensia* [online]. Karviná: Slezská univerzita Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, roč. XV, č. 2, s. 5-17 [cit. 2017-03-23]. ISSN 2533-7610. Dostupné z:

http://www.slu.cz/opf/cz/informace/acta-academica-karviniensia/casopisy-aak/aak-rocnik-2015/docs-2-2015/Andrlik_Formanova.pdf

CHLÁTKOVÁ, Jana, 2016. Sněmovna schválila vyšší podíl DPH pro obce, ale odejmula motivační složku. *Informační servis: měsíčník Svazu měst a obcí České republiky*. Praha: SMO ČR, roč. 24, č. 1.

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2015. Daň z nemovitosti. *Obec & finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst*. Praha: Triada, roč. 20, č. 4., s. 22-23. ISSN 1211- 418.

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2016. Rozdělují se veřejné finance spravedlivě mezi stát a obce? *Obec & finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst*. Praha: Triada, roč. 21, č. 2, s. 10-11. ISSN 1211- 418.

POŘÍZKOVÁ, Ivana, 2016. Malé zamyšlení nad daňovou pravomocí obcí. *Přehled daňového a finančního práva*. Brno: Taxpress Česko, č. 1, s. 8-9. ISSN 2464-5915.

Legislativa

Vyhláška č.323/2002 vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů, částka 118*.

Vyhláška č. 213/2015 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Dostupné z:

<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2015/vyhlaska-c-213-2015-sb-22395>

Vyhláška č. 272/2016 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Dostupné z:

<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/vyhlaska-c-272-2016-sb-26046>

Zákon č.1/1993 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů, částka 1*. ISSN 1802-4785

Zákon č.128/2000 zákon o obcích. In: *Sbírka zákonů, částka 38*. ISSN 1211-1244

Zákon č.218/2000 zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů, částka 84*. ISSN 1211-1244

Zákon č.243/2000 zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním

samosprávným celkům a některým státním fondům. In: *Sbírka zákonů, částka 92*. ISSN 1211-1244

Zákon č.250/2000 zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů, částka 73*. ISSN 1211-1244

Zákon č.338/1992 zákon České národní rady o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů, částka 71*.

Zákon č.420/2004 zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů, částka 138*.

Zákon č.557/2004 zákon, kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů: *Sbírka zákonů částka 189*.

Zákon č.565/1990 zákon České národní rady o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů, částka 92*.

Zákon č.634/2004 *Sbírka o správních poplatcích*. In: *Sbírka zákonů, částka 215*.

Internetové zdroje

GRZYWA BAGÁROVÁ, Martina, 2000. Sestavujeme obecní rozpočet. *Moderní obec* [online]. Praha: Profi Press [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/sestavujeme-obecni-rozpocet/>

ČTK, 2017a. Schillerová: Díky kontrolnímu hlášení stoupl výběr DPH o 10 miliard. In: *Týden.cz* [online]. Praha: Empresa Media, 22. 1. 2017 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/schillerova-diky-kontrolnimu-hlaseni-stoupl-vyber-dph-o-10-miliard_414662.html

ČTK, 2017b. K navýšení daně u nemovitosti letos přistoupilo více obcí. *Estav.cz* [online]. Praha: Topinfo [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <https://www.estav.cz/cz/4589.k-navyseni-dane-u-nemovitosti-letos-pristoupilo-vice-obci>

Dotace. *Bez korupce*, 2016 [online]. Praha: Oživení [cit.2016-11-24]. Dostupné z: <http://www.bezkorupce.cz/nase-temata/dotace/>

Dotace ze státního rozpočtu a z rozpočtu územních samosprávných celků. *EmoneyIwebhome*,

2011 [online]. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://emoney1.webnode.cz/news/dotace-ze-statniho-rozpocetu-a-z-rozpocetu-uzemnich-samospravnych-celku/>

GÁFRIKOVÁ, Olga, 2006. Slovenská samospráva zvládá místní daně bez větších chyb a omylů. *Moderní obec* [online]. Praha: Profi Press [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/slovenska-samosprava-zvlada-mistni-dane-bez-vetsich-chyb-a-omylu/>

Hospodaření obcí v roce 2015. *Deník veřejné správy*, 2016 [online]. Praha: Triada [cit.2016-11-24]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6718532&ht=koeficient+2015>

MÁLEK, Pavel, 2009. Přehled dotací 2009. *Zpravodaj města Jevišovice*, č. 7/2009 [online]. Jevišovice: Město Jevišovice [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://www.jevisovice.cz/file.php?nid=885&oid=1608525>

Město Jevišovice. *Monitor, 2010-2016* [online]. Praha: Ministerstvo finance [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2010/obce/detail/00292923#prehled>

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013. MF: Plnění státního rozpočtu se meziročně zlepšilo o 24 miliard korun. In: *Parlamentní listy* [online]. Praha: Our Media [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/MF-Plneni-statniho-rozpocetu-se-mezirocne-zlepsilo-o-24-miliard-korun-280827>

Rozpočtové určení daní. *Finanční správa*, 2017 [online]. Praha: Finanční správa [cit.2016-11-27]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpocetoveho_urceni_dani_2017.pdf

Rozpočtový proces obcí a dobrovolných svazků obcí v Jihomoravském kraji. *Docplayer*, 2016 [online]. [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/3424111-Rozpocetovy-proces-obci-a-dobrovolnych-svazku-obci-v-jihomoravskem-kraji>

RUCKÁ, Karla, 2014. Rozpočtové určení daní: Základní východiska a principy. *Moderní obec* [online]. Praha: Profi Press [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/rozpocetove-urceni-dani-zakladni-vychodiska-a-principy/>

RYŠAVÝ, Ivan, 2017. Města a obce: Odmítáme zákon o odpovědnosti! Je protiústavní a může ochromit fungování samospráv. *Moderní obec* [online]. Praha: Profi Press [cit.2016-11-23]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/mesta-a-obce-odmitame-zakon-o-rozpocetove-odpovednosti-je-protiustavni-a-muze-ochromit-fungovani-samosprav/>

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016. *Ministerstvo financí, c2016* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2016/schema-rozdeleni-rozpocetoveho-urceni-dan-23647.html>

Státní rozpočet v kostce 2015. *Ministerstvo financí ČR, c2015* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2016 -11-24]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2015-21174>

7 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tab. 1	Obecné schéma rozpočtu obce	20
Tab. 2	Etapy rozpočtového procesu	33
Tab. 3	Rozpočtové určení daní	40
Tab. 4	Vybrané místní poplatky na Slovensku před fiskální decentralizací a po ní (v Sk).....	41
Tab. 5	Rozdělení příjmů obce Jevišovice podle druhových tříd (v tis. Kč)	43
Tab. 6	Přehled o příspěvku na výkon státní správy obce Jevišovice (v tis. Kč).....	46
Tab. 7	Podíl obce Jevišovice na sdílených daních.....	47
Tab. 8	Podíl daňových příjmů na celkových příjmech Jevišovic (v tis. Kč).....	47
Tab. 9	Celková hodnota sdílených daní obce Jevišovice	48
Tab. 10	Daň z nemovitých věcí obce Jevišovice.....	49
Tab. 11	Výběr místních poplatků v obci Jevišovice (v tis. Kč).....	51
Tab. 12	Vybrané poplatky ze psů v obci Jevišovice (v Kč)	51
Tab. 13	Rozdělení výdajů obce Jevišovice (v tis. Kč).....	54
Tab. 14	Výdaje na komunální služby obce Jevišovice - z toho platy včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (v tis. Kč)	60
Tab. 15	Příjmy Sboru dobrovolných hasičů Jevišovice (v Kč).....	61
Tab. 16	Průměrné vyjádření shody schváleného a skutečného rozpočtu obce Jevišovice za roky 2006–2016 (vyjádření v %).....	65

Seznam obrázků

Obr. 1	Rozpočet územně samosprávného celku jako součást veřejných financí	14
Obr. 2	Běžný a kapitálový rozpočet	18
Obr. 3	Druhové rozdělení příjmů dle vyhlášky 323/2002 Sb.....	22
Obr. 4	Rozpočtové určení daní ve zjednodušené podobě.....	23
Obr. 5	Druhové rozdělení výdajů dle vyhlášky 323/2002 Sb.....	29

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj příjmů, výdajů a konečného přebytku/schodu obce Jevišovice	38
Graf 2 Vývoj příjmů územních rozpočtů.....	39
Graf 3 Vývoj běžných a kapitálových výdajů územních rozpočtů.....	42
Graf 4 Vývoj příjmů obce Jevišovice	43
Graf 5 Přijaté transfery obce Jevišovice	45
Graf 6 Poměr jednotlivých druhů sdílených daní obce Jevišovice.....	48
Graf 7 Poměr jednotlivých druhů výlučných daní obce Jevišovice	49
Graf 8 Kapitálové příjmy obce Jevišovice celkem, z toho dary.....	50
Graf 9 Příjmy a výdaje za svoz komunálního odpadu obce Jevišovice.....	52
Graf 10 Vývoj běžných a kapitálových výdajů obce Jevišovice	54
Graf 11 Výdaje obce Jevišovice na ZŠ a MŠ v procentuálním vyjádření.....	56
Graf 12 Celkové výdaje obce Jevišovice na opravy a udržování	57
Graf 13 Podíl nejsilnějších oblastí pro opravy a udržování v obci Jevišovice	58
Graf 14 Výdaje na činnost místní správy obce Jevišovice celkem – z toho platy - včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	59
Graf 15 Celkové výdaje místního zastupitelstva obce Jevišovice - z toho odměny včetně pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	59
Graf 16 Výdaje obce Jevišovice na požární ochranu	61
Graf 17 Výdaje na knihovnické činnosti obce Jevišovice.....	62

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016 (bez SFDI a pokut)

Příloha II: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2017 (bez SFDI a pokut)

Příloha III: Přehled vybraných dotací za sledované období

Příloha IV: Rozpočet ZŠ a MŠ Jevišovice

Příloha V: Financování

Příloha VI: Rozpočtový výhled 2018-2031

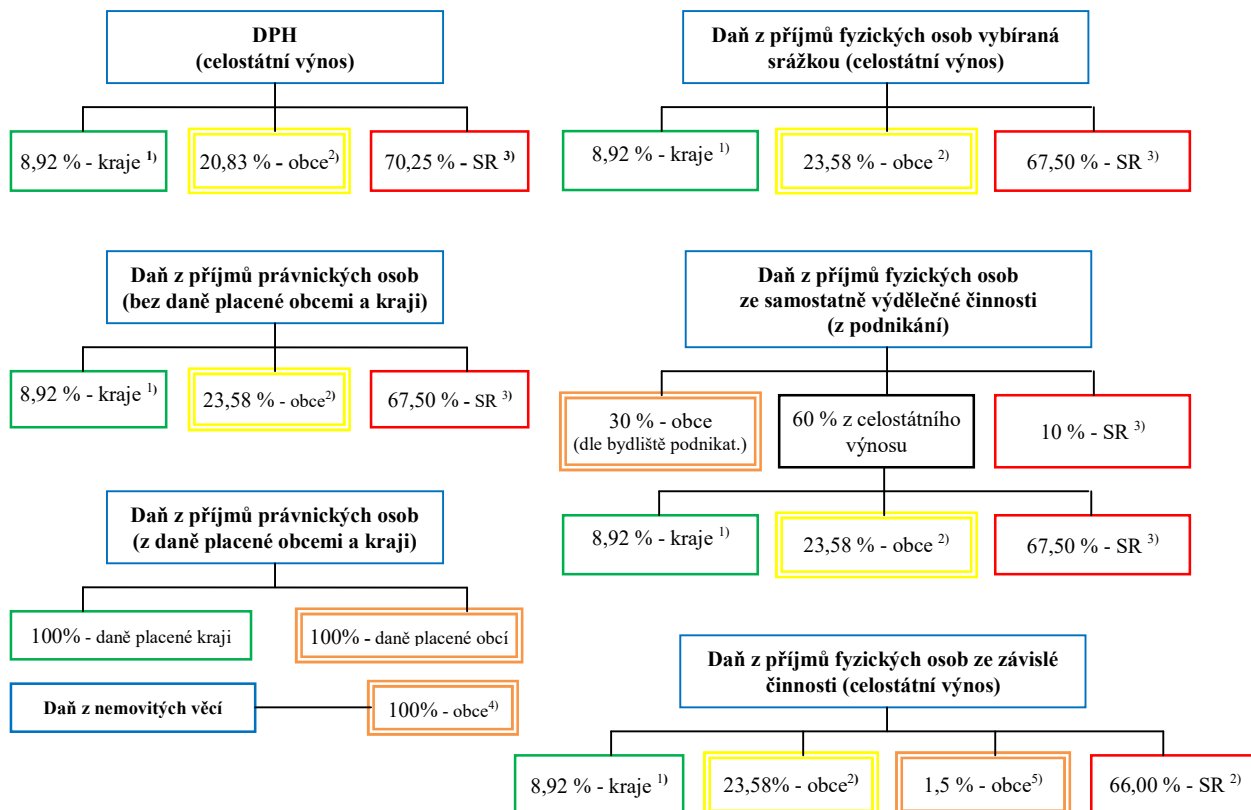
Příloha VII: Porovnání rozpočtu upraveného rozpočtovými změnami a skutečného účetního stavu k 31. 12. daného roku

Příloha VIII: Přehled dotací za rok 2009

Příloha IX: Vybrané změny legislativy s účinností od 1. 1. 2017

9 PŘÍLOHY

Příloha I: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016 (bez SFDI a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾Každý kraj se na procentní části celostátního výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. Kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. Prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
3. Násobků postupných přechodů (80 %)
4. Počty dětí a žáků navštěvujících školu zřízovanou obcí (7 %)

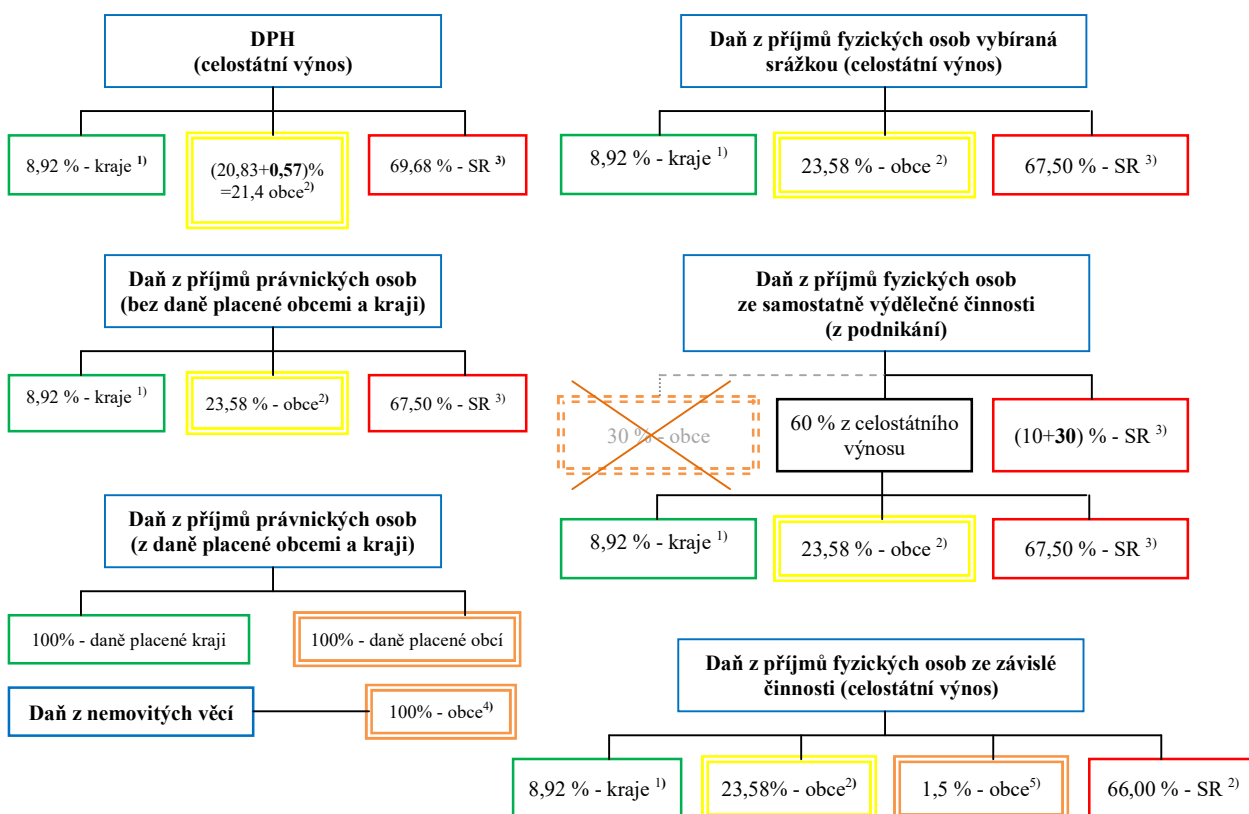
³⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, 2016

Příloha II: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2017 (bez SFDI a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾Každý kraj se na procentní části celostátního výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. Kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. Prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
3. Násobků postupných přechodů (80 %)
4. Počty dětí a žáků navštěvujících školu zřízenou obcí (7 %)

³⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci

Zdroj: Finanční správa, 2017

Příloha III: Přehled vybraných dotací za sledované období

Rok	Účel dotace	Rozpočet na projekt (Kč)	Poskytnutá dotace (Kč)	Zdroje ke krytí spoluúčasti	Přijaté dotace celkem (Kč)	Proinvestováno celkem (Kč)
2006	Čistička odpadních vod + splašková kanalizace	4 127 485	3 433 000	vlastní	4 174 842	5 409 099
	Rekonstrukce školní kuchyně	855 568	300 000	vlastní		
	Zateplení radnice (pokračování projektu z roku 2005)	426 046	441 842	vlastní		
		celkem 2 005 442	celkem 1 804 897			
2007	Čistička odpadních vod + splašková kanalizace	18 339 086	12 500 000	úvěr 2 000 000,- Kč	37 482 691 plus úvěr 10 000 000	43 506 699
	Stavební úpravy ZŠ a MŠ Jevišovice včetně školního hřiště	25 167 613	24 982 691	vlastní		
	<i>Přijat úvěr na opravu silnic a chodníků v obci ve výši 10 000 000,- Kč se splatností do r. 2019 - ke konci roku 2016 bylo na úrocích splaceno 2 472 000,- Kč</i>					
2008	Vybudování keramické dílny pro volnočasovou aktivitu obyvatel	596 342	299 000	vlastní	2 862 000	3 548 973
	Vybavení dětského hřiště u bytovek v obci	150 135	120 000	vlastní		
	Zhotovení venkovního pódia v předzámčí starého zámku	117 691	35 000	vlastní		
	Čistička odpadních vod + splašková kanalizace	2 684 805	2 408 000	úvěr 2 000 000,- Kč z roku 2007		
2009	Vybudování fotbalového hřiště s umělým povrchem	14 262 564	11 000 000	dar ve výši 3 000 000,- Kč	11 000 000	14 262 564
2010	Nákup lesnické techniky	339 890	155 041	vlastní	13 171 839	18 154 551
	Zpevnění hráze na místním jezírku a jeho vyčištění	544 834	441 885	vlastní		
	Rekonstrukce dětské knihovny a studovny	198 147	123 569	vlastní		
	Výstavba šesti sociálních bytů	6 673 000	3 300 000	úvěr 3 373 000,- Kč (splatnost r. 2031)		
	Výstavba autobusového terminálu	10 398 680	9 151 344	vlastní		
2011	Zpracování územního plánu	216 000	100 000	vlastní	1 583 055	2 386 037
	Zateplení radnice	1 971 037	1 363 055	vlastní		
	Pořízení automobilu pro hasičský sbor	199 000	120 000	vlastní		
2012	Rekultivace skládky	25 151 647	22 636 482	vlastní	29 510 635	33 154 025
	Obnova Jevišovické přehrady	8 002 378	6 874 153	vlastní		
2014	Vybudování varovného systému v obci	1 851 006	1 665 905	vlastní	9 198 383	11 160 457
	Vybudování kompostárny	9 309 451	7 532 478	vlastní		
2015	Oprava a zpřístupnění předzámčí starého zámku	27 234 247	18 234 247	úvěr 9 000 000,-Kč (částečně splacen prodejem části předzámčí a restaurace)	18 637 676	27 700 064
	Dokončení varovného systému v obci	465 817	403 429	vlastní		
2016	Zpracování územního plánu	249 000	124 500	vlastní	124 500	249 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Příloha IV: Rozpočet ZŠ a MŠ Jevišovice

Rozpočet příspěvku od obce na provozní výdaje pro rok 2016

Zdroje:

Příspěvek obce na rok 2016

1 900 000,-Kč

	Celkem:	MŠ	ZŠ	ŠD	ŠJ
5021 Dohody o prov. práci	30 000	30 000			
5132 Ochranné pomůcky	7 000,-	1 000,-	4 000,-		2 000,-
5136 Knihy,uč.pom.,tisk	36 000,-	6 000,-	18 000,-	11 000,-	1 000,-
5137 DDHM	136 000,-	16 000,-	90 000,-	15 000,-	15 000,-
5038 Povinné pojištění	31 000,-	10 000,-	21 000,-		
5139 Nákup materiálu	180 000,-	30 000,-	105 000,-	20 000,-	25 000,-
5151 Voda	40 000,-	7 000,-	23 000,-		10 000,-
5153 Plyn	560 000,-	105 000,-	375 000,-		80 000,-
5154 Elektrická energ.	320 000,-	64 000,-	185 000,-		71 000,-
5156 Paliva	1 000,-		1 000,-		
5161 Služby poštovní	4 000,-		4 000,-		
5162 Služby telekom.	49 000,-	9 000,-	32 000,-		8 000,-
5163 Služby peněž.ústavů	15 000,-		13 000,-		2 000,-
5166 Konzult,porad.	0,-				
5167 Školení a další vzd.	10 000,-		9 000,-		1 000,-
5168 Služby zpracování dat	60 000,-		60 000,-		
5169 Nákup ostatních služ.	120 000,-	12 000,-	103 000,-		5 000,-
5171 Opravy a údržba	150 000,-	25 000,-	110 000,-		15 000,-
5172 Programové vybavení	10 000,-		10 000,-		
5173 Cestovné	1 000,-	500,-			500,-
5909 Pojištění	40 000,-	40 000,-			
Odpisy	100 000,-				
	100 000,-	355 500,-	1 163 000,-	46 000,-	235 500,-

Celkem s odpisy: 1 900 000,-Kč

Základní škola
a Mateřská škola,
Jevišovice, okres Znojmo
671 53 JEVIŠOVICE 34
IČO: 70 98 96 05
Tel.: 515 231 139

Zdroj: Interní materiály obce Jevišovice

Příloha V: Financování

Rok	Výsledné saldo rozpočtu (tis. Kč)	Přijaté cizí zdroje (tis. Kč)	Splátka dřívějších cizích zdrojů (tis. Kč)	Změna stavu bankovního účtu (tis. Kč)
<i>Poznámka</i>				
2006	-7 665	5 379	–	-2 286
<i>Investice tohoto roku byly větší než dotace – dofinancováno vlastními zdroji</i>				
2007	-4 383	4 149	–	-234
<i>Investice tohoto roku byly větší než dotace – dofinancováno vlastními zdroji</i>				
2008	967	–	754	212
<i>Skutečný použitelný přebytek činil 213tis.</i>				
2009	274	–	2 055	-1 781
<i>Saldo bylo +274 tis. – k úhradám dříve přijatých půjček použity vlastní zdroje z BÚ</i>				
2010	179	9 500	10 355	-676
<i>Saldo bylo +179 tis. – k úhradám dříve přijatých půjček použity vlastní zdroje z BÚ</i>				
2011	-2 477	1 960	–	-516
<i>Investice tohoto roku byly větší než dotace – dofinancováno vlastními zdroji</i>				
2012	2 208	–	1 311	897
<i>Saldo bylo +2 208 tis. – použitelný přebytek po splátkách jen 897 tis.</i>				
2013	1 971	–	1 101	870
<i>Saldo bylo +1 971 tis. – použitelný přebytek po splátkách jen 870 tis.</i>				
2014	2 797	–	1 075	1 722
<i>Saldo bylo +2 797 tis. – použitelný přebytek po splátkách jen 1 722 tis.</i>				
2015	-4 879	22 415	1 095	16 441
<i>Přijaté cizí zdroje byly částečně použité na úhradu schodku a splátky dřívějších úvěrů – použitelný zůstatek po splátkách 16441 tis. převeden na účet</i>				
2016	1 350	2 073	21 930	-18 507
<i>V roce 2016 byly vydány prostředky přijaté v roce 2015</i>				

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Příloha VI: Rozpočtový výhled 2018–2031

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED na období r. 2018 -2031 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2030	2031
Příjmy								
Daňové příjmy	15000	15000	15000					
Nedaňové př.	1800	1800	1800					
Kapitálové př.	500	200	100					
Dotace	1200	1500	1600					
Příjmy celkem	18500	18500	18500					
Výdaje								
neinvestiční	12000	12500	12500					
investiční	6500	6000	6000					
Výdaje celkem	18500	18500	18500					
z toho:								
Splátka úvěru IV	155,9	155,9	155,9	155,9	155,9	155,9	155,9	155
Splátka úroků IV	109	102	95	88	81	74		5
Splátka úvěru V	997,4	1,016	refinancování					
Splátka úroků V	32,7	11,5						
Splátka úvěru VII	850	374						
Splátka úroků VII	24	12						

Zdroj: Interní materiály obce Jevišovice

Příloha VII: Porovnání rozpočtu upraveného rozpočtovými změnami a skutečného účetního stavu k 31.12. daného roku

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.	Po změně	Skuteč.
	%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu		%Naplnění plánu	
Daňové příjmy	8776	8284	9082	9079	10444	10383	9444	9029	10082	9699	9406	9212	12795	12631	14100	13040	14825	14013	15632	15468	15033	14946
	94,4		99,97		99,42		95,6		96,2		97,93		98,71		92,48		94,53		98,95		99,43	
Nedaňové příjmy	967	837	1867	1854	1380	1114	1996	1805	1783	1597	1375	1199	3252	3022	2424	2339	1806	1738	1923	1453	2170	1383
	86,51		99,29		80,74		90,41		89,54		87,18		92,94		96,47		96,28		75,6		63,75	
Kapitálové příjmy	661	570	2129	2129	1616	1535	4266	4261	47	45	1330	1329	1750	1460	3164	1544	1650	1632	807	807	520	67
	86,28		100		95,05		99,88		99,88		99,98		83,43		48,82		98,92		100		13,03	
Přijaté dotace	6039	6030	39137	39101	5319	5201	14502	14501	20201	20199	5611	5609	43782	43782	2613	2612	15963	15962	26891	26891	3871	3738
	99,98		99,91		97,78		99,99		99,99		99,97		100		99,93		99,99		100		96,57	
Běžné výdaje	19060	18353	11674	10989	13072	12333	12800	12255	16721	15937	13037	12570	27459	26070	19018	16130	18961	18097	17971	16651	16682	15961
	96,29		94,13		94,34		95,75		95,31		96,42		94,94		84,81		95,45		92,65		95,68	
Kapitálové výdaje	5038	5034	45558	45558	5223	4935	17149	17068	15513	15426	7388	7256	33250	32616	2119	1435	14734	12452	33685	32847	2826	2825
	99,91		100		94,48		99,53		99,44		98,23		98,09		67,7		84,51		97,51		99,95	

Údaje vyjadřující výši příjmů a výdajů po změně rozpočtového opatření a údaje o skutečném účetním stavu položky jsou uváděny v tis.Kč, naplnění plánu je uváděno v %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů obce Jevišovice

Příloha VIII: Přehled dotací za rok 2009

V roce 2009 podalo město Jevišovice několik žádostí o dotace, ať už krajské, dotace z ministerstev či evropských fondů. Jejich stručný soupis je uveden v následující tabulce:

Účel dotace	Výše dotace (Kč)	Status
Jevišovické kulturní léto	200.000	nepřiznaná
Výzbroj a výstroj HZS	208.000	přiznaná
Doplnění kanalizace Jevišovice	4.680.000	nepřiznaná
Zkvalitnění služeb TIC	43.000	přiznaná
Úroky z úvěru (oprava průtahu Jevišovicemi)	152.000	přiznaná
Prevence kriminality (osvětlení ul. Černínská)	25.000	nepřiznaná
Dětské hřiště „U bytovek“	120.000	přiznaná
Ozvučení kinosálu	188.000	nepřiznaná
Oprava kašny na Ugartově náměstí	75.000	přiznaná
Oprava kašny na Ugartově náměstí	518.000	přiznaná
Doplnění pracoviště CzechPOINT	68.540	přiznaná
Výstavba sociálních bytů nad hasičárnou	3.300.000	nepřiznaná
Rekonstrukce dětské knihovny	300.000	nepřiznaná
Obnova přírodního jezírka	599.805	přiznaná
Úprava prostoru svahu u zámeckých schodů	2.387.247	přiznaná
Dovybavení města lesnickou technikou	184.500	přiznaná
Zřízení místa zpětného odběru elektrozařízení	87.100	přiznaná
E-domek	50.595	přiznaná
Víno a historie (Zámecká vinařská romance a JHS 2009)	335.000	přiznaná
Vinařská romance	10.000	přiznaná

Z přehledu je patrné, že ne každá žádost o dotaci, byť by byla sebelépe zpracovaná, musí být také schválena. O tomto rozhoduje mnoho skutečností a priorit.

Zdroj: Málek, 2009

Příloha IX: Vybrané změny legislativy s účinností od 1. 1. 2017

1. S účinností od 1. 1. 2017 vstoupila v platnost novela zákona č. 250/2000 Sb., která v některých bodech upravila pravidla tvorby rozpočtu. V souvislosti s tématem bakalářské práce je nutno zmínit změny, týkající se:
 - rozpočtového výhledu. Ten je v novele označován nikoliv již jako „rozpočtový výhled“, ale termínem „střednědobý výhled“, nicméně časový údaj o době, na kterou má být sestaven, zůstává původní, tj. 2 až 5 let následujících po roce, na kterou je sestaven roční rozpočet. Dále je zavedena povinnost jeho zveřejnění a určeno, jak dlouho a v jakém rozsahu má být zveřejnění uskutečněno (zákon č.250/2000 Sb., § 3).
 - Schválení ročního rozpočtu jako schodkového jen v případě, že vzniklý schodek bude možné uhradit přebytkem minulých let nebo návratnou finanční výpomocí. Původní možnost hradit schodek půjčkou či úvěrem má od 1. 1. 2017 omezení. Zveřejnění návrhu rozpočtu musí trvat po dobu nejméně 15 dnů před zahájením jeho projednání až do jeho úplného schválení. Schválený rozpočet musí být v elektronické i listinné podobě přístupný až do doby schválení rozpočtu na další rok (zákon č. 250/2000 Sb., § 4).

2. S účinností od 1. 1. 2017 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn nový zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Tato legislativní novinka řeší pravidla proti zadlužování obcí a postupy státu v případech, kdy zadlužení obcí přesáhne jejich průměrné příjmy za poslední čtyři roky. Výsledkem bude snížení podílu obcí na sdílených daních o 5 %.

(Pozn.: Svaz měst a obcí tento zákon odmítají a zvažují podání ústavní stížnosti s odvoláním se na budoucí možnou neschopnost větších investic v obcích (Ryšavý, 2017)

3. Změna zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní mění podíl obcí na DPH z 20,83 % na 21,4 % a zároveň ruší 30% podíl na DPFO z podnikání (z příznání), viz příloha II – schéma RUD na rok 2017 (zákon 243/2000 Sb.)